

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ ఆగస్టు 3-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ విభవనామ సంవత్సర అధిక శ్రావణమాస బహుళ ద్వితీయ

No. 106
సంచిక ౧౦౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే నేలకునేలు
యోగ్యతాశత్రువులు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల మాపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన కఠినమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు నంజవివరించి.
పంచభావ చీటీ చూచి కొను
మోనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-3 0-10-0
డబ్బన్ 1-3 రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపోజీ
6, 7 తంబు కెట్టిపిథి, మద్రాసు
109, ఫ్రోరొడ్డు, భాద్రి, బొంబాయి

బంగారం చెవలు పలకరకములు అప్పట్లమైన సవరము
బంగారంతో ప్రస్తుతకాలమునకు తగిన రకములలో
తయారుచేయించియున్నాము. యంత్రపహాయముతో పాలిషు
చేయించుచున్నది. కూలీలు చాలా తక్కువ. వ్యాపారములకు
ప్రత్యేక వెలులు యిచ్చెదము. ఈ విషయమై హెచ్చు
వివరములు తెలియగోరువారు తక్షణము వ్రాసినయెడల తప్పక
లాభము పొందెదరు.
నవరం బంగారుకు పూచీ విచ్చెదము.
ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్ట్,
నగర్ రేపుట,
భాద్రిబాక్సు నెంబరు 40, బెంగుళూరు సిటీ.

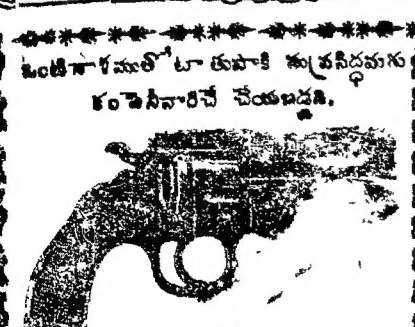
చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహకవి నూతన గ్రంథములు

1535
వ.ప్రీతిపూర్వము ప్రాచీనములైన ఈ గ్రంథములు
మరిగిగా అమృతమును. కొలదిప్రకృతి యుండునట్లే
కావలసినవారు వెంటనే ఆర్జిత పంపవలెను.
ప్రహరగాటకము (అంకములు) వెల 1-3-0
కర్పూరమంజరి రెండవభాగము 826 పుటలు 3-0-0
ప్రహసనముల సంపుటము, కాలికొండెడు 1-0-0
పోస్తేటి, వి.పి. కర్పూరు కొనువారే భరించవలెను. మూడు
పుస్తకములు కొనువారు రు 4-12-0 లు చెల్లించిన చాలును.
రాజమహేంద్రవరం, పాలకోడేటి గురుమూర్తి,
15-8-28. వ.ప్రీతిపూర్వము కార్యకర్త.

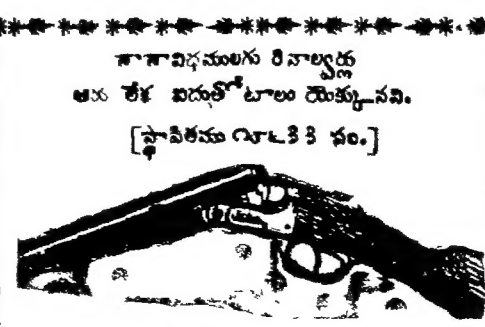
మేలైన పోర్టులాండు సీమెంట్

(నెమలి మార్కు)

మునిసిపాలిటీలు, రైల్వేలు, ఎంజనీరులు, కంట్రాక్టరులు, ఇతరులు విశేషముగా దీనినే ఉపయోగించి
కాఫీందు పున్నారు.
గట్టిగా నండుటయందు ముద్రసిద్ధమైనది, ధరసరసము. వివరములకు ఈ వివర విలాసమునకు వ్రాయవలెను.
4899 శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం అందు కో, 140, ఆదియప్పనాయకన్ పిథి, మద్రాసు.

ధరలు
సరసము.
క్యాటలాగు
ఉచితము.

బంగారుతో తయారుచేసినది, బంగారు బొంబులను పలకదు.
మేనము, కుయ, పాండు, ముక్కపప్పులు, ముక్కపప్పులు, ముక్కపప్పులు,
నిక్కాక, నిప్పులు మొదలగువాటిని పలకదు. ముక్కపప్పులు, ముక్కపప్పులు,
ముక్కపప్పులు, ముక్కపప్పులు, ముక్కపప్పులు, ముక్కపప్పులు,
రు 12-0-0. 20 ముక్కల సీసా రు 2-6-0 లు.
వి.పి.ఆంధ్ర కో, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, తెలంగాణ ప్రభుత్వం

అమృతమునకు

మజ్జల్ లోడింగు తుపాకులకు తగిన ఎలీసు
ప్రీచ్ లోడింగు కేపులు మంచి స్థితిలో నున్నది.
260 గల పెట్టె 1-3 ధర రు. 0-8-0
స్పెన్సర్ అందు కో, ఎం.ఎ.ఆర్. కో
నెం. 6. మద్రాస్.

క్షయార్జివ్య లేవ్యము

దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, అల్సర్, మొదలగు
కోశ సంబంధముల వ్యాధులను మారింది గుండెల బలము పెంచును.
15 ముక్క డబ్బి రు. 1-0-0
వి.పి. ఆంధ్రము, ప్రభుత్వం
పూర్ణ చంద్రోదయం
బంగారుతో చేయబడినది, బంగారు బొంబులను పలకదు.
మేనము, కుయ, పాండు, ముక్కపప్పులు, ముక్కపప్పులు, ముక్కపప్పులు,
నిక్కాక, నిప్పులు మొదలగువాటిని పలకదు. ముక్కపప్పులు, ముక్కపప్పులు,
ముక్కపప్పులు, ముక్కపప్పులు, ముక్కపప్పులు, ముక్కపప్పులు,
రు 12-0-0. 20 ముక్కల సీసా రు 2-6-0 లు.
వి.పి.ఆంధ్ర కో, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, తెలంగాణ ప్రభుత్వం

యితర సైనికోద్యోగులుగూడ నితని ఆభిప్రాయము నే బలపరచుటయగునుగూడ తటస్థించినందునను మిక్కిలి విషమస్థితి అపుడు కలిగినది. అందువలన నపుడు యుద్ధముంట్రిగా నుండిన కల్లులు సీలీ గారు రాజీనామా నిచ్చుటయును ప్రధానమంట్రిగా నుండిన ఆసిక్వతుగా రే యుద్ధముంట్రి అధికారమునుగూడ వహించుటయును తటస్థించెను. అంతలో విరోధా మహాసంగ్రామము అదృష్టమువలననో దురదృష్టమువలననో సంభవించుటచే యాసివిలు మిలిటరీ అధికారుల విధేయమువలన బ్రిటిషు రాజ్యాంగ విధానమున కెట్టిచోనియును కలుగకుండ తప్పిపోయినది. అపుడు మహాసంగ్రామము తటస్థింపకుండినచో బెర్లెండులో ప్రజాకలహము కలుగుటయును బ్రిటిషు సైన్యములో కొన్ని వర్గములుగూడ విద్రోహుల పక్షమును వహించుటయునుగూడ తటస్థించియుండును. అటులగాక సరిత్రాంశము లింకొకరికిగా పరిణమించినను రాజకీయ చేత్రలకును యోధులకును యాసంఘటనము ఇట్టిసందర్భములలో కలుగ గల అపాయమును పూర్తిగా వెల్లడించెను.

8

ప్రజా సంస్థలుగల దేశప్రభుత్వమున కయిననూ సైన్య మెల్లప్పుడూ లోబడియు యుండునన్న విశ్వాసము సత్యముకాదని నూచించుటకే నేనీ విషయములను వివరించితిని. ఇకపిందూడేశ పరిస్థితులలో నిది మరింత అసంభవము. నెహ్రూ నివేదికలో నూచింపబడిన ప్రభుత్వ విధానము బ్రిటిషు పార్లమెంటు వారిచే యామోదింపబడి శాసనముగా జేయబడినచో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ విధానము ఆచరణలోనికి తీసికొని రాబడుననియును ప్రజాప్రభుత్వ మేర్పడుననియును నిశ్చయముగానే చెప్పవచ్చును. కాని ఆ ప్రభుత్వ సంఘములలో సభ్యులుగానుండు భారతీయులు యుద్ధమనగా నెట్టిదియో తెలియని కాంతి ప్రియులగు రాజకీయ పరిజ్ఞాతలు, న్యాయవాదులు మున్నగు వారలే అయియుండురు. అపుడుగూడ భారత సైన్యమునకు ఆంగ్లేయులే సైనికోద్యోగులుగా నుండురు. రాజకీయ పరిజ్ఞాతల నందరిని ముఖ్యముగా భారతీయులను వారు బహిరంగముగానే చాలచులకనగా చూచుచుండురు. అపుడు అట్టి యుద్ధోగ్రులే ప్రజా ప్రభుత్వముయొక్క ఆజ్ఞలను సెరవేర్చవలసియుండురు. సైన్య స్వభావమును రాజకీయ పరిజ్ఞాతలు గుర్తింపజాలకపోవుటయు సంభ

వమే. కావున అట్టి సమయములలో ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించెడి పద్ధతులను సైన్యము ఆంగీకరింప జాలకపోవుటకు కూడా యవకాశముగలదు. ఇట్టి సందర్భములలో ప్రభుత్వమునకును సైన్యము నకును వివాద మేర్పడినచో స్వరాజ్య భవనమున కే వివాదము తటస్థింపగలదు.

వెనుక నొకసారి యాంగ్ల దేశము సంగ్రామములను నతడు రాజ్యాంగసభల వశపరచు కొనినట్లు మనదేశముందు కూడా నిర్ణయించును, పుర్రేకస్వభావుడును నగునేనాని కొంత సేనతో దౌర్జన్యముతో రాజ్యాంగ సభలో ప్రవేశించి, సభ్యులను పార్లమెంటు నిరంకుశ సైనిక ప్రభుత్వమును నెలకొల్పుటకు కూడా అసంభవముకాదు. అట్టి దౌర్జన్యమేదయిన నిజముగా జరిగినచో, బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు విప్లవకారులను సైనికొద్యోగులను కిక్కించి స్వరాజ్య ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడి, రాజాధికారమును మరల నెలకొల్పెదరని మనమానించుట నిష్ఫలము. ఒకవేళ వారుతోడ్పడినను, అంతటితో స్వరాజ్య ప్రభుత్వ మంతరించి ఆంగ్లేయుల పరిపాలనమే మరల యేర్పడగలదు.

ప్రస్తుతిస్థితిలో మనకు స్వరాజ్యమువచ్చినచో, ఇట్టి విపరీతమే కలుగవచ్చును. ఇపుడు శాసనసభలో యోధు లెవ్వరును లేరు. కల్లుల్ ఉనురో హయత్ ఖాను గారివంటివారు కొందరున్నను, వారు పురోభివృద్ధికి ప్రతిహతులు గానే భావించబడుచున్నారు. కావున ప్రభుత్వవర్గములలో సైన్య ప్రతినిధులు కూడా కొంతమంది యుండిన నేకాని, భావికాలమున భాగ్యతాయుత ప్రభుత్వము తనయధికారమును శాంతియుతముగా కొనసాగింపజాలదని నాయభిప్రాయము. పాలకసంఘమునందు సగమునుండి సైనికసభ్యులుగా నుండినయెడల పరిపాలనము చక్కగా కొనసాగగలదు. ఈ సైనిక ప్రతినిధులు సైన్యముయొక్క సమిష్టి యభిప్రాయమునే వెల్లడింతురగాని తమ వ్యక్తియభిప్రాయమును వెల్లడింపరు. ఎప్పటికయినా ప్రభుత్వమును, ప్రజలనూ, బానిసత్వమునుండియు, నిరంకుశత్వమునుండియు సరక్షించవలసినవారు రక్షణకారులే.

ఇట్లుంటుచే యీ సైనిక ప్రతినిధులుకూడా ఎన్నికలలో నెన్నుకొనబడవలెనని నాయభిప్రాయముకాదు. సైన్య మెన్నటికి యిట్టి రాజకీయములగు చిక్కులలో తగులుకొనగూడదు. కావున ప్రస్తుతము మన కిది యవశ్యక ర్తవ్య మయియున్నది.

అదియునుగాక ప్రభుత్వమునకు లొంగియుండుననిన సైన్యము తనయజమానియగు ప్రభుత్వముతో పోటీజేయుగల స్థితిలో నెన్నడును యుండునూడదు. రాజకీయ పరిజ్ఞాతలు యేవ్వమనకు చెందినవారో అట్టివిద్యాధిక వర్గమువారు సైనికుల మనస్థితిని బాగుగా గుర్తించుటకు వారితో యన్యధికముగా కలసిమెలసి యుండవలయును. ప్రస్తుతము రాజకీయ పరిజ్ఞాతలు శాసనములను జేసి పరిపాలించుచుండుటయేగాని సైనికులతో నెట్టిపరిచయమును కలిగించుకొనుట లేదు. ఇందువలననే పాలక వర్గము చురుకు, సైన్యము నకును యిపుడు ఆరమిక్కిలు చాలబెచ్చుగా నున్నది. ఈ యవకాశము తొలగవలయుననిన, విద్యాధులుకూడా కొంతకాలము సైనిక శిక్ష నభ్యసించవలయును. అపుడు వారికి సైనికపద్ధతులన్నియు బాగుగా తెలిసియుండును గావున వారిపట్ల సైన్యమునకు నిరసనభావము లేకుండబోవును. సైన్యమునకును, పరిపాలకులకును నుండవలసిన సంబంధమును, పాలకసంఘమువారు బాగుగా గుర్తింపగలుగుదురు. అపుడుగూడ దుర్బోధనములవలననే సైనికదళమయిన ప్రభుత్వముపై తిరుగబడుట, తటస్థించినచో, ప్రభుత్వ సంఘ సభ్యులను, ప్రజలలో విద్యాధుడునుకూడా, యోధులుగానే యుండురుగాన, ఇట్టి పిష్టములను వారు కడు ముఖ్యముగానే యధావిజేయ గలుగుదురు.

అదియునుగాక, స్వరాజ్యము కడు శీఘ్రకాలములో నొక్కసారిగామన కొనగబడునను నమ్మకము నాకు లేదు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు అంతచురుకుగా పనిజేయువారుకారు. నెహ్రూ ప్రజాధిక నామోదించిననూకూడా వెంటనే సైన్యమును విశేష పరుపవలయునని యా ప్రజాధికయును కోరలేదు. అందువలన కొన్ని యేండ్లతిరువాతే కాని సైన్యము మనపరముకాదు. ఈలోగా, మనదేశమందలి విద్యాధుల కందరికిని యిప్పటినుండియు బాగుగా యుద్ధవిద్యను నేర్పుచుండినయెడల ముందు స్వపరిపాలనమును మనము శ్రేష్ఠముగా కొనసాగింప గలుగుదుము. మన దేశీయులు శత్రువిద్యాధిపారంగతు లయినచో మన కింకను యర్హత కలుగ లేదను కారణముగాని, మరయొక కారణముగాని, సామగ్గాని, బ్రిటిషువారు స్వరాజ్యమును మనకొసంగుటలో యిక నెట్టి యాలస్యమును చేయుటకుకూడ వీలుండదు. కావున ప్రస్తుతము మన కిది యవశ్యక ర్తవ్య మయియున్నది.

నూతన వాటర్ వ్రాపులు.

మా 3 హక్కులు:—

1. ఇండియా, బర్మా, సిలోను మొదలగు చోట్లయందు మేమే అత్యధికముగా వాటర్ వ్రాపులను దిగుమతిచేయుచున్నాము.
2. మాధరలు పోటీకి నిలుచును, మా సరకు శ్రేష్ఠత అనమాన్యమైనది.
3. అయాచితముగ నేనకువేలు యోగ్యతాశ్రములను రాజులు, నవాబులు జమీన్ దారు, గొప్ప ఉద్యోగిస్థులు వనైరాలవద్దనుండి మాకు వచ్చినవి.

మాచే దిగుమతిచేయబడునట్టి సరుకు యితరమైనవారు డబ్బాముంది తెచ్చించు వాటి కంటెను అధికముగానుండును.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వానచొక్కాయలందు యెవగును మాతో పోటీకి నిలువలేరు.

“మోసన్” ధర రూ 8. “పికాక్” ధర రూ 13.

“రీడింగ్” ధర రూ 17. “నాబిలిటీ” ధర రూ 25.

ఆఫీసర్లు “రాయల్ ట్రెన్స్” ధర రూ 30.

K. C. MARROT:

187, HORNBY ROAD, BOMBAY.

(Sd) M A AZEEZ,
Special Officer.

ప్రస్తుతము మన దేశముందున్న సైన్యము సుశిక్షితమైనది. కావున కానినిగూర్చి నే నిపుడేమియు తలపెట్టటలేదు. దానికి సహాయకముగా నుండుటకు మనయువకులకు కూడా శస్త్ర విద్యను నేర్చి సుశిక్షితులగుగా జేయవలయునని మాత్రమే నేను కోరుచున్నాను. ఈ యాసకు లే జాతీయ సేనగా నేర్పడదరు. రాష్ట్రీయ సైన్యము, తిక్కవిద్యాలయ నిర్మాణదళము, పట్టణసైన్యము, అనుభాగము తదితర గలవు. కాని మనదేశములలో హెచ్చుమంది ఇంకను నీనిలో చేరవలయు ప్రతి సంవత్సరము ప్రతిరాష్ట్రము నందును కనీసము 5000 మంది పురుషులకై నా యుద్ధవిద్యను నేర్పమండవలయును. ఇటుల జేసినచో నొక వత్సరమునందు మనదేశమునందలి 9 రాష్ట్రములలోనూ, 45000 మంది విద్యార్థి కులగు యువకులు యుద్ధవిద్యలో నారి తేరినవారగుదురు. వీరికి శస్త్రవిద్యను నేర్పుటకు ముఖ్యముగా నవసరమయి సంత నుందిని మాత్రమే యాంగ్లేయోద్యోగులను నియమింపవలెను. ఈ 45000 మందియును భారతీయులే యయి యుండవలెను. ఇప్పుడు విశ్వవిద్యాలయములలో శస్త్రవిద్య నభ్యసించుచున్న వారికి సైనికోద్యోగులుగా నుండుటకు తగిన యుద్ధవిద్య నేర్ప వలెను. అప్పుడు వారిలో నిష్టమున్నవారు సక్రమనేరలో పుద్యోగులుగా చేరగలరు తక్కినవారు. రాష్ట్రీయపట్టణ దళములలో నుద్యోగులుగా పనిజేయగలుగుదురు. రాష్ట్రీయ పట్టణ దళములలో సైనికులును, నుద్యోగులును గూడ భారతీయులే యయి యుండురు. ఈ రీతిగా పది వత్సరములు నడిగా నీ పద్ధతిని కొనసాగించినచో మన దేశీయులలో అయిదులకుమంది విద్యార్థి కులు రణకోవిదు లగుదురు. ఇరువది సంవత్సరములగుసరికి 10 లక్షలమంది భారతీయులకు, సైన్యమునకు సంబంధించిన నకలవిషయములునూ, కరతలామలక మయి యుండును. దేశీయ, రాష్ట్రీయ కాసన సభలలో గూడా సైనికవిద్య నభ్యసించినవారే సభ్యులుగా నుండురు. గాన, వారు ఆసభలలోనూ, పాలకసంఘములోనూ, సైన్యమునుగురించి సలహా నివ్వగలిగియుండురు. దీనిలన సైన్య పర్వమునకు, ప్రభుత్వపర్వమునకు, ఆర్మీస్టవ మధికమునకు. అప్పుడు మనకు స్వరాజ్యము లభించినచో దానిని మనము చక్కగా కొనసాగింపగలుగుదుమనుట నిశ్చయము. ఈ ప్రభుత్వ సేనలో కూడ విద్యార్థి కు లకు భారతీయులే సైనికోద్యోగి గులుగా నుండురు గాన అప్పుడా సైనికదళముల స్వభావము పూర్తిగా మారిపోగలదు ఇప్పుడు సైనికోద్యోగులుగా నన్న యాంగ్లేయులైనరైన అప్పుడుకూడ, ఇంకను, సైనికోద్యోగులుగ నుండుట తలపెంచినవూ, అప్పటికి నూతన పరిస్థితులకు వారు కూడా బాగుగా నలవాటుపడ గలుగుదురు. తమ లోడి సైనికో ద్యోగులలోనే కొందరుకూడ ప్రభుత్వసంఘమునందుండురుగాన, యట్టి ప్రభుత్వసంఘపు యజ్ఞలను కైరేర్చుటకు వారి కెట్టి యభ్యంతరము నుండదు. (తీవేణి.)

గవర్నమెంటునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

“నవమేహరి”

గవేరియ, తెలుపు, మూత్రవాళ గోగము, కేరము నందు వ్రాచుకమును పుట్టించు తిత్తికి సంబంధించిన వ్యాధి, మల బద్ధకము, అంకోరము, శుక్ల నష్టముచే గలుగు బలహీనత వగైరాలకు, మాత్రముబంధమైనవ్యాధి లన్నిటికి అద్భుతసివారిణి. 12 గంటలలో గుణము పూర్తిగా గలుగును, 48 గంటలలో పూర్తిగా కుదురును. ఇతర జ్వరదమ లన్నియు నిరుపయోగమైనప్పుడు, నిరాశచేందక ఒక మోతాదు నవమేహరి పుచ్చుకొనుడు. తరువాత దాని ఇద్రవాలమువంటి గుణమును నమ్ముదు. తప్పక మీసేహితులకు దీనిని సిఫార్సు చేయవలెను. బుడ్డి 1-కి ధర డ్యు 8. తపోత్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

Dr. N. K. De. Belegghata, calcutta.

జేము పొమేడు

తల చెంకలకు పోషించును. సాంపక నువాసన గలిగి అతినిర్మలముగా యుండును. బాదామి తైలము చేర్చబడుటచేత మెడకునకు అత్యంత తేలికవారి. అన్ని పాత్రలలో వోడు కను. ధరి 1 కి 10-15-0.

జేము పెరేవ్యూరీ కంపెనీ,

288 గోవిందప్పనాయనివిధి, మద్రాసు.

ఆలసింపకుడు!

ఆశాభంగమగును!!

ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తు - బెజవాడ

3-12-1929

తృతీయ స్నాతక మహోత్సవమునకు వలయు

గౌనులు, హుడ్డులు, టోపీలు

అద్దెకు

మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి. నెట్టు 1కి రు 5-0-0 మాత్రం

ప్రత్యేకించి గౌనుకు రు 4 లు టోపీకి రు 1 హుడ్డుకు రు 1.

వలయు వారు

ప్రెండ్లు అందుకో,

గడియారముల వర్తకులు, బెజవాడ.

అని వ్రాయవలయును.

ఏషియను ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రధాన కార్యస్థానం - బొంబాయి

1928 సం॥లో భీమా వ్యాపారము	రు. 41,57,000
సంవత్సరాదాయము	„ 5,16,395
లైపు ఫండు	„ 12,50,113
అమలులోనున్న భీమాలు	„ 1,00,00,000 కు పైగా
చెల్లించిన క్లెము	„ 8,00,000

(ప్రకటించిన బోనసు రు. 1000 కి రు. 88 చొప్పున, ఏషియను కేట్లు బహు చౌక—పాలసీ వరకు—)

సరసమైనవి—కాశ్యత అంగవైకల్యమునకు, పాలసీదారునికి సంరక్షణ, పాలసీలు, రద్దు కాకుండుటకు, తగిన భద్రములు, ఈ పాలసీ లాసంగును.

ఆంధ్రదేశము నన్ని తావుల మంచులుకుబడి, అనుభవము, సమర్థతగల ఏ కేంట్లు కావలెను మిగత వివరములకు యీ దిగువవారికి వ్రాయుడు.

ప్రొచి మేనేజరు, గుంటూరు, విజయనగరం

నరసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

ఇప్పటి మోస్త్రప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

బొంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో-ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న. శే. శ. మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రొత్తైటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుస్

బరన్ అందు బ్రాన్ ఛాండర్లు

అయితే ఎంజినలు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగు వని నిశ్చయములయందు సమర్థతగలవారు. కైలుభిల్లుకు కావలసిన

నిలవడ్లు, రాట్టెండ్లు, నెట్లు, పరకముగా బిళ్లబిళ్లును. సుబ్బరాయప్పి బిళ్ల సైన్యభాగముకేటెట్లు మద్రాసు.

మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు అక్కట యిచ్చిన రహస్యబిళ్ల ఇవ్వబడును.

ఈ త్రితమున వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

శాగరిప్రతిలో ఆవిరకల్లోకములోనే మహాక సంఖ్య చెప్పబడినది. ఇంకో ప్రతిలో ఇంకోసంఖ్య: మూడు విభిన్న సంఖ్యల ఉల్లేఖ చివరల్లోకములో నున్నది. ఈచర్చమిమిత్రులొకడు ప్రతిలో ప్రకటింపబడినందున అవివరము నేను నడలిచెట్టివాను. ఇది సాక్షాత్కరణంతుడు చెప్పినాడు అని ఒకరు ఒకవివరము చెప్పినంతమాత్రమేన నమ్మి గందరగోళము పడుట సబబుకాదు. దేవుడు చెప్పినాడా లేదా అని ముందుగా విమర్శించుట బుద్ధిమంతుల లక్షణము. దేవుడు చెప్పనదేమియినను విమర్శించుటకు మనకధికారమున్నది. ఏమన? ఆ దేవుడే మనకు బుద్ధి కేల యిచ్చినాడు? అట్టిదేవుని ప్రసాదమును నిరాకరింపరాదు. మిత్రులారా యిది అమృతప్రసంగము కాదు గనుక తమింపుడు.

ఒకవేళ వేదలింగము యువతీ వివాహమును చెప్పుగాక. స్వార్థప్రతులు బాలికా వివాహమును చెప్పుచున్నవి. అనువాదము ప్రారంభింతురేమో కొందఱు. విరోధమున్నపుడే బాధ్య బాధకభావము. ఒకటి బాలికాదానమును ఒకటి యువతీవివాహమును చెప్పనపుడు విరోధమే లేదు. ఎక్కడి వివాహపదము నకు ఏయర్థము చెప్పితే ఏకవాక్యతకు భంగములేదో చూచుకొనినచో స్వార్థప్రతులన్నీ యువతీవివాహమునే చెప్పుక. ఒక్క అక్షరమైనా బాలికా వివాహమును చెప్పలేదని శాసనము కము. ఉపన్యాసములకైలి నది యికమీద విమర్శకులు ప్రశ్నిత్తరకైలితో విమర్శ ప్రారంభించితే తాళోపకార మగునని నా అభిప్రాయము. పెద్ద తమి తలకుకో!

మనుస్మృతిలో “నచయాస్పృష్టమైధునా! పూర్వం దోషానభిఖ్యాయ ప్రదాతాదండ మర్హతి” మైథునాదిదోషములు కలిగినపుడు దా న కాల ము న వ రునకు తెలియజేసిన తండ్రికి దం డ న లేదు. అనుటచే సంభోగా వార్త వయసు కూడ దానార్హమే అని తోచక మానదు. ప్రజుభద్రులు గాంధారీ కుభిమిచ్చుననుద్వపాత్ అని ఉద్వాహకాలమును పరాకీరవచనము నూచించుచునే ఉన్నది. కన్యానర్తముపేతేత బాంధవేభ్యోనివేదయేత్ చేస్తు దద్యుస్తాం కన్యాం లేన్యభ్రూణాణావిస్సమా: అని నుప్రసేద్యోకమే. కన్యరసస్య అయిన వెంటనే తనవారికి తెలియ జేయవలెను. వారు పరునకు ఇవ్వకపోతే వారికి దోషము అని కదా అర్థము? ఇచ్చినచే ఇట్టినిన్నీ కలవు?

పోనీ పాణిగ్రహణకాలమునకు యువతి కారానక్కరలేదుగదా? కేవలమోమము ముందునుంచురామందురా? ఈగంధర్వదొక్కడుకాదు. సోమా ప్రథమో వివిదగంధర్వో వివిద ఉత్తరత: తృతీయో అగ్నిరిత్యాది స్త్రీసోమోదద్దందర్యాయ రెండుమంత్రములు పాణినిహణాన్నికూడా బాలికా వివాహములో అడ్డు తగలకమానవు. పాణిగ్రహణ సమావేశములకు ఒక్క సంవత్సరము కాలములేన్న అధికకాలము వ్యవధి ఏకవ్యాసాత్రమన నూచెప్పబడలేదు. కావున దీర్ఘకాలబ్రహ్మచర్యము శాస్త్రసీద్ధము కాదు.

ఇక ప్రదానం ప్రాగృతో ప్రాగ్యానసప్రతిపత్తేరిత్యేతే అని గౌతముడు రెండు పక్షములు దానమునకు జూపినాడు. ఇవి అప్రాప్తమహితాద్యాత్మజనిధికి కేవలములు. కావున నిది అప్రాప్తవివాహకాలికదానమే సంభోగార్హకాలమే వివాహకాల మన్నాముగనుక సంభోగవివాహములో ఒకలక్షణము అని యివివరకు నిరూపింపబడిన

ఇందు గౌతముడు ఋతుప్రాక్కాలమునదానమన్నాడు గదా! పూర్వకాలము జన్మావధిగా నతనియభిప్రాయమా? అట్లయితే రెండవ సూత్రమునర్థము గతార్థమే. మఱి, చెప్పనక్కరలేదు. కావున విశేషమున్నది. అదియెట్లు! అంటే— వాసస: ప్రతిపత్తి అంటే బట్టు పొందినకాలమునకు ముందే దానము ఇతరమతముననిన్నీ అక్కటనుండి ఋతువునకు గౌతముమతమనియనక తీరదు. బట్టుపొందినదమంటే కట్టు బట్టా ఉత్తరీయమా అన్న సందేహముతీరవలె. “వ్యాససంహిత” ధృతాధోవనసాం గౌరీం. అని ఉన్నది. “ప్రతీతేత వివాహం” అని మొదటియైత్రుబడి కావున వరణకాలానికి క్రింది బట్టకట్టినమాను కావలె. తమంటే ఈవివరము విరోధించును. కావున వాసస: ప్రతిపత్తి అంటే పైటవేయుట అని అర్థము చెప్పితే అంతకుముందు ఎనిమిదేళ్లనుండి ఉన్న మధ్యకాలము రి మొ 10 ఏళ్లకు ఇతర మతమునదానకాలము. అనగా ఊనప్రారు రాష్ట్రమునలహూ! అపిమ్మట ఋతువునలహూ గౌతమతము అనవలసి యున్నది. ఋతువుకు క్రిందకాల మెక్కడినుండే అన్నచే విమర్శ నీయాంశముగాని ఋత్వనర్తదానము సర్వమతములవారి కీ అంగీకారమే. అట్లనకపోతే ప్రాయశ్చిత్తములు చెప్పవలసి ఆవసరమేమి? ఛేప్పదానముచేయవచ్చునని అందఱు అంగీకరించి శారు. అట్లని ఋత్వనర్తదానమంతా ప్రాయశ్చిత్తీయమే అనరాదు సప్తశతకలగనస్తూ వారి నెవరినైనా పిల్ల పెండ్లిచేసి కొంటానంటూ ఉంటే యిన్యకపోతేనే ప్రాయశ్చిత్తపూర్వక దానము. అందేదిలేకున్నా ప్రాయశ్చిత్త మనవసరము. ప్రథమ

వేదా పు రం శిల్ప బ ట్ట లు.

మీ సొముకు తగిన విలువ } చాలకాలము వుండునట్టివి

{ నాణ్యమైనసరకులు. { సరసమైనధరలు.

మీసూర, పూనా, మద్రాసు, నూరత్, తంజావూరు, కంజివరం మొదలగు ప్రదేశములలో జరిగిన ప్రదర్శనములలోను మహాగాజులను నాయకులను బంగారుపతకములు యోగ్యతాపత్రములన్నూ పొంది యున్నాము. మా యొక్క సరకుల శాణ్యమునకును తక్కువ ధరలకున్నా మేము పొందిన బహుమానపతకములు యోగ్యతాపత్రములే నిదర్శనములు.

మా శిల్పబట్టలు ప్రతిగ్రామములోను ప్రతిబట్టలమపులోను దొరకును. మా పేరుగల ప్రేడుమాడ్కునుచూచి బట్టలు తీసుకొనవలెను.

మా వద్దను అన్ని రంగులలోను అన్ని నైజాలులోను శిల్పకండువాలు, దోవతులు, పేటాలు, శారముడి, పాతుపంచలు, మర్రింగు, కోటింగు, శిల్పాలన్నూ వేస్తున్నా కోటింగు, కండువాలు, దుప్పట్లన్నూ నెం 100 రు లగాయకు 200 పక్క నూలు జరీబట్టలన్నూ దొరకును. వివరములకు యీ దిగువ యడ్రసుకు వ్రాయుడు.

తెలిగ్రాఫిక్ యడ్రసు, శిల్పబట్టలు, పెద్దపురం.

పెనల సుబ్బారాయుడు అందు కో, శిల్ప అందు కాటన్ క్లాత్సు మేన్యూఫీక్చరర్సు. (పెద్దపురం తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

రాయల్ సర్పిలైట్ బ్యాటరీలు

సోల్ ఇంప్రోవరులు:—సుబ్రమణ్యం అందుకో

ఎలెక్ట్రికల్ ఇంజనీర్లు హౌసువైరింగు కంట్రాక్టర్లు, 4066

103, గిడ్డంగివీధి, జి.టి. మద్రాస్.

కాను బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము.

మావద్ద వలసరకముల తోలాకులు, దుద్దులు, హెచ్చలు, బంగారు మెడచేయినలు, మొత్తాడలు, టంబల్లు మొదలగునవి తయారగు నున్నవి. వివరములకు ఈదిగువ విలపములకు వ్రాయుడు.

ప్రాప్తోటల్లు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, తనగపాటి కోటయ్య అందు జడర్న, 1149

ది ఆంధ్ర జూయలరీ మ్యానుఫాక్చరింగు కంపెనీ

హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. బ్రాంచి: 210 వైసాబజారుగోడ్డు మద్రాసు.

ఋతువులో దానంచేసివేస్తే ఋతుప్రతిరోధ మన్నమాటేలేదు. దోష మెవ్వరూచెప్పలేక. “ఋతుశాంతిరోధశాత్” అను బహు వ చ న ము వల్ల మూ డు ఋ తు ప్ర తి రో ధ ము ల వ ర కూ దోష ము లే ద ని నా అ భిప్రాయము. “త్రీణివర్షాణి” అను మనుచనముతో ఏకీభవించును. కావున మన్వర్త వివరీతము గాదు. ఈ యర్థమును ప్రాగ్యానస: ప్రతిపత్తే అన్న సూత్రమే బలపఱచుచున్నది కూడ ఒకే అభిప్రాయము పొడచుచున్నది; ఏమి? పారస్కర గృహ్యంలో దానాంతరము తండ్రి పిల్లకు వస్త్రప్రసాదుచును. “అథోత్తరీయం” అని సూత్రం. యాజుర్వేదమున మంక్రముతో ఆతర్యాత్ ‘అప్రాత్యస్మిం’ అను మలప్రమతో నిరీక్షణ. అ పిమ్మట వాసపరిదధాతి అని సూత్రము కావున వాసక ప్రతి పత్తికి పూర్వము దానము కొండటియత మని గౌతము డనుటవల్ల వివాహప్రాప్తకాలమునే దానము ఇతరమతము న్ను, ఋతుపూర్వ మప్రాప్తకాలమున దానము గౌతమతము న్ను అని అంటే బాధకమేమీ గాదు గనరాలేదు రజస్వ లాసంతరమందు దానము దీనినిజట్టి విధి ప్రాప్తమే అనవచ్చును. కన్యానర్త ముపేక్షత బాంధవేభ్యో నివేదయేత్ దేచేన్నదర్శ అశేష సార్థక ముకూడా అగుచున్నది. పెద్దలు విచారించుడు.

దానకాల వివాహకాలములకు మధ్య కొంతకాలము వ్యవధియుండవచ్చునన్నది, విచారణీయమైన ముఖ్యాంశము.

వైవహికాంతో దానం పట్టినతరువాత ఇంకా చేయించవలసిన యజ్ఞ భాగమున్నది. అది చేయించనదీ ఋత్విక్కులు ఇతరకార్యము చేయవలెకాదు. ఇచ్చట దానమాత్ర మేవిధిప్రాప్త ము. అదియు క్రత్యంగము కాదు. ఆ తరువాత కుభ్యకూర్త మన వివాహము జరుగును. కనుక ఇచ్చట అంతరము లేదనలేము. మ తొ క్క టి ఇచ్చటనే విచారించండి. ఋత్విక్కున్నా తక్షదా బ్రహ్మచారియూ గృహస్థా! అదివరకు ధర్మపత్ని ఉన్న వానికే వైవహికామము గాని ప్రథమవివాహమనకు గాదా! యిది విచారించక కొండలు ఏయాశ్రమము అని లిరిగి నన్ను ప్రశ్నించుచున్నాడు. స్నాతకడు గృహస్థుడేను. గృహ్యగ్ని

కూడా ఉన్నది. వైశ్వదేవాధికారము కూడా ఉన్నది. పెళ్లాడి లేనేకాని ఇన్నీ లేవని వ్రాయడము సాహసము.

“ప్రతిగృహ్యతు య:” అనే నవమనుబట్టి నడుకు కన్యను ఉదకపూర్వకముగా ప్రతిగ్రహించి దేశాంతరము వెళ్లిరాకుంలే మూడు ఋతువులు దాటేవరకు కనిపెట్టి ఇతరుని పెండ్లాడవచ్చును—అని ఉన్నది. ఇది వాగాన మనుకొందుకేమో అట్లుకాదు. వాగానకాలమున వరబంధువు ఉండరు. కాని పరుడు కన్యాగృహమునకు వెళ్లడు. కన్యను మీవాని కిస్తా మన్నవాక్కును ప్రతిగ్రహించినవారు వరబంధువులు. ఇచ్చట సరకర్తవ్యముగా నున్నందున ఉదకదానమే అనవలసివచ్చింది.

మఱియు స్నాతకధర్మాలలో “స కన్యాం” అన్న సూత్రముక్రింద మసకరిభాష్యమున కన్య అంటే వివాహము కానిది అని ఒక అర్థము చెప్పి, “ఉదకపూర్వం లభ్యా మపి అని మరొక అర్థము చెప్పటవల్ల ఉదకదాన మంది యింకా పెళ్లాడలేదు. స్నాతకడుగానే ఉన్నాడు. ఆపిల్లను ఆలింగనము చేయరాదు అనియే చెప్పవలసి యుంటుంది. ఇక్కడ కూడా అంతరము లేదనలేము. ఇప్పటి ఆచారమును బట్టి చూచితే దానవివాహాలకు అంతరమే లేదు కావున ఇది సరిపడదు.

“దత్తం” అనే ఆపదబహువ్రీతపదమును వివరించుచూ భాష్యకాకుడు “వాచా ప్రతిమతం ఉదకపూర్వంప్రతి పాదితం వా” అని వివరించినాడు. ఉదకపూర్వదానము పట్టిన పిల్లను ఇంకొకరు అడుగవెళ్లరాదు అన్న సందర్భమున చెప్పట చూడగా, దానవివాహాదుల కంతరము స్పష్టపడుచున్నది.

ఇంకను “అద్విర్యాచావ దత్తాయం” మ్రెయేతాధవో యిది. నవమంత్రోపసీతాన్యాయమారీ పితరేన సా|| అని మరణాశంకకూడా యిప్పటి ఆచారములో అవకాశములేదు.

రాజమార్తాండిమండ, “మాంగళ్యేషు వివాహేషు కన్యానంబరణేషుచి దతమాసాః ప్రశస్తాన్యః” అని మాంగళ్య మును వేటుగాను, ఉదకదానమును వేటుగాను. వివాహమును వేటుగాను చెప్పవలసిన ఆవసరమేమి? మానవంతరముంటుందా యీమాటికి! ఇందొక్క వివాహము మాత్రము చెప్పితే తక్కిన రెండూ గతార్థముకావా! మాంగళ్యవిధాన మనగా కంకణ ము కట్టు విధానమని రఘునందనుడు ఈ శ్లోకము తీసి కొని వ్రాసినాడు. అతడే కన్యాసంవరణమంటే “హస్తాచకవిధా” అన్నాడు. శబ్దకల్పద్రుమకాండ, తర్కనాచస్మృతి యిట్టేదాని

ఆంధ్రదేశ వ్యాయమునభ,

బెజవాడ

5-11-29

ఆహార సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయత నూతక్కి రామ శేషయ్యగారి స్వాగతోపన్యాసము:— మహాజనులారా! మా ఆహారసంఘమువారి పక్షమున మీకు స్వాగతము చెప్పుచున్నాను. జాతీయ నిర్మాణకార్యక్రమమున జాతీయవ్యామోహముకూడ ఒక ప్రధానాంశమని ఆంధ్రమహాజనులకు మనవి చేయుటకు నే డిమహాసభ ఆహ్వానింపబడినది. తమ జాతీయ సర్వాంగశోభితమైన దానినిగా జేయునామెందు ఆంధ్రులకు నేటి వ్యాయమునభయొక్క ఆవశ్యకతను గురించి విపులముగ చెప్పవలసిన అవసరము లేదు.

వ్యాయమువిజ్ఞానముయొక్క ఉత్కృష్టత వర్ణించుటకు వీలులేదు. ఈ శాస్త్రమునకు విచారణస్థువు మానవుడు. సర్వభౌతికశక్తులను మానవునికి హస్తగతముచేయుట ఈ శాస్త్రముయొక్క ప్రమాదపథి. ఈ శాస్త్రముయొక్క అధిదేవత హనుమంతుడు. అతడు కాలము, మారము అనే అభ్యంతరములను ఉల్లంఘించిన మహాయోగి.

భారతనాగరికత ఎంతపురాతనమైనదో భారతవ్యాయమువిజ్ఞానముకూడ సంతపురాతనమైనది. పురాణయుగమున జీవనపాఠోపేక్షము లన్నియు వ్యాయమువిజ్ఞానశత్రులకే లభించెను. జానకి శిష్యునిగుఱు వంచిన బాలవీరుడు శ్రీరామునకు ప్రదానము చేయబడిన. ద్రౌపది నయ్యద్యాధురంధరులైన పాండవులను వరించెను. ప్రాచీనభారతమున మిక్కిలి వ్యాప్తిలోనుండిన స్వయంవరసభలో వ్యాయమువిజ్ఞానము మాత్రమే ప్రవేశముండెడిది.

వ్యాయము విజ్ఞానమును గౌరవించి సంతకాలము భరత మాత నాగర ప్రపంచమునకు రాజియై ప్రకాశించెను. కాని జాడయుగారంభమునుండియు తమయున్నతికి కారణమైన యీ విజ్ఞానమును భారతీయులు నిరసించుచున్నారు. “శరీరములు క్షణభంగురములు— ఆత్మకాశ్చిత్తము” ఇత్యాది విచిత్రవాదములు భారతీయులకు వ్యాయమువిజ్ఞానముల చేసినవి. అప్పుడే భారతీయులు అధోమతిగమనము సాగించిరి. అప్పుడే భారతీయులు పరరాజులవాడికిని పరమతముల—దౌర్జన్యములకు లోబడిరి.

భారతీయులకు వ్యాయమువిజ్ఞానము అభిమానము వున రుద్ధివించినట్లు అక్కడక్కడ కన్పట్టుచున్నది. దీని కనేక కారణములు కలవు. పాశ్చాత్యభాతులకు ఈ శాస్త్రమున క్రొత్తగా ఆభిమానము కలుగుట ఒక కారణము. పాశ్చాత్యులు దుసంవాదముందు పండితులైనారు. వారిలో కోటిశత్రులు ఆంధ్రాధ్యక్షముగా గలరు. ఐక్యరక్తమునల్ల అభ్యములు కాదన సాకర్యముల లన్నియు వారికి హస్తగతములైనవి. కాని వీని ననుభవించుటకు తగిన మనస్థితి, దేహస్థితి లభించుటెట్లు? ఈ సమస్యయే పాశ్చాత్యులకు మానవప్రకృతి పరిపూర్ణ చికాసము సాందుటకు అవసరములైన మార్గముల నన్వేషింపజేయుచున్నది. నేటి పాశ్చాత్య శాస్త్రము మానవదేహము, అం దనుడియున్న వివిధశక్తులను గురించి పరిశోధన నల్పుచున్నది. ఆరోగ్యము అపూర్వమైన భూమిగాను. ఆరోగ్యహీనుల బుద్ధిబలము నిరర్థకము. జీవన సంగ్రామమున బలహీనులకు ఆయుర్వృద్ధి చులకు చోటులేదు. దృఢ కాయములేని జాతి స్వాతంత్ర్య సంపాదనకు కావలసిన కష్టములను లెరింపలేదు.

వ్యాయము విజ్ఞానము అపారమైనది. పాశ్చాత్య వ్యాయముపద్ధతులకు ప్రాచ్యపద్ధతులకు చాల తారతమ్యము గలదు. భారతీయుల వ్యాయముపద్ధతి పరిపూర్ణమైనది. ఇంగు దేహవికాసము, బుద్ధివికాసము సమానముగా పెంపొందెను.

భారతీయుల మోగదవ్య వ్యాయము విజ్ఞానములోనిదే. మానవదేహములో అంతర్భూతములై యున్న మహాశక్తులను సంఘటింపజేసి వ్యక్తివికాసమును కలిగించు యోగపద్ధతులు భారతీయుల ప్రాత్యర్థిత హక్కులు. మోగదవ్యుల దరాభ్యుదయపులకు జయింపబడుచు.

భారతీయుల శరీర వ్యాయము పద్ధతికూడ మిక్కిలి ఉత్తమమైనది. లాటిప్రయోగము, గరిడీలు, లిచీము, ఇత్యాది సాధనలన్ని శరీరములోని ప్రతియనయమును బలిష్ఠ ముచుటయే గాక బుద్ధిబలము కూడ సమానముగా పెంపొందగలదు ప్రాచీన వ్యాసమువిజ్ఞానము పునరుద్ధరించిన వారిలో అగ్రగణ్యులు Professor మాణిక్యరావు.

పాశ్చాత్య వ్యాయముపద్ధతి చాల అసంపూర్ణమైనది. ప్రత్యేకాయములకు కావలసిన ప్రత్యేకసాధనమును మాత్రమే పాశ్చాత్యశాస్త్రము కనిపెట్టినది. దేహమునకు, బుద్ధికి సమగ్రమైన వికాసమును కలిగించుపద్ధతి ఇప్పుడే పాశ్చాత్యుల వృష్టిని ఆకర్షించుచున్నది.

ఆంధ్రమహాజనులు ప్రాచ్యవ్యాయము విజ్ఞానమును దేశమున విరివిగ వ్యాప్తిపొందింపవలసి యున్నారు. ప్రతిగ్రామము నను వ్యాయముపాఠశాలను స్థాపించి భారతయువకుల జన సత్త్వములను వృద్ధిచేయవలసి యున్నారు. ఇందుకు శ్రమించులు, ధూన్యాములు, స్థానికసంస్థలు సర్వవిధముల తోడ్పడవలెను.

ఈ మహాసభను అధ్యక్షతవహించు సంగీకరించిన ఉయ్యాలూరు రాజాగారు మీ కందరకు చిరపరిచితులు. వీరి సాజకార్యములను ఆంధ్రులు పూర్తిగా నెరుంగుదురు. బాలభటోద్ధయము యువజనోద్ధయము వీనియందు వీరికి గొప్ప అభిమానము. ఈ మహాసభకు రాజాగారు అధ్యక్షతను అంగీకరించుట వ్యాయ మోద్యమముయొక్క భావిభాగ్యమును సూచించుచున్నది.

శ్రీవారి యాధిపత్యముక్రింద మన మహాసభ నిర్వహింపబడుచు సాగవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఏజెంటు కావలెను.

ఒక గొప్పపట్టుబట్టికలపెట్టికి మద్రాసు రాజధానియందన్నీ భాగములందు ఏజెంటు కావలెను ఇదివరలోనే ఈ కాఖియందు పనిచేయుచున్న కంపెనీవారు ఆంగ్లభాషయందు ఉత్తరములకు వ్రాయవలెను.

c/o Post Box 212. Andhrapatrika, Madras.

జగదీశచంద్రప్రతిష్ఠాపన

12వ వార్షికోత్సవము

అద్భుతముగు శాస్త్రసరిశోధనా విశేషములు కలకత్తా, నం. 20:—బోసుప్రతిష్ఠాపనయొక్క 12 వ వార్షికోత్సవము నంబరు 80-వ తారీఖున జరుగును. అసమయమునబోసుగారు ఐరోపాదేశమందంతటను సంచలనము గలుగజేసిన తన శాస్త్రనిదార ఫలితములను ప్రదర్శించెదరు. చెట్టు జాతియొక్కయు, పసుజాతియొక్కయు జీవితవిధానము ముఖ్య విషయములలో నొకటియే యని నిరూపించు ప్రయోగములను జేసి చూపించెదరు జగదీశచంద్రుడు కనుగొనిన యితర శాస్త్ర విషయములను ఉచితరీతిగా చూపింపబడును. గాన యీ తెరుణముమిక్కిలి గొప్పదియనియే నుదూరించుచును. శాస్త్రవిషయములలో పరమాద్భుతమయి వెలయునట్టియు, నూతనముగా కనిపెట్టబడినయు నయిన వృద్ధినిరూపాత్రానును వుప్రయోగములో పెట్టి చూపించెదరు. పెరిగేటటువంటి సకలవస్తువులను యేవిధమునను లేపిన ఒకేవిధమున చలించుననిబోసుగారు నిరూపించెదరు. (ఫీ ప్రెస్)

సాలామిక్రిసంజీవి.

1 శత్రు య 1-12-0
2 శత్రు య 7-4-0
34 చెట్ల దీనులు అవురేయి కలిసిన లేహ్యము. వేదాదలకు సవాయి, శ్రీల కుమునవ్యాధులకు ఆహిషుడు గిట్టు ఉనుచును, కుళ్ల నష్టము, చర్మవ్యాధులకు, శ్రీల ఋతువ్యాధులకు గాఢరంటి. 120
జ. ముక్త గాను, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామనాథుడు పేట, నువీటిట్లూ, స్వచ్ఛాక్షిల్లా

మలయచందనము

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అనేకరొగ్యతాపత్రికలు పొందినది. వెల డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చందనతైలం డౌస్సు 8-0-0 రెండును బళ్లులతో 5-12-0
సుధాసారము, సవాయికి రాజోపధము. సీసా 4-0-0
గంధర్వభార్యసీ, రాయవరము, గోదానగిట్లూ.

తరణము మించిపోకమునుచే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దుస్వస్థతో ఉండివున్నంతవరకు ఆలసింపవద్దు వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదిశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియాఆయిల్

ను నేటినుండియే వాడుకరంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధలన్నింటికి దివ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాలివిహినముగాను, చిట్టిపావులు చిమ్మ గంగా నుండులకుండి రక్షించి పట్టుకున్నవారె, అమృతమృత్యులారా నిగనిగలాడించుడు. ఈచులభవదని నేడే పరీక్షింపుడు. మీవెండ్రుకలకు అంత ర్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్ల నవనము గలిగించు గనో మనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీవెండ్రుకలకు ఇట్లు అధిక కష్టము గలుగజేయునో గుర్తించుడు. ప్రతిపట్టుకలలోను, కర్తలలోను, దుకాణాదారులందరివద్దను, పరిమళ ద్రవ్యము లమ్మవారలందరివద్దను దొరకును. మీయవారివరకులయొద్ద కొనుగట్టుడు.

కామినియాఆయిల్ గా అని చూచి మిరి కొనుగట్టు.

సీసా 1-8 వెల రు 1-0-0, పాస్తీ 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 8-8 రు 2-10-0, వాస్తీ 0-0-12-0.

డబ్బీ డిల్ బి వో రు (3 శత్రు)

కొనుట ముత్యము.

మీదులుమీదగాని, జేమి యమలమీదగాని రెండురూపాదు చుక్కలు అమ్మింపబడుచున్నవి. నెలసే విక్రీలి మోలార మొట్టి రుట్టి, కైకపువ్వుల పరిమళములకు, కాజు నట్టినట్టు. పెండ్లిసముయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరుచుటకు, ఆరోగ్య బహుళ శక్తి మరెద్దియు కావరాదు. నడే ఒకసీసాను కొని, దాని ఆద్యుతపరిమళము లనుభవించు.

డబ్బీ వెన్ను పిమ్మడి బహుళ	రు.	2-0-0
డబ్బీ " " "	"	1-4-0
1 డబ్బీ " " "	"	0-12-0

నమూనాసీసా వెండ్రుకల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పరిసరములు.

సువాసన కార్డు 1-8 లుగా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ

985, బామ్బాయ్ కీదు మార్కెటు, బొంబాయి నె.

శ్రీ: రామచంద్ర

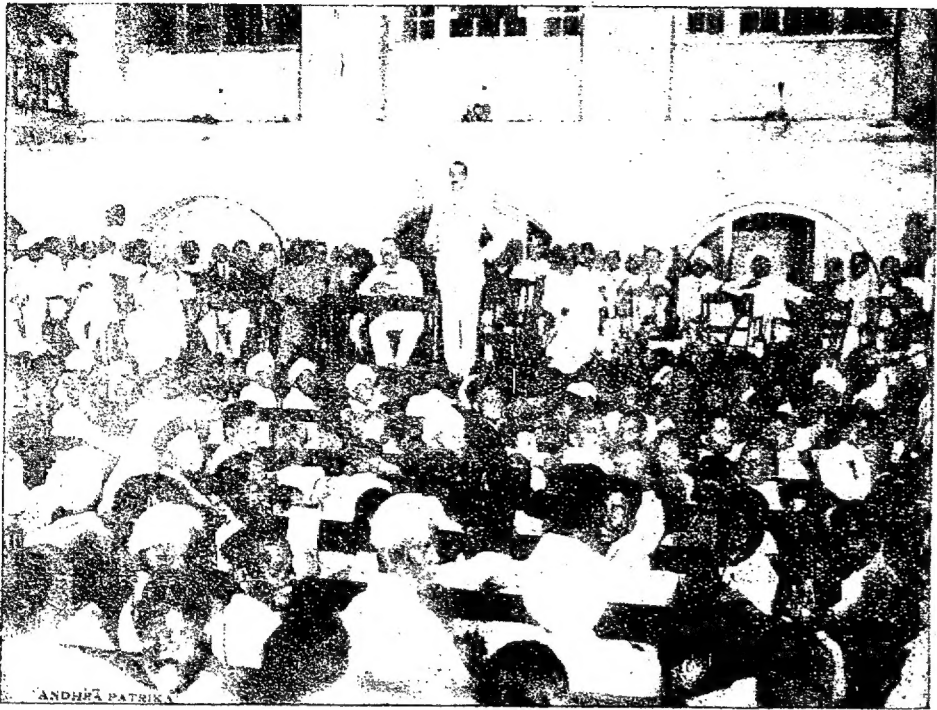
Salem Mango Grafts Rs.80 per 100 Guava and Pomegranates Rs. 6 per dozen. Pomalee Orange and Lime Rs. 9 per dozen, Roses & best coloured Crotons Rs. 6 per doz. English Vegetable & Flower Seeds, 20 sample pkts. Rs. 2 each per 10 sample pkts. Rs. 1-4 each **INDIAN VEGETABLE SEEDS BIG PKTS. 20 Rs. 2.**
Apply for 1928 English & Telugu Catalogue to:—
S. K. I. ABDUL RAMIMAN, Nursery, Salem.

గుంటూరుమండల రాజకీయసభ

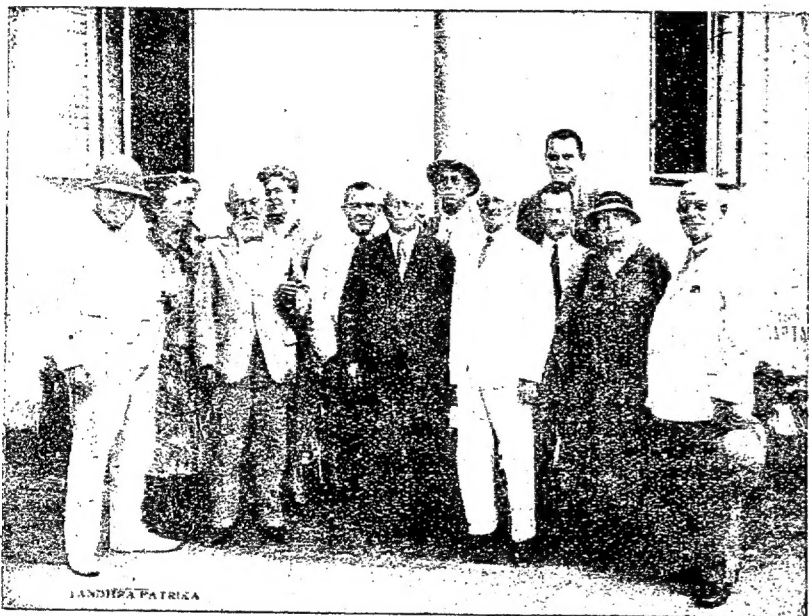
27, 28, 29 తేదీలయందు మంతనవారిపాలెమునందు సమావేశ మగును

మండలములోని కాంగ్రెసువాద: లెల్లరు విచ్చేయ బ్రాధితులు

ఇట్లు: ఆహ్వానసంఘము.

కర్నలు క్రాఫ్టగారి ఉపన్యాసము:—గోఖలేహాలులో 20-వ తేదీని కర్నలు క్రాఫ్టగారు ఉపన్యాసించుట. (ప్రె. ఫో. బి.)

జర్మను దేశీయులు:—ఇండియాను చూడవచ్చిన జర్మను దేశీయులు 13 గ్గురు మదరాసు వచ్చిరి. చారి నాయకులను ఆర్థిక వంచనగాన మధ్య నిల్చుకొనియున్నారు. (ప్రె. ఫో. బి.)

నూతన్ శాఖ కేవల్య చౌదరిగారు (ఎడమ) మన్యవల సిన్హాగారు (కుడి) వెజనాహలో జరిగిన ఆంధ్ర వ్యాపార సభాసభ సందర్భమున, కాన్ఫరెన్సులు.

డా. ఆర్. ఆర్. విలియమ్సుగారు.

మదరాసు జనరలు ఆఫ్ఫీస్లో ప్రథమ సభ్యులగ నియమింపబడిరి. (ప్రె. ఫో. బి.)

బీద రైతులకు మంచి తరుణము

మెదక్ జిల్లాలో కొత్తపల్లియనుగ్రామము కలదు. యిది టకువచ్చుటకు వెజనాహండి ఆక్కిన్న పేటకు 4-18-0 మైలదూరమున ఉన్నది. ఇది గాటికొట్టు తీసుకొని వెంకటాద్రి మూల బండిమారి ఆక్కిన్న పేటలోదిగి మెదక్ మోటారుమార్గ రావలెను. మెదక్కునుండి ఆక్కిన్న పేట 12 మైళ్లదూరము, మెదక్కునుండి కొత్తపల్లి 5 మైళ్లు నడిచిరావలయును. మేము కొత్తపల్లి గాంధారపల్లి పొడిశేవపల్లి యల్లాపురము 4 గ్రామములకు కర్షకము చేయుచున్నాము. మా వాల్డు గ్రామము లకు లక్ష రూపాయలు డౌలు చెల్లుచున్నది. మా గ్రామములలో అనగా చుట్టూ మైలుమార్గములో 40, 500 యకరముల భూమి ప్రస్తుతపు పైకతో సహాదారుమున సదకు భూములు కనెడలు అందులో కొన్ని కనక వస్త్రాల పైరులుగలవు. సదకు భూములు మాగానిలోకి 1928 వ సంవత్సరములో చేర్చి కాలువలు త్రవ్వ నాలువేయుటకు సిద్ధముగానున్నది. కొంతవరకు యీసంవత్సరము సాగు అయినది. సదకు భూములు రైతులు విక్రయించి రిజిస్టరు చేయుదురు. యిది యకరమునకు మడివంతునవేయవచ్చును (నూరు కెంట్లు) యకరమునకు పైరులేకందా రు 30 మొదలు 50 లు వరకు (హాబీరూపాయల) ధరలుగలవు. యకరం 1 కి 10 మొదలు 15 బస్తాలవరకు పండుచున్నది యిటుగకువు భూములుమాదా కలవు. అది చాలా సువత్సరములనుండి సాగును సుమాను కరమునకు 15 మొదలు 30 బస్తాలు వరకు వంతు చున్నది. ఇది యకరం రు 100లు మొదలు రు 250లు వరకు ధరలుగలవు. ఎక్కువ ధరలుగల భూములలో తరచుగా చెరువుతోలులు వేయుదురు. యకరము చెరువుతోలులకు రు 1000లు అప్పు వేలువచ్చును. గన్యుభూములు చాలా రెండు పంటలు పండును. రేపడలు ప్రస్తుతము ఒక పంట మాత్రమే యీ భూములకు శిస్తు యకరమునకు రు 30లు మొదలు రు 15లు వరకు సర్కారి కిస్తి వలయును. మా గ్రామములకు 5 మైళ్ల దూరములో గోదావరి పు సనదియగు మాంజరీ నదికి ఆనకట్ట కట్టి చాలామార్లు కాలువ త్రవ్వ నానచేయించుచున్నారు ఈ ఆనకట్ట 1913వ సంవత్సరములో శ్రీనైజాం సర్కారు కట్టించియున్నారు ఈ కాలువలు ప్రతిసంవత్సరం జేష్టమాసములో ప్రారంభమై తిరిగి వైశాఖ మాసములో కట్టివేయుదురు. రెండు పంటలకు యెండు మురుగులేక నీరు సప్తయి అరుచున్నది యిచ్చుటవలన గొట్టెలు మేకలు మందలు జాస్తేగా కలవు. నీటియెరువులును పచ్చియెరువును జాస్తేగా వొరకును. యిటుకు అడవులు చాలామార్లు మృగభయమును దొంగభయమును యేమాత్రము లేదు మాల్తు గోబుకు 0-2-0 మొదలు రు 0-5-0లు వరకు పుచ్చుకొనుచుండును. జీతగాళ్లు నెలకు రు 4 లు మొదలు రు 6-0-0లు వరకు తీసుకొనెదురు. మాల్తు జాస్తేగా దొంగకుదురు గాని నాలువేయు పద్ధతులు తెలియక భూములు అమ్ముచున్నారు యీ భూములు చిల్లుచేతనే పైపిషముగా పండుచున్నది. యిటు నూటికి 95 సం ది తెనుగునూటలాడుదురు యిటు వారంజి నిమ్మ కొబ్బరితోటలు వస్త్రాలు బాగుగా ఫలించుచున్నది. మా గ్రామములో సుంటూరుజిల్లావారులు యీ సంవత్సరం జిరాయితి చేయుచున్నారు. మా గ్రామమునకు 4 మైళ్ల దూరములో సుంటూరు కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలవారు క్రొత్తగాయి డుకట్టి పెక్కు-మంకికమ్మ వారు వస్త్రాలు జిరాయితి చేయుచున్నారు యిటుయిండ్లకు భూములు దగ్గభాగమున దొరకును. యిటునీరు చలిజ్వరము వస్త్రాలు లేక యితర దేశీయులకు కూడా చాలా పొల్లముగానున్నది. యితర దేశీయులు? సంవత్సరములనుండి యీ ప్రాంతములను వసించుచు చాలా ఆరోగ్యముగాయున్నారు గాన కావలసిన వారు వెటకేవచ్చి పైరులుచాలి క్రావలసిన భూములు విక్రయించు కొనకొర్రాను ఒకదములు యింకనూ కావలసినయెడల దయయుంచి చీటితో సహా బ్యాంక్రాయింగులెను పైకులతో సహా కావలసిన వారికి వేరేధరలు ఏర్పాటు చేయబడును.

కొత్తపల్లి రాజేంద్రరావు, పట్వారి (కర్షక) అనంతకొత్తపల్లి మెదక్ జిల్లా సైబాం.

రాజద్రోహ నేరస్థులు

ప్రత్యేకతరగతి ఖైదీలుగ నుంచరాగు

సంజాయి ప్రభుత్వము రి రహస్యపు టుత్తరువు లాహోరు, నంబం 21:—రాజద్రోహపు నేరము క్రింద బార్లకర్ణావచారము జేసినందుకు శిక్షింపబడు ఖైదీలెక్కువనిగూడ ప్రత్యేకతరగతి ఖైదీలుగ నుంచరాదని విచారణ సబ్ జైస్ట్రిటులందరికి సంజాయి ప్రభుత్వమువారు రహస్యముగ ఉత్తరువు జేసినట్లు "వందేమాతరం" పత్రిక యిచ్చుచున్నది. (ఫ్రీ ప్రె.)

బార్లీ సత్యాగ్రహము

మదరాసుపౌరులు సానుభూతిదెలుపుట

"బార్లీ విజయము గాంచుటలో భారతదేశమంతయు విజయము గాంచినట్లే" అనుభావము నిచ్చు సాయంకాలము (2-8-28) తిరువల్లికేట్ల బీచివద్ద జరిగిన కాంగ్రెసునాయకుల సభలో ప్రతినిధులు సోటియండ్రియన్ వెల్డియర్లను సభా ప్రారంభ సమయమున పరమగురియమన్నను సభ యాచార్య ప్రేక్షకులతో నిండియుండెను.

సభాధ్యక్షులగు శ్రీయ్యత డి. కళిందే గారు ఉపన్యసింపమచు బార్లీ కై తులకు అండయై నిలుచుట ప్రతిభారతీయుని విధియాయున్నదని సూచించిరి. ఈ పోరాటమునకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు బార్లీ కయితులను అవసరముగా లాగిరి. మహాత్మాగాంధీ మొహతా వల్లభభాయివలేలు మున్నగు నాయకులు ప్రభుత్వమునకును రయితులకును మధ్య రాజీ గురువులు కెంత యిత్నించినను ప్రభుత్వ మందు కొప్పకొనలేదు. ఈ సమస్య విషయమున మనము బ్రిటిషు ప్రభుత్వముయొక్క యిష్టమును కొనసాగినిచ్చుచో ప్రభుత్వము మనజాతినంత నిశ్చేమరల యవమానించు చుండుటకు మనము వారిని ప్రోత్సహించినట్లే యగును. ఇట్టియనర్థమును ప్రారంభముననే యాపునాపుట ప్రతి భారతపుత్రుని విధియాయున్నది.

బార్లీ విజయము గాంచుచో భారతదేశమంతయుగూడ విజయము గాంచునట్లేయగును. బార్లీ కపజయము నచ్చునెడల అట్లు రాకుండుగాక మనజాతి కంతకు సపజయమేయగును. తమ పూర్వపు ధౌన్యత్యమును నిలుపుకొనుట భారతీయుల యందే యున్నది. ఈజాతీయ పోరాటములో మనము జయమే చేకూరవలెను.

ప్రజలెల్లరును తమ శక్త్యానుసారము బార్లీ తినిధికి సాయ మొనర్చెదనగాక.

కళిందే గారు ఉపన్యసింపినతరువాత శ్రీయ్యతులు ఎస్. గణేశను దేవనాయగం గార్లును "మరాటా" పత్రికాధికారులను గూడ సుపన్యసిందిరి.

శ్రీయ్యత దేవాకరుగారు ఉపన్యసింపమచు బార్లీ తినిధి వ నూలుచేయుటకు విద్యార్థులు ముఖ్యముగా తోడ్పడవలెననియు బొంబాయి పునః సంగరములలో విద్యార్థులే కలకొఱదిగా యీ కార్యమునకు గడంగుచున్నారనియు సూచించిరి. కడపటి యుపన్యాసకులగు శ్రీయ్యత వెంకటాచారిగారు తమ యంగు యిందీయా పార్టీ యీ పోరాటమునకు సాధ్యముగనంత తోడ్పడునని సూచించిరి.

పిమ్మట బార్లీ సత్యాగ్రహులకు మద్రాసు పౌరుల యొక్క సానుభూతిని దెలుపుచు బొంబాయి ప్రభుత్వము యొక్క చర్యను నిరసించుచు యొక తీర్మాన మేకగ్రీవముగా నామోదింపబడెను.

మద్రాసు హైకోర్టులో

O. P. No 103/1928

కూర్మాల రంగమ్మగారి బ్రష్టు ఎన్టేటు సందర్భములో

పెటివనరులు:—కొత్త రామసుబ్రహ్మణ్యం కెట్టి, 2. కొత్త సుబ్బయ్యకెట్టి.

గౌరవనీయులగు న్యాయాధిపతి తామేశంపంతులు గారిచే 22-5-1928 తేదిన జారీచేయబడిన ఉత్తర్వు ననుసరించి దీనితో సంబంధము గలవారి కందరికిని యిందుమూలముగా తెలియపరచట మేమనగా—కూర్మాల రంగమ్మ (బ్రష్టు ఎన్టేటుకు) బ్రష్టులుగా నండుటకై పై పెటివనరుల దరఖాస్తులను పంపుకొని యున్నాడు. సదరు బ్రష్టు ఎన్టేటులో ప్రతినెల పునర్వసనకు నత్త. త్రయ్య రోజున 12 గుడు బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టునట్లును; కంచి శ్రీ నరదరాజ స్వామివారి బ్రహ్మోత్సవకాలమందు బ్రాహ్మణులకు సంతకగా జరిపించుటకును ఏర్పాటుగలదు. సదరు ఖచ్చులు మద్రాసు, జార్జిటౌనులో అదెప్పనాయక్ విధియందుండు నెం 120 రు గృహముపైనున్న నికర ఆదాయమునండి జరిపించవలసినది. పైన తెలుపబడిన దరఖాస్తు గౌరవనీయులకు న్యాయాధిపతి కుమారస్వామి శాస్త్రిగారి కోర్టులో కడపటి ఉత్తర్వు నిమిత్తమై 9-8-28 తేదిన వాయిదా వేయబడియున్నది.

కె. గోపాలస్వామి, (హైకోర్టు వకీలు) పెటివనరుల వకీలు.

బార్లీ సత్యాగ్రహసంరంభము

రయితులు సాత్విక పోరాటమునకు సంసిద్ధ మగుచుండుట

"వల్లభభాయిగారు నన్ను రమ్మనివాసిరి. సర్వసేవాధిపతియైతెల్ల శిరసా వహించుటకన్న వేరు కర్తవ్యము లేదు. నే నేగుట నాయకత్వము; వహించుటకు గాదు. నే నొకసాధారణపదాతిని. సర్వసేవాధిపతి కొరినచో పదాతి నలహా నిచ్చుటకు హక్కుగలదు. కుమారులు నాయకత్వమును వహించుటయు తండ్రులు అనుసరించుటయు జీవితములో నన్వయమును సంభవించును.

(మహాత్మునియపన్యాసము)

(ప్రీతేస్ (ప్రత్యేకనిత్యం)

అహమ్మబాబాదు, ఆగస్టు 2:—వల్లభభాయిగారు సత్విక పోరాటమునకు సంసిద్ధులమై యున్నాము. త్వరపడి ఆ సంస్థ ప్రికర మును సంధి కొప్పుకొనకుడు. అని వల్లభభాయి పత్రేలు గారిని చాలమందిరహితులకొడిరి. సాయంత్రము రహితులు మహాత్మునిపదార్థించి లేచుప్రాణములు పోయినను అభిమానమును మాత్రము వీడమని ఘంటాపథముగా వక్కాణించిరి. "అట్లుయిన మమ్ముగౌరవించుచార లేవ్వరుండురు. మీకుగౌరవముగలిగిన జీవమునకుగూడ గౌరవముకలిగినట్లే" అని వల్లభభాయి ప్రతిపాదించెను. ఓ కరహితు త్వరపడి సంధి కొప్పుకొనకుడని ప్రార్థించుచు నిట్లు చెప్పెను.

సంవత్సరములు పోరాడుటకు సంసిద్ధులమై యున్నాము

రహితుల రాయభారము

బార్లీ, ఆగస్టు 2:—మేము రెండు సంవత్సరములు సాత్విక పోరాటమున కొనసాగించుటకు సంసిద్ధులమై యున్నాము. త్వరపడి ఆ సంస్థ ప్రికర మును సంధి కొప్పుకొనకుడు. అని వల్లభభాయి పత్రేలు గారిని చాలమందిరహితులకొడిరి. సాయంత్రము రహితులు మహాత్మునిపదార్థించి లేచుప్రాణములు పోయినను అభిమానమును మాత్రము వీడమని ఘంటాపథముగా వక్కాణించిరి. "అట్లుయిన మమ్ముగౌరవించుచార లేవ్వరుండురు. మీకుగౌరవముగలిగిన జీవమునకుగూడ గౌరవముకలిగినట్లే" అని వల్లభభాయి ప్రతిపాదించెను. ఓ కరహితు త్వరపడి సంధి కొప్పుకొనకుడని ప్రార్థించుచు నిట్లు చెప్పెను.

"ఆర్యా మేమింక మార్గరహితులమనము పరిగా ప్రకటించలేదు. రాబోవుతరమువారు జ్ఞాపకమందుకొనదగిన కార్యము లేమియు, మేము చేయలేదు"

దీనికి గాంధీగారిట్లుచెప్పిరి "పరీక్షాసమయ మింకనురాలేదు. అప్పుడుకదా మీపని తెలియగలదు"

రాయబారులు తాలూకా ప్రజలు తమపర్యవసయము త్వరితముగ నిర్ణయముగానున్నారని తెలిసి గాంధీగారివద్ద వెళ్ళుకొని నిడదెరి.

వల్లభభాయి పూనాపయనము

రావు బహదూర్ దాదాభాయిగారు పత్రేలోగారి కితలీవార్త సంకిరి—కాసనసభలో గుజరాత్ ప్రతినిధులు తమను తక్షణము పూనా రమ్మని ప్రార్థించుచున్నాడు. సర్ చునిలాల్ మెహతాగారు తనయంటిలో నుండిమని మిమ్ము కొరచున్నాడు.

పటేల్ తంతి

మీ తంతి అందినది. పత్రికలు ఆకలి నున్నట్లు వ్రాయుచున్నను సంధి జరుగునట్లు నూతన లేమియు నాకు కనబడుట లేదు. గుజరాతు పథ్యుల సంతోషము మర్రాత్రి బయలుదేరుచున్నాను. చునిలాలుగారి ఆలోచనమును సంతోషపూర్వకముగా సంగీకరించడమైనది. జబ్బు పూర్తిగా కుదురక పోవుటవలన రైలుప్రయాణమునకును సంకెదంపులకును దాగ్ధ్యము చాలదు. మారతు అదివారము చేతులాగున కీవారమైనను బయలుదేరవలసియుండును. అక్కడ అవసరముపనియున్నది. రేవునుధ్యక్షులుచేరగలను. చునిలాలుగారి యిట్లోనుండెదను. ప్రీతేస్ ప్రజలు పోరాటమునకు సంసిద్ధు లగుట

పూనా, ఆగస్టు 1:—వల్లభభాయి పూనాలోనుండగా కాసనసభ్యులు సంధి ప్రయత్నములను తీవ్రముగా కొనసాగించెదరని తెలియుచున్నది. జప్తుకయిన ధూములను ప్రజల కిచ్చుటకును రాజీనామానిచ్చిన గ్రామస్వామీయలను తిరిగి ఉద్యోగము లిచ్చుటకును ప్రభుత్వమునా రొప్పుకొనవలసి తెలియుచున్నది. కాని, విచారణ వ్యయపరచు, హెచ్చుకొనుట నిలువని గురించి ప్రభుత్వమునానికిని నాయకులకును సంధి మహిమను తోచదు. కావున సంధి ప్రయత్నములు ఘటవంతముగను అక్కడలేవు. బార్లీలో ప్రజలు పోరాటమునకు సంసిద్ధులమై యున్నాడు. సాధ్యమైనచో గౌరవనీయులకు సంధి చెసికొనవలసినదని గాంధీమహాత్ముడు పత్రేలుతో చెప్పినాడట.

(ప్రీతేస్.)

వల్లభభాయి బొంబాయిచేరుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 2:—ఈ ఉదయము వల్లభభాయి పత్రేలు బొంబాయిచేరి త్వరమే పూనాకువెళ్లిరి. మహాదేవ్ దేవాయి, స్వామి అనందగారల వారితోనుండెరి. వల్లభభాయి చాల బలహీనముగా నున్నను సంతోషముగా నుండెను.

(ప్రీతేస్.)

వల్లభభాయి బొంబాయిచేరుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 2:—బార్లీ సత్యాగ్రహమునకు సర్తకులకు చాల యుబ్బంబగలగుచున్నది. బార్లీలో అన్నిగలవారి పాలిసీలమీద ఇన్ స్పెక్టరెస్సు కంపెనీలు ప్రీతియుములను హెచ్చుతేయుచున్న పని తెలియుచున్నది.

(ప్రీతేస్.)

బార్లీ సత్యాగ్రహము - వాగ్జ్యము

బొంబాయి, ఆగస్టు 2:—బార్లీ సత్యాగ్రహమునకు సర్తకులకు చాల యుబ్బంబగలగుచున్నది. బార్లీలో అన్నిగలవారి పాలిసీలమీద ఇన్ స్పెక్టరెస్సు కంపెనీలు ప్రీతియుములను హెచ్చుతేయుచున్న పని తెలియుచున్నది.

(ప్రీతేస్.)

మహాత్ముని యుపన్యాసము

సాయంసమయమున ప్రార్థనాసమయమున తనకు బార్లీ సర్కారునివద్దనుండి లేఖవచ్చినదనియు సాయంత్రమే పయనమై వెళ్ళుచున్నాననియు మహాత్ముడు అచ్చులచేరియున్న ఆశ్రమవాసులకు తెలియజేసెను. గుజరాతీ భాషలో తన మృదువుధర అసమానవాగ్దోరణిని మహాత్ముడు ఉపన్యసింపెను.

"వల్లభభాయినుండి నాకు ఆజ్ఞ వచ్చినది.

సర్వసేవాధిపతి యజ్ఞులకును సిరసావహించి నేను వెళ్ళుచున్నాను. నేను సాధారణ సిపాయిలై వెళ్ళుచున్నాను. గాని నాయకత్వము వహించుటకు గాదు. ఈ పోరాటములో వల్లభభాయి పటేలే సర్వసేవాధిపతి. నేనొక సామాన్య పదాతినై మాత్రమే. నేను వల్లభభాయికంటే పెద్దవాడను, బిత్తుడను, అయినను బార్లీ ప్రజలకు నేనత్యంతము నేను చిన్నవాడనే. సర్వసేవాధిపతి కొరినచో సిపాయిగూడ సలహానిచ్చుటకు హక్కుగలదు. కుమారులు నాయకత్వము వహించుటయు తండ్రులు అనుసరించుటయు జీవితములో నన్వయమును జరుగునదే."

మహాత్ముడు బార్లీలో నేమిచేయునది, యెన్నాళ్ళందునది నిరారణగా చెప్పలేదు.

వల్లభభాయిగారు కాసనసభలో గుజరాతీపథ్యుల యాచార్యులను సంగీకరించి పూనా వెడలుచున్నారట. వారు సంధి విషయమై యెవ్వరితోడను సంప్రదింపుటకుగాను అవసరమైనచో గుజరాతు పథ్యులకు సహాయముగలకు మాత్రమేయని తెలియుచున్నది. అధికారులు సంధికోటలేదని యతనికి దృఢమయినది. కావున అరెస్టుకు తయారయి పోవుచున్నాడు.

నూరతుల మహాత్మునికి సన్మానము

నూరత్, ఆగస్టు 2:—కనూరనాయి గాంధీ మహాదేవ దేవ దేవాయి గార్లతో మహాత్ముడు ఈ ఉదయమునచ్చెను. వైవసుబద్ధ కాంతినై నిలలగు మితుదేన్, కర్వారాజీభాయిగారును మహాత్ముడు గానుండిరి. కొత్తగాకతెచ్చుగా నియమింపబడిన గాలెట్ గారుకూడా ఆబండిలోనే వచ్చిరి. మహాత్ముడు వెల్లిపోయిన తరువాతగానికతెచ్చు ముఖమునూపలేదు. తిగంటలకు మహాత్ముడు స్వరాజ్యోత్సవమునకు వెళ్ళెను. బార్లీలోవెళ్ళు త్రోవలో మహాత్ముని దిర్ఘమనఃకయ కలకొలని ప్రజలువేచియుండిరి. బార్లీకి మూడవన్నెనగు చలతాకొనద్ద వల్లభభాయివలేలు మహాత్మునికలసికొనెను. కాంతినైకులతో కిటికీలలాగుచుండిన వైవసుబద్ధాభారముమీదికి వల్లభభాయి కిట్టిసహాయముతో వెల్లిగొనెనట. మహాత్ముడుగిగానే జనలు పరమోత్సాహమునజూపిరి. శ్రీలలిత కంఠమున శ్రువ్యమాలను వేదిరి. రాజనగర్ జిన్నింగ్ పోస్టవద్ద వారికి నివాసమేర్పరుపబడెను. మహాత్ముడువచ్చుట కొంతకాలముండుటకు తయారై వచ్చినట్లు కనబడినది.

(ప్రీతేస్)

* * *

ఈ విచిత్రమయిన కల్పనలతో గూడిన ఒకటి రెండు భాగము లీదివరకే అంధ్రమహాకవియల కరకమలముల నలంకరించెను. కాన నిండలి ఆధౌత్య కల్పనాచయతాగ్రము వారికి విశేషమయ్యెయ్యవచ్చును. ఇది శ్రీ విచిత్రవాలా గ్రంథముల తృతీయపుస్తకము. ఈ మామూలు భాగములును గ్రంథముల నామమును నార్యకవరచెనవలె కేట్రీసంగయమును లేదు దానిని కృష్ణాత్యంతంబుకొంటిమి. మొదటిభాగమున ప్రారంభింపబడిన ప్రథానగాథ యీ మామూలు భాగమునందలి పదువారన ప్రకరణమున సభ సమాప్తినిబడవినదిగాన తోడనే తత్తుల్యమును తదనుబంధమునను మరయొకగాన ప్రారంభింపబడినది. అది యీ మామూలు భాగమున ముగింపబడలేదు. ఈ కథాసంవర్ధ మతిష్ఠ్యముగానుండుటచే యిందలి పాత్రలకేర్ల ను పరస్పరసంబంధములును సరిగ భావకముంచుకొనుట దుష్టమనెయ్యవచ్చును. ఇందు 22 ప్రకరణములును 204 పేజీలును కలవు.

ఆహార సంఘాధ్యక్షుల పన్యాసము

ఆహార సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ డి. రంగాచారిగారు దిల్లుపర్యటించిరి:-

ప్రకృతి మహా సభ్యులారా! వేదోక్త వైద్యపునరుద్ధారకులారా! సత్యచిత్తాన్వేషణపథులారా! మీ కందరికిఁ దే మాస్వాగతము. అఖిల ప్రయాణ కష్టముల కోర్చి ప్రకృతి చికిత్సాధారణాభిరక్షలరై, కాయకలశమలకోర్చి యీ మాహాసభకు విచ్చేసి మహానందంబుచేసిన మీ కెల్లరకు మాగర్తపురవాసుల తరపున నామనయపూర్వక స్వాగతము నర్పించుచున్నాను.

మహాశయలారా! ఈసభకు మిమ్ములవాహ్యునించి స్వాగతమొసంగు భారమానిన నేనెంతవలయు దదీయ భారనిర్వహణ మొనరింపఁగలనో యెఱుంగఁజాలకున్నాను. ఈ ప్రకృతి సభ గూర్తపురమున జరుగుట యొక శుభసూచకముగఁదలంచుచున్నాను. ఆంధ్రదేశమున నవహారోద్యమమున నగ్గగణ్య స్థానమై నెలసిన యీపురము ప్రకృతి చికిత్సాభిమానమందు సహితము ముందంజ వేసియున్నది. ఏలయన ప్రకృతిచికిత్సయను నేదీయో మనదేశమునఁ దెలియనిరోజులలో నీపురమున కీర్తిశ్రేణులగు భావప్రసాదరావుగారు, రావుల గోపాలకృష్ణయ్యగారు మున్నగు ప్రముఖులు ప్రకృతిచికిత్సా వ్యాపకమున కైక్కిపీసపిరి యొక చిన్న చికిత్సారామము నెత్తము నెలకొల్పిరిని విని యున్నాను. నా వ్యస్తానమున బాపట్ల కంటే నిచ్చటఁ బ్రోత్సాహములు ప్రకృతిచికిత్సాభిరక్షులకుఁ జెప్పఁదలంపఁజేసియు, కొందఱు ప్రముఖులు నాకు జేయూరి నొసంగుటఁజేసియుఁ గదా! నా నిర్మించిన చికిత్సాలయము నైతము వివరింపఁబట్టెను నాకార్యస్థానము మాన్పిరి. సర్వవిషయములనుందుఁ బెర్చినదగిన యీ గర్తపురమున నేడే ప్రకృతి మహాసభ్యులు చేరుట పరమమోదాహరణము.

ప్రకృతిచికిత్సా ప్రాముఖ్యత

మందు వైద్యమున నెట్టిదియో, యేయేదోకేములతో విరాజిల్లిన సత్యచికిత్సయనఁబడునో, యిందుక యోజించినఁ దదితర వైద్యములకును, ఈ చికిత్సకును గల వ్యత్యస్తమును, దానఁ ప్రకృతిచికిత్సాప్రాముఖ్యతయు స్పష్టపడఁగలదు. పశుప్రకారాధ్యములు మనము భుజించు నాహారముఁబట్టియు మన ప్రవర్తనముఁబట్టియు పూర్వజన్మమునఁజేసిన కర్మలఁబట్టియు నాకాదించుచున్నది. కొందఱు మాతృప్రేమలననే వ్యాధులు కలుగునని చెప్పెదరుగాని, అందుఁ గొంతెనిజమున్నట్లు గనుపించినను అది తేవలము బాహ్య కారణముగాని దుష్టహారవిహారములే సర్వకోగోత్పత్తికి ప్రథమ కారణములనక తప్పదు. మాతృప్రేమఁనైతము వివధాహారదులచే కేరీరమున నేర్పడిన విషాదుల యందలేక పరిలఁజాలవు. కొందఱ మతమున వెన్నముక గల ఊగరములును (Spinal vertebrae) అనుజను, వాని వాని స్థావరములు దప్పుటచేత సర్వవ్యాధులు గలుగునని చెప్పఁబడుచున్నది. ఈ వెన్నుఁగరములును, అనుజను నైతము వాని స్థావరము దప్పుట దుష్ట విహారాదులే కారణములని చెప్పబడుచున్నది. సర్వవ్యాధులకుఁ గారణభూతము లగు దుష్టహార విహారాదులచే నానావిధములగువిషములు లేక దోషాదు లుద్భవించి కేరీమున నానాదిక్కులకు వ్యాపించును. అట్లువ్యాప్తించిన దోషాదులే రోగములని పిలువఁబడుచున్నవి. కావున నేవ్యాధియైనను చికిత్సించుట ముందు దాని మూలకారణములగు దుష్టహారాదులఁ దొలగింప దొరకొనుట సమంజసము. కేరీరమును నుత్పన్నములగు విషాదులనే కొందఱు అన్యథాద్వార మనియు, మఱి కొందఱు ఆమనియు (mucus) మఱి కొందఱు టాక్సిన్సు అను విషము అనియు, మఱి కొందఱు వాతపిత్త శ్లేష్మములనియు (దోషాదులనియు) పిలుచుచున్నారు. ఈవిషములు చేరినదిక్కులనుబట్టి వ్యాధులకు నానాహమము లిడిరి. ఒక్కవ్యాధిని జికిత్సించవలసినచో నేదిక్కున విషాదులు వ్యాపించెనో ఆదిక్కున నుండి వాని బహిష్కరించి యింకముందు కేరీరమున విషములుద్భవింపకుండునట్లు వ్యాధికి మూలకారణములఁ దొలగించుటయే ధార్ధమకచికిత్సా బాధగను. అట్లుగాక యేమిభుజించిన పరియే యెట్లు ప్రవర్తించినపరియే కేరీరముననున్న విషములను ఒకదిక్కుననుండి మఱియొక దిక్కునకు అచ్చటనుండి వృద్ధమాద్యవయస్కులలోనికి నడచివేయు చికిత్స సర్వానర్థదాయకముగల వింతయగునో?

పైనుడివిట్లు సర్వవ్యాధులకు కారణ మొక్కటియేకావున నొక రోగి తనదగ్గులై చికిత్సించఁబడినప్పుడు నిరోగియై పతతారోగ్యునందుకై శాశ్వత శుఖమున వెలుంగవలయుగాని తాత్కాలికశతమున మొసంగి మరలమరల ప్రబల ప్రబలతర, పగ్గిలతరు రోగపీడితుఁడయై చికిత్స యెట్టిదియో యోచింపుము. కేరీరమున నంతర్భూతములై దాని సమయముజేచి పగ్గిలిని నశింపఁజేయు దోషాదుల స్వాస్థ్యసంకటరూపము నెఱువరించి రావచ్చు యపాయమునుండి హతాదునదియై సత్యచికిత్స యనఁబడు. కేరీరమున ప్రాణశక్తిని (vitality) గనునించి దానిని మఱింత వ్యయపఱచి నశింపఁజేయక, దానియ

వనోపధిశబ్దానిమంటువు.

మూలకలయొక్క 3500 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోలైండు వెల రూ 3-4-0 లు. "భన్తప్రదీపిక" ఇందు సమస్తభాషాములు కుద్దిచేసి భాష్యములుచేయు యాహాని ఆయుర్వేదవిధానములుగలవు. టుంబం 1-కి రు 500 కిముత్తుగల భాష్యముకూడ గలవు. క్యాలికోలైండు వెల రూ 2-0-0 2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

ధారమున రోగనివారణముఁ జేయఁగడంగుటయొ పరియగుచికిత్సకు లక్షణము. ప్రకృతివాక్యములై, తొన నుంతయు నిమగ్దబాలని రవవిష పాపాదౌతలఁ జొప్పించి, అనూజములగు శస్త్రాగ్నిదగ్ధాదులఁ బయోగించి వ్యాధిని మాములుపక రోగోన్మాదులముఁ జేయునది నిజమనఁచిత్స. రోగవిషయమునకై పగ్గిలి మారితే నేర్పాటుచేయఁబడిన బహిష్కారణములు మలకు నుత్తేజకమున గల్పించి తద్వార కేరీరమునఁగల దుష్టవిషాదుల దొలగించునది యధార్థమగు చికిత్స. ప్రకృతికాశించు సర్వకాసనములకు బద్ధమై చికిత్సించునదియే సమ్యక్తమగు చికిత్స. పైనుడువడిన సర్వలక్షణములు బ్రకృత్యనుగన్యములు, బ్రకృతికాసనబద్ధములు కావ్యతఫలప్రదములును, ప్రకృతి విరుద్ధములుగానివియు గావున, నిట్టిలక్షణములగు చికిత్స ప్రకృతిచికిత్స యనఁబడు. ఈప్రపంచమునగల యేవైద్యపద్ధతులకునైన పైన దాహరించిన లక్షణములుగలవో ఆయుర్వి మాప్రకృతిచికిత్సాంతర్యాగములగఁ బరిగణింతుము.

నూతనముగ నాగార్లు నాచాత్వల కాలమునుండి ప్రవేశపెట్టబడి, రసగంధకాదులకై ప్రధానసాన మొసంగునట్టియు ప్రస్తుతము మనదేశములో వ్యాపకముతో నన్నట్టి సిద్ధవైద్యముగాక, ఆత్రేయ, ధన్వంతరీ, చరకవాగ్భట, కుశ్రుతాదులచే బ్రోక్తమై లంఘన, వస్త్రీ, న్యేద, వసున, స్వేహవ గాహంజన సేవనాది శోధన కర్మలే ప్రధానాంగంబులై అనపాయ మూలికలు పాంగంబులై శోభిల్లు సహజవాయుర్వేదంబు మాప్రకృతిచికిత్సాంతర్యాగ మనుట నిర్వివాదాంశము. వేదోక్తమై, కూసి, నీఫ, జమ్బు, గ్రహమ్, బ్రూహ్, దిల్లు మున్నగు పాశ్చాత్య ప్రముఖులచే విస్తరించిన జల చికిత్సయు, ఆయుర్వేదప్రోక్తమై పాశ్చాత్య ప్రముఖులచే పెంపొందిన యౌవనాచ చికిత్సయు, ప్రాణశక్తిని గమనించి స్వార్థభిసంకటముల గల్గించి రోగమును బహిష్కరించు ననపాయకరములగు హోమోపతి వైద్యమును, దుష్టహారవిహారములే కారణములని శేవల మనపాయకరములగు మూలికల నుపయోగించు యాహాని వైద్యమును, దోషాదులచే నస్వాభావిక ప్రవర్తనచే కేరీరమున దాదమాత్రన ఆముల సమీకరించి వ్యాధుల మాన్య అస్తి సమకరణ చికిత్సయు దుష్టహారవిహారాదుల నలననునంత క్రమాగతముగను స్థావరముల దప్పిన వెన్నుఁగరముల సవరించి రోగోన్మాదులముఁ జేయు కళేదకా సమీకరణ చికిత్సయు విషాదులడ్డరించుటచే నక్రమముగ ప్రసరించు రక్తవాహికల గ్రమపరచు మర్దన చికిత్సయు, నాడులకు రక్తవాడులకు దాదభ్యమొసంగు వ్యాధియమచికిత్సయు, రక్తదోషముల తొలగించు కర్తవ్యుల చికిత్సయు, మనోదోషముల దొలగించు మానసిక చికిత్సయు, పూర్వజన్మకర్మములగు దుష్కర్మముల కాంతి నొసంగు కర్మవిహారచికిత్సయు, కేరీరమున లోపించిన వర్ణముల నొసంగి రోగముల బోగొట్టు వర్ణచికిత్సయు, కోల్పోయిన కాంతివాహికల (Magnetism currents) పూరింపజేయు కాంతి చికిత్సయు, మనకేరీరమున లోపించిన లవణాదులను, లోహాదులను గల పదార్థముల నియమించి సర్వామయములు బాపు పథ్యచికిత్సయు నీ ప్రకృతిచికిత్సా శాఖలుగాని ప్రత్యేక చికిత్సలుగావు. మున్నగుచు చెప్పబడిన లక్షణములు గల్గియున్నచో నూతనముగ గనిపెట్టబడిన యేచికిత్సయయినను మాచికిత్సాంతర్యాగముగ గడింతుము. ఇట్టి ఉదాహరణములతో నెలయు నీ చికిత్సకు సగర్భమును నొసంగి తద్వార్యపనమునకై పూనుకొను మనవిష్ణుక్రధర్మ మని చెప్పటకు సాహసించు చున్నాను. ఇతర వైద్యపద్ధతులవారు వ్యాధినిరూపణము పరిలేనిచో వారి చికిత్సా ఫలితము విఫలకేరీరము పరిణమించును. ఏలయన వారు బాహ్యచిన్నములచే రోగనిర్ధారణముచేసి వానిని సవరించు నాపధముల వాడుదురు. రోగ మొకటియై యాపధము మఱియొక్క రోగమునకై నచో జికిత్సాఫలితము నేలుగమాలుట కపకాళములేదా? ప్రకృతి వైద్యులన్ననో సర్వవ్యాధులకు దుష్టహార విహారములును, వానివలన గల్గిన విషములును గారణములగుటచే, ఘూలకారణముల దొలగించుచు బాహ్యకారణముల నొకానొకప్పుడు బాగుగ గుర్తించుటయందు బోరపడినను, నవకారము గలంకపోగా గొంత ప్రయోజన మైనను గలుగకపోదు. అట్లుని యీ ప్రకృతి చికిత్సకులకు నిదానము లేకపోలేదు. ఈ ప్రపంచమున వ్యవస్థారంభంబు సర్వనిదానముల మేళవింపఁ జేసి రోగిని భరిక్షించి, మూలబాహ్యకారణములు గనుగొనినఁ గాని భరియైన ప్రకృతివైద్యులు తృప్తి పొందరు. ఆయుర్వేదపథమున అష్టాంగపరిక్ష, ముఖవైఖరి విద్య,

నిలోపతి వారసునియే సర్వపరిక్షాపద్ధతులు, చర్యమును పరిక్షించి వ్యాధిని నిరూపించుపద్ధతులు, కళేదకా నిదానము (Spinal diagnosis) నేత్రముల బట్టి వ్యాధిని నిరూపించుట (Iridiagnosis) కపాలమును శోధించి రోగ నిరూపణము చేయు పద్ధతి Basic diagnosis) మున్నగు పరిక్షా పద్ధతుల నేర్చి రోగ నిర్ధారణముఁ జేయుటయే మా ప్రకృతిచికిత్సకు మఖ్యోద్దేశ్యము.

స్వయంకృతాపరాధ జనితంబుల వ్యాధుల లాక ఘుటిక ప్లగ్గాని, మూర్ఛముల గాని, శస్త్రయముల గాని లోనికిపంపించువిషము (Ingection) ప్లగ్గాని మనల విడనాడేపోవునను రితే ద్రుమగల్పించి మరల మరల పూర్వాపరాధములనే చేయఁబురికొల్పి తుదకు మృత్యు దేవతకు నెరచేయక, వ్యాధి నిజకారణము, దేశి, దానిఁ దొలగించి చికిత్సించి, యికముం దెట్లు వర్తించిన రుజాబిడితులు కాఁగ నిరంతర మెట్లు పరిపూర్ణారోగ్యముఁ బడయఁజాలుదురో బోధించి లోకమున రోగుల సంఖ్య తగ్గించుటయే యాచికిత్సావిధానముయొక్క సంపూర్ణాశయము.

శేవల కారీరకారోగ్యము మాత్ర మారోగ్యముకానేరదు. కారీరక మానసిక నైతికారోగ్యము లున్నగాని నెవ్వడు ఆరోగ్యవంతుడనబడఁడు. అట్టి పరిపూర్ణారోగ్యము ఈ వైద్యవిధానము వలన మాత్రమే గలుగును. ఏలయన? ఆధ్యాత్మికజ్ఞానదాయకమగు సాత్వికాహారభక్షణము కాశించి రాక్షస గుణదాయక మగు తామసాహారాదుల నిరసించి చికిత్సించుటయే యీప్రకృతివైద్యుల ముఖ్యమతము. ఇట్టి చికిత్సా విధానము దేశమున నెలకొల్పబూనిన మహామహుల రగు మీ రెల్లరు మాపురంబునకు విచ్చేయుట మిగుల క్లాఘాపాత్రము. దేశోద్ధారక విరుదాకితు డనుపేరొంది, అపరదానకర్ణం డని ఘనకీర్తిగాంచి, మాతృదేశ పద్ధత్యోద్ధారణమునకు పన్నత ప్రతిపాదనమునకు పరోపకారమునకు తన సర్వస్వమునుధారపోయు శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగా రధ్యక్షత వహింప నియ్యకొంటు యెంతయు శుభసూచకము.

మహాశయ! దేశోద్ధారక! మాతృదేశ సేవాపాతీకా! అఖిలాశాంతరాళ వ్యాప్త సాంద్రయశోవికలా! యశాశీనాధ వాగేశ్వరాయచంద్రా, శ్వసీయాధికార్లు కాలము మాతో గడపుటకు సంకోచింపక, పకల ప్రయాణపీఠల సహించి, మా శేవలొలు సంగీకరించి యధ్యక్షత వహింపవచ్చిన మీ కియ్యడియే మా శుస్వాగతము.

మహామహ! ఈ యధ్యక్షతాపీఠ మలంకరించి నిర్విఘ్నముగ జయప్రదముగ ఈ ప్రకృతిసభను గొనపొగించి మమ్ముల గృతార్థుల జేయుము. ఈ సభయందు తీర్మానింపఁబడిన తీర్మానములను వెంటనే కార్యరూపముధరించునట్లు చూడుము.

నీతినిధి (ఆంధ్రగ్రంథమాలయం వైదవకుసుండు).

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయఁడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిలెటు దేశమునకుఁ బోయి యాభాషలోనికిఁ బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభాషలోనికి, తర్వాత వింగ్లీషులోనికిఁ బరివర్తితమైన యుత్పత్తినిగ్రంథమున కిది మధురమగు నాంధ్రవచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూ ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసుజీవితమున కావశ్యకములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితోఁ దేటగా సూటిగా నీగ్రంథము చెప్పుచున్నది. క్రొను పైజా నిండు క్యాలికోలైండు. వెల. రు. ౧-౪-౦

ఆంధ్రగ్రంథమాల, తపాలుపెట్టె నెం. 212 రు, యెన్నపురి.

వ్యవసాయము

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

పూర్వీకము

నవంబరు 18. — మొన్నటి సాయంకాలము పురమండల మన పూర్వీకము జన్మదినము జరుగవలయునని ప్రకటించిరి. నూలుపాము ప్రదర్శనము 4 గంటల కారంభంపబడి సభ్యులయొక్క జరుగుచున్నది. ప్రధానమున సభకు శ్రీయుత తెన్నటి విశ్వనాథముగారి నధ్యక్షులుగ నుండునని శ్రీపురి పండా అప్పలస్వామిగారు కోరిరి. శ్రీయుత దిగుమర్రి రామ స్వామిగారు బలపరచిరి. అంతట శ్రీవిశ్వనాథముగారి నధ్యక్షుల నహింపుచు లక్ష్మీబాయి జీవితప్రాశస్త్యమును తెలిపిరి. పిమ్మట ప్రభుపండా అప్పలస్వామిగారు వ్రాసిన వ్యాసముచదువబడెను. తరువాత శ్రీయుత మల్లిమడుగుల కోదండరామస్వామిగారు పూర్వీకము జీవితమును, అమె జీవితమునకు దేరియులు గ్రహించవలసిన విషయములను తెలిపిరి. పిమ్మట శ్రీయుతులు కం. సర్వేశ్వరశాస్త్రి, డి. వెం. రామస్వామిగారు పూర్వీక లక్ష్మీబాయి దేశభక్తిని స్వాతంత్ర్య కాంక్షను ముచ్చటించిరి. అంత ప్ర. రంగాచార్యులుగారు నొక విద్యార్థియును ఫరీదుల్ జమాయును పద్యముల చెదిపిరి. అంతయున అధ్యక్షుల కోర్కెపై అబు శ్రేణులగట్టబడిన స్వరాజ్య పతాకము సభ్యులందరును లేచి నమస్కరించిరి. అధ్యక్షుల అంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను.

లాల్ బాజీ : గ్రామీణులము

జాతీయ పతాకానోహము

నిన్న మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు లాల్ బాజీ పటమును జాతీయ కీర్తనలతో ఊరేగించిరి. సాయంకాలము సమగ్ర తీర మున శ్రీయుత మల్లిమడుగుల కోదండ రామస్వామిగారి అధ్యక్షుల క్రింద పెద్దసభ జరిగెను. పరీదుల్ జమా దిగుమర్రి రామ స్వామిగార్లు ప్రార్థన సలిపిరి. సీతానగరము ఆశ్రమమునుండి ప్రశ్నోకముగా విచ్చేసిన శ్రీయుత

— బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారు

ప్రధానమున ఉద్వేగ కేంద్రమైన జాతీయ పతాక నెత్తిరి. పిమ్మట జాతీయ పతాకానోహమును లాల్ బాజీ జీవిత రహస్య మును ముచ్చటించిరి. ఇంకను శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యముగారు గంభీర ముగ ఈ కృత్యంపును పూర్వీక లక్ష్మీబాయి జన్మదినము నిన్ను గడిపితిమనియు నేను జీవితరాయ ముచ్చటించిన మరయు అం జ్ఞాయల నన్నురావని నూలులు 150 చక్కరముల క్రింద మర చేయించుచు పూర్వీక లక్ష్మీబాయి చెప్పినవేషధారముక్రింద లాల్ బాజీ చెప్పినవియు తెల్పిరి. రాజప్రతినిధి ప్రకటనము కేవలము మాత్రమే నాటికమనియు, లాహోరు కాంగ్రెసులో నేరీయులు ముందుగా నేరీయుల ఆరికట్టు మంత్రాంగమునను స్త్రీ పాక ర్యములను బ్రతిఫలవారియ్యరియు, ఇను స్వశక్తిమీపనే భారతీయులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును బడయవలెననియు తెల్పిరి. ఇంకను ఉపన్యసించుచున్నట్లైనను భారతదేశము కను స్వాతంత్ర్యము చేయవలెనని అనుభవముననే సర్వము నర్పించిన యువకులు త్యాగముమీద, జతీంద్రునినంటి త్యాగ మీద కళిబరములమీదనే చేయవలసినయు సుహృద్భూతి నాయు కర్తవ్యముక్రింద ఆత్మశక్తితో రాబోవు విప్లవము సంపూర్ణ స్వా తంత్ర్యముకోసము పోరాటము జరుగుననియు మొదలగు అనేక విషయములు తెల్పిరి. వీరి రాకవలన నగరమున ఉత్సాహము చెలరేగెను. పిమ్మట కొల్లూరి నూర్యవారాయణ సుప్రగారు లజపతిరాయి జీవిత సంగ్రహమును తెలుపుచు నేను జాతీయ పతాక నెగురవేయుట తమకు సంప్రదించినందున నన్నుచియు కొలపి దినములక్రిందట పోటిలేకుండ గెలిచిన పురపాలకసంఘ ఉపాధ్యక్షుల గౌరవించుటకు జరిగిన విందులో పెద్ద “యాని యనుబాక్” ఎగురవేసినదియు అందున కిది హెదలగు పను జనా బనియు తెల్పిరి. జయజయధ్యానములతో సభ ముగిసెను. ఈ కెందుదినములును ప్రాంతకాలములందు నగరసంకీర్తనము జాతీయ గీతములతో జరిగెను. శ్రీపురిపండా అప్పలస్వామిగారు వ్రాసిన “లాల్ బాజీ విశ్రామము” అను పద్యములు కరవప్ర రూపమున ప్రకటింపబడెను. సభకు శ్రీయుత విక్రమదేవ వర్మగారు నేనుదలగు ప్రమాణు లడుదెంచిరి.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

కృతీస్వీకారము

నవంబరు 19: — 17 వ తేదీ ఆదివారమునాడు తెలుగు కోన్న ప్రపాకాలలో నొక యశ్వార్యసభ జరిగెను. సభ పండితోత్తముల చేతను హుళాఖాసా వికారదలచేతను నలంకరింపబడి యఖండప్రజ్ఞావంతులును ఉభయభాషాప్రవీణులును కవి శ్రేష్టులును అను శతావధాని బ్రహ్మశ్రీ చెళ్లపిళ్ల వేంకట శాస్త్రిగారి యాధిపత్యమున విలసిల్లెను. అనాడు శ్రీ కాకర్ల కొండలరావుగారిచే నాంధ్రీకరిం బడిన “అభిజ్ఞానశాకుంతలా కృతిని” శ్రీ పాన్నపల్లి వీరరాఘవ సోమయాజులుగారు స్వీకరించిరి.

సభ ఉదయమున కొంత నగన సాగినతరువాత మధ్యాహ్నము తిరిగి రి ఘంటలకు ప్రారంభ మాయెను. శ్రీయుతులు చెన్నాప్రగడ భానుమూర్తిగారు, శ్రీరాముల సచ్చిదానంద శాస్త్రిగారు, గరికిపాటి మల్లావధానులుగారు, యువశేటి చిదంబరరావుగారు, వేమూరి రామగోవిందశాస్త్రి లు గారు మొదలగు పలువురు ఉపన్యసించి కృతికర్తను, కృతిభర్తను కొనియాడిరి. అధ్యక్షులగు వేంకటశాస్త్రిగారును అట్లే గ్రామిం చినతరువాత కృతిభర్త యగు సోమయాజులుగారు తనకు కో చినవీరిని కవిసత్కారము గావించెను. కృతికర్తకు చెయ్యరూ ప్యములు కట్టుము చెవివించి సంతోష వ్యక్తెను. సభ జయప్రద గా ముగిసెను.

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

తప్పించుకొని పారిపోయినదొంగ పట్టుపడుట

నవంబరు 21: — రాజమండ్రి నెంట్లలు శెయిలునుంచి తప్పించుకొనివచ్చెనని తెలుపుకొనుచుండిన, తోట గోపాల మను ఖైదీ బందరు పోలీసువారిచేత ఇటీవల బలరాముడు పేటలో పట్టుకొనబడ్డట్లు తెలియుచున్నది. ముద్దాయి యీ నెల 28 వ తేదీని విచారించబడును.

మంతెనవారివారలం కేసు

తెజనాడనుండి నెవన్సుకోర్టుకు కమిట్ చేయ బ డిన మంతెనవారివారలం దొడ్డికేసు, జిల్లాకోర్టునందు విచారించబడు చున్నది.

సాక్ష్యము పుచ్చుకొనుటకు ఇంకను ఘూరు వారము కోజులు పట్టునని వినవచ్చుచున్నది.

బారిసాలు సత్కారము

జామీనుబాండ్ల నిచ్చుట

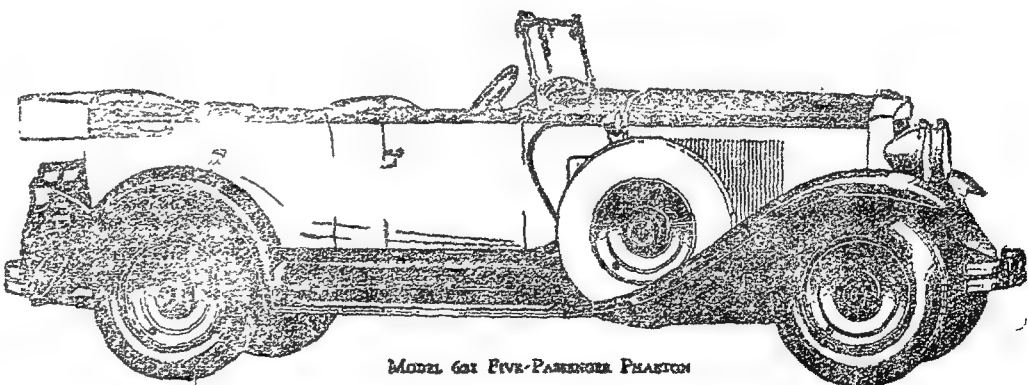
కలకత్తా, నవంబరు 20: — బారిసాలు సత్కారము సందర్భమున సతీసునీసుగారితోపాటు శిక్షింపబడిన హీరాలాలు దాను గుప్త, విశేష సంద్రనేను, పానీలాలు ఛబ్రి, సతీశచంద్రవి శ్వాసు, వివోదతెహరికవికులాలు, చుట్టో కృష్ణమిత్రగార్లు నేటి దినము ప్రధాన రాజధాని మాజిప్రేటు ఎదుట జామీనులను ఇచ్చిరి. (ప్రీ.ప్రె.)

దీనియందు ప్రజలకు విశ్వాసముగలదు

గ్రహం-పేజ్ ఆటలు మోటారులను విశేషముగా కొనునట్టి వారి విశ్వాసమును గలిగియున్నది. నవీన ఆటో-మోటో ఎంజి నీరింపబడుతులను చక్కగా చే గమనించుచున్నారు. గ్రహం-పేజ్ 4 స్పీడ్ ఫార్వర్డు ట్రాన్సుమిషన్ (2:1 క్యబ్లమెన్ హైస్పీడ్లు, స్టాండ్ల గియరుషిఫ్ట్) 4 చక్రముల ప్రేములు ప్రారం భించబడి నవట్టినందు మోటారుకారు హామీయందు గొప్పలాభ కారిగా తలచునట్లు సుభముగా నడుపుట, సౌఖ్యము, భద్రత, వైరాలను గలిగించియున్నది. ఒక మాత్రన గ్రహం-పేజ్ ఆటలు నడపిమాడుదు, మీరు దీనికొకరణమును గ్రహించెదరు.

Joseph A. Graham
Robert C. Graham
Ray A. Graham

MODEL 601 FIVE-PASSENGER PHAETON

మద్రాసు రాజధానికి, హైదరాబాదు, (డక్కన్) మైసూరు సంస్థానములకు :
సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు: — హుడన్ బర్గ్ అందు కంపెనీ, 2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.
బ్రాంచీలు: — బెంగుళూరు, ఉదకమండలం, సికింద్రాబాదు.
ట్రావెలింగ్ ప్రతినిధులు: — ఉత్తరజిల్లాలకు: — సి. అబ్బాయి నాయుడు, హాల్ మకాం, విశాఖపట్టణ.
దక్షిణజిల్లాలకు: — టి. ఎన్. వెంకట్రామయ్యర్, హాల్ మకాం, తిరుచినాపల్లి.
పశ్చిమజిల్లాలకు: — కాప్టన్, ఏ. డన్నింగ్, హాల్ మకాం, త్రివారం.
నబ్ డిల్లర్లు అన్ని జిల్లాలలో : గలరు.

1738

GRAHAM-PAIGE

బొంబాయి శాసనసభ

నైమను ఉపసంఘతీర్మానము నెగ్గుట

ఎన్నిక వర్ణ్యులలో అత్యధిక సంఖ్య

ప్రతికూలముగ నేయున్నారు

పూజా, అగస్త్య 2:—బొంబాయి నైమను ఉపసంఘ ముగూర్చి అధిక సంఖ్యకు ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై నేడు తిరిగి చర్చ కొనసాగెను. నిన్నటివలెనే సభ్యులు ప్రేక్షకులు యెక్కువగ వచ్చియుండిరి.

బాక్సోలిగూర్చి అడ్డర్సు మెంటు చర్చ

నిరాకరించబడుట

తీర్మానముపై చర్చ ప్రారంభింపబడుటకు పూర్వము అధ్యక్షులు చి తోడిగారి అడ్డర్సు మెంటు తీర్మానము నిరాకరించుచు యిట్లు నిర్ణయించి:—బాక్సోలి విషయమున చర్చించుట కనుజ్ఞ కోసంగవలసివడిగా 28 వ తేదీన చి తోడిగారు నోటీసు బంపిరి. 26 వ తేదీన దానిని మార్చి బాక్సోలివిషయమున గవర్నరుగారి సంగీత ఉపశాసనముపై చర్చింపగోరిరి. గవర్నరుగారి ఆభిప్రాయములనుగూర్చి ప్రవర్తనగూర్చి చర్చింపరాదని చట్టమునందుగలదు. కావున యీచర్చ ంగీకరింపబాలను. బాక్సోలి విషయము చర్చింపదగ్గ ప్రాముఖ్యతగలదే కాని గవర్నరుగారి ఉపశాసనము గూర్చి చర్చింపగోరిరి. గనుక నిరాకరించుచున్నాను. బాక్సోలి సమస్య త్వరలో పరిష్కరింపబడునట్టి ఆశలు వొడముచున్నవి. బాక్సోలియడల శాకు యెంతయో సానుభూతి గలదు ఆని లగ్యుడుడు చెలి చెను.

తీర్మానము గెలిచినవిధము

తొమ్మిదిగంటలసేపు చర్చ ముగిచిన పిమ్మట బొంబాయి శాసనసభలో నైమను ఉపసంఘము గూర్చిన తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. 64 ఓట్లు అనుకూలముగను 40 ఓట్లు ప్రతికూలముగ వచ్చెను. కాని ఓట్లు వివరము నెంచిజూచిన ప్రకారము విజయము లెట్లు తెలియగలదు. 64 అనుకూలములో 31 మాత్రమే ఎన్నికొనబడిన ప్రజాప్రతినిధులు 33 గురు ప్రభుత్వోద్యోగులు, ప్రభుత్వ నియమిత సభ్యులు, అధికారేతరులు గలరు. ప్రతికూలరు 40 మంది ఎన్నుకొనబడిన భారతీయులే.

చర్చ

భానుసాహెబు మాజీ అబ్దులు లిఫ్ట్ గారు ఆరిక సభ్యుని తీర్మానమును బలపరచుచు విషయ సభ్యులగ పనిజేయ దగ్గ భారతీయులను మహమ్మదీయులను బహిష్కరమునందు చేరజాల రనిరి. రా. బ శేలుగారు భావతీయులు కమిషను సభ్యులుగనుండ నిరాకరించు నిబంధనలేమియు చట్టమునందు లేననిరి.

జె. ఎల్. రి. రిచెన్సా సభ్యుడు ప్రతిపాదనకు బలపరచుచు, భారతీయులు కమిషనునందు లేనందున సభ్యులు అసంతృప్తి చెందవచ్చునుగాని ఓటుజేయదులగుకొన్న యాగోపి యనుసభ్యుల నేల ఓటుజేయరాదనవలె ననిరి. శాసనసభ్యులు యీ యనకాశమును విడువక తమ యభిప్రాయములను కమిషనువారికి యెరుకపరచుట తమ విధిగావున, ఉపసంఘమునెన్నుకొనుట అవసరమనిరి.

ముంబిగారు తాను బ్రిటిషువారి సంబంధమువలన ఇండియా లాభముపొందిన దనియు బ్రిటిషువారి సంపర్కము అన సరమనియు దలంచువారిలో సేకృతడను. అట్టి యభిప్రాయము తోనున్న సేనే యీ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ నుండక తప్పినదికాదు. కమిషను నియామకము ఇండియాకు అవమాన కరముగనున్నది. సర్ బానుసాహెబుగారు బ్రిటిషు పార్లమెంటు యొక రిపోర్టుగ నచ్చి యిచ్చుట శాసనసభోపసంఘముల వద్ద మంచి కాగితము కలము పరికరములుగైకొని తాను క్రాయ్ రిపోర్టునుమాత్రము జూడరాదను చున్నారు. కమిటీలకు అంత కన్నమించిన ఆధికారము లేదు. ఇట్టి కమిషనుతో మనము కలిసి పనిజేయరాదని జుడిసి.

జయరామదాసు దొంత రాముగారు:— యుద్ధ సమయమున ఇండియాకు స్వయం నిర్ణయాధికార మిట్లు మన జెప్పి ఇండియాను పిప్పిజేసిరి. కాని యిప్పుడు రాజ్యాంగ విధాన నిర్ణయమునందు భారతీయులు పాల్గొన నిరాకరించుచున్నారే. బర్మెనుమోడు ప్రభువుగారు విర్రాంతు స్వయముగ రాజ్యాంగవిధాన మేర్పరచుకొన తోడ్పడిరి. కాని ఇండియా విషయమున తన పూర్వచరిత్రను మరచియున్నారే. సింధు, బె లూ చి స్తా న ము పీ రు ల పం త తి వా రే యిప్పుడు బానిసవలె సహకారము. కంగీకరించుట విచారకరముగ నున్నది. ఖా. బ. పూగారికాదము. సమంజసముగను న్నుడిగాని జిహ్వాగారి సమిష్టి నియోజకవర్గముల నూచనను హించువులు నిరాకరించుటకే లోము సహకారమునకు గడంగి తినుని నూత మహమ్మదుగారు నట్టి మోసము. లభికార సభ్యులకు లాభంకలదు. తీర్మానమును సభలో ఆమోదింప లేయగల్గుదురాదని నిమన్యూసభ్యురి ప్రశ్నించిరి (నారి మను:—వారితరమా?)

సర్ గులాముహమ్మద్ సీ దాయతుల్లాగారు పిమ్మట మాట్లాడుచు, దొంతరాముగారి కత్తును బోధించుచున్న స్వయం నిర్ణయ మాత్రమును సింధు విభజన విషయమున మరచిపోయి రని యెగతాళిజేసిరి. మహమ్మదీయులు తాము కోరునది సంపాదించవలెనన్న కమిషనుకు తోడ్పడవలెననిరి.

మార్క్విరఫిఉద్దీను అహమ్మదుగారు మంత్రి ప్రతిపాదనను బలపరచుచు క్షు సముగ మాట్లాడిరి. వారిసంఘము సభ్యులే కొందరు అడ్డు ప్రశ్నలజేసిరి. లల్లుభాయి దేశాయిగారు (స్వరాజ్య) బ్రిటిషువారి యనభవము భారతీయులకు చాలకాలము నుండిగలదు, గాన వారియందు విశ్వాసముపడిరిని చెల్పిరి.

బి. సి. యాదవ్ గారు బ్రాహ్మణేతర పక్ష నాయకులు తమ పక్షమువారు యితరపక్షములవలెగాక అభిప్రాయములను యుచ్చకొనుచుందురనిరి. (న వ్యస) బ హి సా ర పథ మవలంబించినచో చాల ప్రమాదములు గలవుగాన స్వరాజ్య పక్షమువారు తీర్మానమునకు అనుకూలముగ ఓటుజేయగోరిరి. సభనారు ఫుహరములకు లేదిరి.

ఫలహారానంతరము గుంజలుగారు (బ్రాహ్మణేతరుడు) తీర్మానము నెదిర్చిరి. ఆలిషుగారు (నియమితసభ్యుడు) తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రస్తుతము ఇండియాపరిపాలకులు బ్రిటిషు పార్లమెంటువారుగనుక యెట్టి స్వరేపాలనమైనను వారేయొసంగవలెను. సహకార మొనర్చినచో ఇండియాకే మేలుకలుగునని జెప్పిరి.

సర్దారు మజిందారుగారు (ఇశాంబారుల ప్రతినిధి) తని నియోజకవర్గమువారు కోరినందున తీర్మానమును బలపరచుచున్నాననిరి కాదు, కాదు సర్దారులు ఇశాంబారులు ఇండియా సంపాదించుట కడ్డుతగులుచున్నారని అందురు, అది అసత్యము స్వరాజ్యము ఇశాంబారుల నిజాశయమునామ్రాజ్యస్థ అధినితే సత్యమే ఒకరు ప్రభుత్వమువారితోగలసి ఓటుజేయుచే: నవ్యస

అండర్సు ను గారు నెట్లు మెంటు కమిషనురు తాను బరాక్రసీయందు 30 ఏండ్లనుండి తనిజేయుచుండెను గాని యెన్నడుగూడ బ్రిటిషువారు ఇండియా యభివృద్ధికి విరుద్ధముగ నుండుట యెరుగననిరి. ఎప్పుడు భారతీయారిక చిక్కుల నుండి తొలగించుటకే యత్నించుచుండిరి. కావున యీవిషయమున తాము స్వరాజ్యపక్షము వారికన్న మిన్నలనిరి. నిమ్మ జాతులు అస్సంఖ్యావర్గములు తమ హక్కులను ఒడచునిది ఇండియాకు స్వరాజ్యము రానేరదనిరి.

రహింతుల్లాగారు మహమ్మదీయులు ఆత్మ గౌరవములొరకై న ప్రతికూలముగ ఓటుజేయవలెననిరి. చి తోడిగారు సభ వారందరు అభిమానముగల్గి తీర్మానము నిరాకరింపవలెననిరి. అప్పుడే ఆల్యములందరూ ఆరిక సభ్యుడు తాను ప్రభుత్వర మొసంగదలంపలేదనిరి తీర్మానము ఓటునకుబెట్టుగా 64-40 ఓట్లతో ఆమోదింపబడెను. (శ్రీ ప్రెసు.)

సంపుటము 1.	అగస్త్య నెల.	సంచిక 6
------------	--------------	---------

విషయ సూచిక

- నివాసవయోనిర్ణయము
- (శ్రీ) విద్యాభ్యాసము (వెలూటి వరలక్ష్మయ్యగారు)
- గొడుగు-చెట్టలు (రామచంద్రుని వెంకటప్పగారు)
- ధర్మపత్ని... (శ్రీమతి రాజేశ్వరిగారు)
- ద్రావీడి విమరుధ భర్తలండిలా? (శా|| చక్రధరరావుగారు)
- కాస్త్రీలు-చట్టబండ్లలా! (శ్రీమతి పి. కామేశ్వరమ్మగారు)
- స్వర్ణత... (నవవిహారి)
- బాలికలు-చదువు (అక్బరాజా వేంకటనానుమంతరావుగారు, బి. పి. బి. ఎల్.)
- వివాహశాస్త్రస్వరూపనిరూపణ (ఒంగోలు వెంకటరంగయ్యగారు, బి. పి. బి. ఎల్.)
- శిశువులు-భయము. (వడ్లమాది వెంకటరత్నంగారు)
- రివ్యూము జవనము (నవవిహారి)
- పున్నచయము
- అరటిపండు
- ఆన్వేషియులు
- సతీవ్రతా ప్రభావము
- శ్రీకృష్ణము
- లోకవార్తలు
- పురస్కారానయోనిర్ణయ చట్టము
- ఆలోచన, గ్రంథములు
- త్రివర్ణధాయాపటములు.

సం|| చందా. రు. 4. విడి పత్రక ఆ. 6.
సంపాదకుడు-డాక్టర్ కే. ఎస్. కేశరి
గృహాలక్ష్మి కార్యాలయము
పొట్టు బాక్సు 752 ఎన్నూరు, మదరాసు.
4636

బాక్సోలి సత్యాగ్రహము

గాంధీమహాత్ముడు బాక్సోలి వెళ్లుట

శ్రీయత వల్ల భాయి పటేలుగారు తంలివా రనంపుట చే గాంధీమహాత్ముడు శ్రీమతి కస్తూరిభాయిగారితోగూడ ఈ నెల మొదటి తేదీరాత్రి రైలులో అహమదాబాదునుండి బాక్సోలికి బయలుదేరిరి. (శ్రీ ప్రెసు.)

సర్దారు శార్దులసింగుగారు

మహాత్మునకు వ్రాసిన బహిరంగచేఖ

బాక్సోలిరైతులపట్ల సానుభూతిని చూపుటకు అన్ని రాష్ట్రములవారునుగూడ తమతమగ్రామములలోను పట్టణములలోను సత్యాగ్రహమును సజుపవలెనని నేను అన్ని రాష్ట్రముల వారిని కోరవలెనని శ్రీయత శార్దులసింగుగారు నాకు వ్రాసిరి. దొరతనమువారిపుడు తమ ప్రకటనలలో నిత్రించుచున్న టుల బాక్సోలిసత్యాగ్రహము నిజముగా శాస్త్రానుక్రమమైనదేయైనచో శార్దులసింగుగారు నూచించిన పరిమితులను గూడ పాటించ నవసరములేకుండనే సానుభూతిని తెలుపుటకు అన్ని రాష్ట్రములలోను సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించినచో నది సమాచితముగానే యుండును అట్టి ప్రోత్సాహముగూడ సహజముగనే కలుగును. ఇప్పుడు యీ సత్యాగ్రహము బాక్సోలిలో మాత్రమే జరుగునలెను. అచట నైవన ఆరికవిషయములకొరకు మాత్రమే జరుగవలెను. ఇది యెంతమాత్రమును రాజకీయముగానుండగూడదు అను నుద్దేశము తోనే రాజగోపాలాచారిగారు మమ్మగు నాయకులకు బాక్సోలికి పటేలుగారు ఆహ్వానింలేదుగాని దొరతనమువారు యీ సత్యాగ్రహమును సరిగాగ్రహించక కఠిన శాసనములకు ప్రయోగించి యివి రాజకీయముగ పరిణమించుటకు భారతదేశమున కంతటికిని సంబంధించినదిగా మారునట్లును చేసినందున దేశీయ నాయకులు బాక్సోలికి రాకుండ చేయుటకు పటేలుగారి కవరాశము లేకుండ పోయినదిగాన ఆతడు తమ మొదటి నియామమును వదలుకొనవలసి. చచ్చికది. శార్దుల సింగుగారి నూచనను గూర్చి పటేలుగారి ఆభిప్రాయ మేమో నాకు తెలియదుగాని దేశమందంతటను రాకపోయినను కొన్ని ప్రత్యేకప్రాంతము లందైనను సానుభూతిని తెలుపుటకొరకు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుట కింకను తగినసమయము రాలేదనియే శాశిభిప్రాయము. బాక్సోలి ప్రజలు రిస్క ధైర్య స్వేచ్ఛాదుల నిజము ప్రకటించవలసియే యున్నది. కడపటి ప్రభుత్వ విజృంభణమునకు గూడ బాక్సోలి ప్రజలు చలించకుండుటయే దొరతనము వారు కడపటి మితినిగూడ సంక్రమించుటయు జరిగినచో నపుడు దేశమునం దంతటను సత్యాగ్రహ మాప్రారంభింపబడకుండ నేనుగాని వల్లభాయిగారుగాని నికో ధింజబాలము. పున్వీచారణ యనుమతిగూడ నపుడు నిలవజాలదు. అప్పుడు భారతదేశమునకంతకు కష్టములను సహించుటకును త్యాగమునొనరించుటకును గల సామర్థ్యమునట్టి మితియేర్పరుపబడును. (ఆ. ప్రె.)

“నిజముగా నట్టిపరిస్థితులే కలిగినచో అది సహజమైనదగుటచే యెంతటి ప్రబలసామర్థ్యముకలవారైననుగూడ దానిని నికోధింపజాలరు. సత్యాగ్రహము భగవంతుని ప్రేరణననుసరించి భగవంతుని సమక్షమునం దె జరుగునట్టిది. బాక్సోలి ప్రజల ను గూర్చి వల్లభాయి గారు తెలిపిన సదభిప్రాయము సరియైనదే యగుచో దొరతనమువారు సర్వోత్తమ వినియోగించిననుగూడ చివటకు ఫలితము ప్రజలకే అనుకూలము కాగలదు. మనము ఓరిమితో నిరీక్షింపదగును. సమాధానమును కలిగింపగోరుచున్న శాసనసంఘసభ్యులు మమ్మగువారు బాక్సోలి ప్రజలను కాపాడవలెనను తలంపుతోయేపనిని చేయకుండుటగాక, భగవంతుడే వారిని కాపాడుచున్నాడుగాన వారి కెట్టిభయమునులేదు.” అని మహాత్ముడు వ్రాసిన వ్యాసము నిన్న 2-వ తేదీని వెలువడిన ఎంగు యండియా పత్రకలో ప్రకటింపబడెను. (శ్రీ ప్రెసు.)

ఓడ కప్పానుపై తిరుగుబాటు

రంగూను, అగస్త్య 2:—రంగూను ఓడ కేవులో నిలచి యున్న ఆర్మెడీ యను గవర్న మెంటు ఓడపై ఉండాలాయన నొక నూసిలో పనివానిని ఓడ పైభాగము ఉచ్చురసినదిగా ఓడ అధికారి కోరెను. కాని అతడట్లు ఓచ్చుటకు నిరాకరించెను. ఇద్దరికిని మాటలు ముదిరెను. నెంటునే ఉండాలా అనునతడు ఇతర మాపిలాలను పిలిచెను. కాండదరుని కర్రలు చీపురకట్టలు చేబూని ఓడ అధికారిమోదకు వచ్చి ఆశనిని ఎత్తి సముద్రములో పారవేయించుచుని వెళిరి. ఇంతలో ఓడ మీద యిల్లర అధికారులవచ్చి బెండా పైకెత్త వారి పోలినువారును డాక్టరును పిచ్చిరి. పోలినువారి 6 గిగిని లగ్నమేసిరి. అల్లరి చల్లారెను. పసిబాండ్లు తిరిగి తమతమ వసతిలోనికి వెళ్లిరి. (శ్రీ ప్రెసు.)

కైకలూరుతాలూకా

కాపుమహాజనసభ

డబ్బెల్లిలో తృతీయసమావేశము

1929 సం॥ నవంబరునెల 17 తేదీ ఆదివారము

సన్మాన సంఘాధ్యక్షులగు మ॥ రా॥ శ్రీ కృతారీ సీతారామయ్యగారి స్వాగతోపన్యాసము:—
సోదరులారా!

మా యీ గ్రామమున నీమాడన మహాజనసభను జరుపు భాగ్యము మాకు లభించుటతో బాటు అనితర స్వసంఘాభిమాన పూరితులగు మీవంటి పెద్దల సందర్శన మధికముగ మాకు లభించినందుల కొంతయు నా నందించుచు, ఆహ్వానసంఘము తరఫున మీ కిది స్వాగత మొసగుచున్నాడను. సన్మానవిషయములో మాయం డెట్టిలోపము జరిగినను మన్నింప గోరుచున్నాడను.

ఆరంభమున మే మింకా పరిమితమున రెండుసభలను జేర్చి రెండు దినములు జరుపమనెడిచితిమి కాని, ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షుల అంగీకారములు తరుణములో బయల్పడకపోవుటచే, నీకారము దినములు వాయిదా వేయవలసి వచ్చినది. ఇట్లు వాయిదా వేయుటవలన పనిపాట్లనుయము సమీపించుచున్నదనియు, నిట్టితరుణములో రెండుదినములు పనిచేడి సభలలో బాల్లానుట సాధ్యపడదనియు, మన యీతాలూకాలోని ప్రముఖులు కొందరు దేక్షించుటచే వారియనుమతి ననుసరించి యొక్కదినమునందే సభలు జరుపనీర్చియుంచి మొదట ప్రకటించిన అయిదుసభల సీయొక్కదినములో నిర్వహింపజాలమని తోచినందున సంఘసంస్కారసభను, ఉపాధ్యక్షసభను విరమించి మిగిలిన మూడుసభలు మాత్రమే జరుపనీర్చియుంచితిమి. ఈమూడుసభలైనను, ఒక్కొక్కటి నాలుగుగంటలకు మించి జరుగుట కవకాశము లేకపోవుటచే సోదరులు విశేషవాదోపవాదములతో బ్రోద్దువుచ్చుక కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటలో శీఘ్ర గమనము ననుసరింతురని మిక్కిలి విశ్వసించుచున్నాడను.

మాయీతాలూకా పరిస్థితులగుర్తి ఇంతవరకు మేము చేయగలిగిన కృషి ని వాస్తవికతలను మూలమున మాసంఘ కార్యదర్శిగారు ఈసభయందే నివేదించుటచే, నే నావిషయమున వదలి భావికర్తవ్యముగుర్తి మాత్రము నాకు తోచినంతవట్టు విన్నవించెదను. వీరవిద్యార్థుల వసతిగృహమునకై ఇప్పటికీ తాలూకాలో పదివేల రూప్యములకు పైగా చందాలు వేయబడియున్నవి. ఇంకను ఒకవేయ రూప్యముల వాదాపు చందాలు వేయించవలసియున్నవి. ఈ మొత్తమునకు గత మాన్యునెలలోపలనే వసూలై యిదివరకే భవననిర్మాణము కొంత వరకు పూర్తి గావలసియున్నను సమయములో లోకలుబోర్డుల ఎన్నిక లడ్డువచ్చుటచే నీ విషయమును మరచి, ఆ ఎన్నికలలో నీతాలూకాలో విశేషప్రయత్న మొనరింపవలసిన శూన్యకృత, సంఘీయులందఱిని తటస్థించియున్నది. ఇట్లు తటస్థించుటవలన, నేదోవిధముగ కార్యమును సాధింపగలిగినను ప్రధానకార్యము వెనుకబట్టుటచే, సంఘీయులలో నే మంతని శేషోత్సాహము ప్రబల లేదనియే చెప్పవచ్చును.

అయితే, చందాలు వసూలుచేయుటలో ప్రకారము వలన నుపేక్ష. వహింపబడినను ఈ సంఘమునుండి నూతనముగ సంఘవీరవిద్యార్థుల కొంత వేతనసహాయము గావించుటలో సంఘీయులు మావినశ్రద్ధ మిగల నుత్సాహజనకముగ నున్నదని మాత్రము చెప్పవలసి యున్నది. సంఘ వీరవిద్యార్థులకు, తగినంత సహాయము గావించుటకు, భవననిధి సత్వరము వసూలైన గాని, తగినయవకాశ మేర్పడజాలదు. రానున్న వత్సరారంభము నందైనను, సంఘీయులు శ్రద్ధ వహించి మార్చి నెల లోపుగా ఈ నిధిని వసూలుచేసినగాని మన మీ మహాత్మాకర్మమునండి గట్టెక్కజాలము. ఇతరప్రార్థన జరిగిన మహాజనసభల రెండింటి యందును సంఘప్రయోజనము వాంఛించి కావించియున్న శ్రీరామములు పెక్కుగలవు. వానిలో నింతవర కొక్కటియైనను ఆన స్థానమునకు దెచ్చియుండకపోవుట మిగుల కోపనీయము. ఆస్తి, ఆదాయములపై వేసినకొనినవార్షిక చందాలనుగాని, వివాహ కట్టములనుగాని, వసూలుచేయుటలో మన మిప్పటి కేమాత్రపు శ్రద్ధనైనను వహించియుండలేదు. సాంవత్సరికచందాలను వసూలుచేయుటకు వైన వివరింపబడినభవననిధియు లోకలుబోర్డుల ఎల్లకనులు నడ్డువచ్చినను, వివాహ కట్టములను వసూలుచేయుటలో నెంతటిసమకార్యము లున్నను నడ్డురాజాలవు. ఈస్వల్ప విషయములోనూడ, సంఘీయులు మిన్నకుండుటంతభాగ్యము కాజాలదు. మాయీగ్రామములో వివాహకట్టములమూలమున నింతవరకును ముప్పది రూప్యములు వసూలుచేయబడియున్నవి. ఇట్లే యీతాలూకాలోగల వాదాపు నలువదిగ్రామములందును ఐదువేలు గావించియున్నచో, సగటున గ్రామమునకు పది రూప్యములవంతున వసూలైనను నాలుగు వందల రూప్యములు వసూలై యుండెడిది. ఈసామ్యుతోనింకను పదిమందివిద్యార్థులకు విద్యాదానము జరిగియుండెడిది ఈవిషయమును గమనించి సంఘీయు లీకముందైనను మిక్కిలి శ్రద్ధవహించుట అవసరము.

త్రాగుడు, పరకట్టుములు, వివాహ విపరీత వ్యయములు మున్నగువిషయములనుగూర్చి సభలలో నెంతమోగినను ప్రయోజనము శూన్యమేయగుచున్నది. ఇది తప్పని తెలిసియుండియు, నింటి కేగినవెనుక నాయాచారమునే సాగించువారి నెవ లేమిచేయగలరు? ఇందు కెవరెవరికృతాపరాధమును వారనుభవించి పశ్చాత్తాపపడుటకల్గ గత్యంతర మేమియును లేకున్నది. వ్యవసాయ విషయమునందును, పశుసంరక్షణమునందును యీతాలూకాయందుంతటను నానాటికిని సంఘీయులలో నొక్కొక్కతరదయే ర్పడుచున్నను, నింతమాత్రముతో దృప్తిపొందుటకు వీలులేదు. భూములపై విశేషవాదాము చేపూరు నవీన పద్ధతుల నింకను బెక్కింటి ననుసరింపవలసియున్నవి. కృషికునకు ప్రధానమయిన పశుసంరక్షణముగూర్చి నిరంతరమును మన మాలోచింపవలసియున్నది. అతిబాల్గ వివాహ దురాచారము మొదటినుండియు, మన సంఘమునం దంతగా లేకుండుట మనయదృష్టముని చెప్పవలయును. ఈకారణముచేతనే మన మెప్పుడు ఈవిషయమున గూర్చి ఆలోచించవలసినంతటి యవసరము గన్పట్టకపోయినది. నేడు కారదాగారి చట్టములన నావిషయము నికముం దెప్పుదును డల పెట్టవలసినంతటి యవసర ముపలేలేకపోవుట మరింత ముగ్ధాహుయిన విషయము. ఇక మన యీసంఘము కెదుర్కొనియున్న యొక్క ముఖ్యవిషయమును మాత్రమువిన్నవించి నాయీ ప్రసంగమును ముగించుచున్నాను. భవననిర్మాణవిషయములో గట్టి భవనమును నిర్మించుట, లేక హైస్కూలు నూత్నభవనము లేర్పడువరకును సామాన్య పాకలో గాలముబుచ్చుట, యను విషయము సంఘీయులను గలవరపరచుచున్నది. దరహమమీద ప్రజాభిప్రాయమును గమనించినచో గట్టిభవనమునే నిర్మింపగోరుచున్నట్లు విశేషము కాగలదు. ఇందువిషయములు సభవారు భారమాలోచించి నిర్ణయింపవలెనని మనవి జేయుచు, ప్రముఖులైనట్టియు గౌరవ కుటుంబమునకు జెందినట్టియు ప్రకృతము జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగనున్నట్టియు మ.రా.శ్రీ శిలంకెట్టి వెంకట రత్నంనాయుడు రిటైరు అసిస్టెంట్లు ఇంజనీయరుగారిని యీస భాధిపత్యమును వహింపగోరుచు, సభవారిందు కేకగ్రీవముగ నామోదము తెలుపవలయునని విన్నవించుచు మిరమించుచున్నాడను.

మిత్రమండలి స్వాధీనములోనున్న జర్మనుసాత్తు నమ్మి వేసి ఆ సామ్యును జర్మనులీయవలసిన సామ్యుకింద జమకట్టు కొనెదరనియు మిత్రమండలి బాకీతీరగా మిగిలిన సామ్యున్నచో దానిని జర్మనుల కిచ్చివేసెదమనియు స్పష్టముగారు చెలిపిరి.

వ కటన

ఇందుమూలముగా సమస్తమయినవారికి తెలియజేయున దేమనగా:—నాకు 25-11-1929 తేదీతో మెజార్టీ రాగలదు. నేను పాటిబండ్ల శ్రీమారుపేళ్ళరంగారి కుమారుడను. నాపేరు పాటిబండ్ల శ్రీకారామ నరసింహం. కాని నాతల్లి లక్ష్మీసీతారామ నరసింహం అని కొన్నిచోట్ల వాడుతుండెడిది. యీ రోజువరకు నేను పాటిబండ్ల శ్రీకారామ నరసింహం అని దస్సతు చేయుచున్నాను. నా మయి శ్రీకాలములో చేయబడిన కొన్ని దుర్బోధలనల్ల సానోటు ప్లాంపులు అంటించిన కొన్ని తెల్ల కాగితములమీదనున్న కొన్ని వుత్తరములు వగైరాల మీదనున్న దస్సతు చేసియున్నాను. అవి యిప్పుడు నా కేత్రువుల చేతులలో చిక్కియున్నవి. వారు యీ కాగితములు యేవిధముగాను పువయోగించుకుండా ఉండగలంధులకు యీకోశ లగాయకు నాపేరు పాటిబండ్ల వెంకటరామారావుగా మార్చుకొని ఆరీతిగానే దస్సతు చేయుచున్నాను. కాబట్టి యీ దస్సతుతోకాకుండా మరియే దస్సతుతోనైనా యేకాగితములైనా బయటికి వచ్చేయెడల అవి కార్యనిరర్థమయ్యి వయ యున్నవి. అవి నన్ను బాధించనేరవు. 21-11-29 పాటిబండ్ల వెంకటరామారావు.

నోటీసు

లోగడ 23-8-1929 సం॥ తేదీని నాల్గు అక్రమముగా పవరునామా వ్రాయించుకొని దగాగా నాతాలూకు పెద్దాపురము గ్రామములోని బజారువీధిని యున్న కొట్టుసలము వగయిరాల చుప్పలూడి కాపురస్థులు కుంఠము నుబ్బారాయును గారు విక్రయించియున్నారు. సదరు క్రయము చెల్లనేందు, దగాగా సదరు నుబ్బారాయుడుగారు స్వగృహించివారు కాబట్టి సదరు నుబ్బారాయుడుగారికి నేను యిచ్చినపవరు యింకను మూలముగా రద్దుచేయుచున్నాను. యికమందు నాజిన్ని గురించి ఆయన ఏవిధముగాను వ్యవహరించుటకు హక్కులేదని అందరకు తెలియుటకు యీనోటీసు వ్రాయడమైనది. రాజమండలతాలూకా కలహగంటి అయ్యన్న శ్రీరంగపట్నం

శ్రీవాణీవిలాస సభ

(జహ్నవరీబాయి నాటక ప్రదర్శన)

జమువడుపురం:—పై సమాజమున గానోర్వబయిననాటకమును 18-11-29 శనివారము ప్రదర్శించుటకు ప్రయత్నమునకు వచ్చిన నికరాదాయము, యీపురమున ఆంధ్రులచే నిర్మింపబడిన ఆంధ్రభక్త శ్రీరామభజన మండలిమును సమావేశమొనగబడెను. నాటకము కనుకల్గ గ ప్రదర్శించిరి. ఈ జమువడుపురములో యంత మనోహరముగ, యిట్లు ధర్మారముగ, ఎన్నడూ, ఎవ్వరిచేరను ప్రదర్శింపబడియుండలేదు. ఇంక నాటక ముఖ్యాంశములను చూతము.

శివాజి:—శ్రీయంత కాడూరి జగన్నాథరావుగారు(బరంపురం) అభినవశివాజి బిరుదాంకితులు. వీరి పాత్రయందు యందు మిల సపుణులు. ఆ మహావీరుని పాత్రా డి.మి. దిగివచ్చేవా యని భవంపచేసిరి. పగభామినులను మాతృసమానులుగా పరిగణించి పరమపూజనీనిధి వ్యవహరించి నే నొక్కొక చలయను, వీరిని, యీ వాణీవిలాస సభవాగ ఒక జహ్నవరీబాయి బహూకరించిరి.

జహ్నవరీబాయి:—శ్రీరామ లక్ష్మీనాగిహారి గారు. వీరి పాత్రమును నవరసభరితులగు శ్రేక్షులను, నవరసము లాలకించుచు వారి మెప్పువడయునట్లు నటించిరి. వీరు రంగస్థలమునకు వచ్చుటయేతడవుగా తెరచిన కండ్లు, గాల్చుకుండ గను, మాన్యున్నవారు, లేవకయును, నిర్లక్ష్యమొందునట్లు నిశ్చయముగనుండిరి. వీరిని శ్రీరామ భజనమండలిము వారు ఒక బంగారుపతకమును బహూకరించిరి.

వరీకు:—మి. ఆర్. ఎస్. ఆచార్యగారు, వీరు అరవ బ్రాహ్మణులయి నప్పటికి, ఆంధ్రరంగస్థలమున పేరుసంపాదించి వీరికాఖివారికి మిక్కిలి మెప్పుచెచ్చిరి. నిజముగా వీరి జాతివారు గర్వపడవలసిన సమయము వచ్చినది. వీరిని శ్రీకాకుళ కాపురస్థులైన శ్రీ వై. నూర్యనారాయణనాయుడుగారిొక బంగారుపతకమును బహూకరించిరి.

మరియు, పై సమాజమువారు యీ పైనాటకమును యంత చక్కగ ప్రదర్శించి జమువడుపురమునకు వచ్చె దెచ్చిన యీ శ్రీ వాణీవిలాస సభవారికి దైవము సిరిసంపదలుప్రసాదించుగాక!

(ఒక ప్రేక్షకుడు.)

నోటీసు

ఏలూరు అడివనల్ డి॥ ముననలు కోర్టులో O. S. 800 & 801/1929.

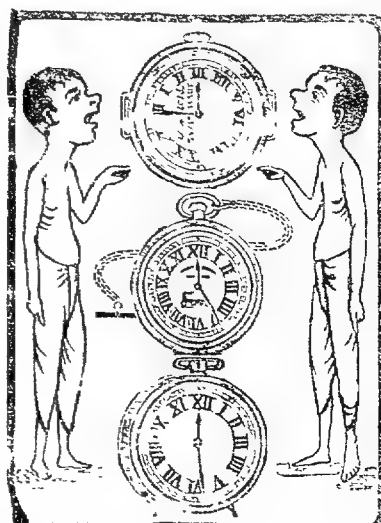
వాడు:—పూటూరి గోండుడు వగైరా. ప్రతివాడు:—చలమలకెట్టి రామస్వామి వగైరా. క్లయము అర్ధర రద్దు నిమిత్తము వాడు ప్రతివాడులపైన రెన్యలరు చావాలు తీసుకొని వచ్చినారు. ఈనెల రాయయ్య హాజరయ్యెని 9-12-29 తేదీకి వాయిదా పడినది. సదరు తేదీకి జానకిరాయయ్య కోర్టుకు హాజరు కానియెడల Exparte చేయబడును.

ఏలూరు, } దుగ్గిరాల రామరావు, 2-10-29. } వకీలు.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!

అన్నియు మీకే

అత్యుత్తమ తరణము - స్వీరపడుడు ఇందులో తెలుపబడిన బంగారు రిస్సువాచిని రు కి-8-0

లకు కొనినవానికి ఒక జేబు గడియారము, ఒక టైంపీసు ఇనాముగా పంపబడును. అన్నియు చిరకాలము మున్నుటకు, సరియైన కాలము చూపుటకు పూర్తి నిర్వహింతును. ఆ కాభంగము గలగండుటకై స్వీరపడుడు. బహుమతులమితముగా నేయున్నవి. మీ పూర్తి విలాసమును ఇంగ్లీషులోనే వ్రాసి ఆర్డరును ఈదిగవెలిసమునకు పంపుడు.

THE LONDON WATCH Co., Dept. No. 8, 2, Armenian St., Calcutta.

బాల్యవివాహములవలన చెడుగులు

శాసనావసరము

డా॥ ఎస్. ముత్తులక్ష్మిరెడ్డి ఎం. బి. సి. మె., ఎమ్. ఎల్. సి. గారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు.

జ్ఞానులకు భారతీయులెల్లకను భారత రాజ్యాంగపదతి పూర్వపు సాంఘిక పద్ధతులను అనుసరించి యుండకూడదని గ్రహించుట మిక్కిలి సంస్కృతికరముగా నున్నది. సాంఘిక బానిసత్వమును నిర్మూలించుచు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును పొందవలెనని నిష్పక్షపాద టాగుగారు చెప్పెను. మహాత్మాగాంధీ సాంఘిక సంస్కరణములు జరగనియెడల హిందూవత్సమునకే చురకలుగనని చెప్పెను. భారతీయులలో ననేకు లిట్టియభిప్రాయము కలిగియున్నారు. బాల్యవివాహ ఆచారము సంతరింపజేసిన కాననభలయందు ప్రయత్నములు జరుగుచున్న తఱివి కొందఱు పూర్వాచారపరాయణులు యీ సంస్కరణమునకు వ్యతిరేకాభిప్రాయాలై ఆందోళనజరుపుట కోచనియ్యదు. ఇటువంటివారి వాదనల గురించి విమర్శించెదను.

బాల్య వివాహములవలన స్త్రీవిద్యకు భంగము కలుగదని చెప్పబడెను. కాని వివాహ మైన వెంటనే బాలిక చదువు మానివేయుట మనకు అనుభవమున తెలియుచున్న పంగళే. బాలవియోక్తబుద్ధి బాగుగా వికసించు కాలమునందే వానికి భార్యాస్థిల లంపటము కలుగుచు వారిని పోషించుభారము తనమైన వేరుచున్నది.

మహాత్మా టాగుగారు చెప్పినట్లు పాశ్చాత్యుల కాస్త్రములే మనకు గొప్ప బహుమానము ల. 12, 13, ఏడేభాలికకు ఆరోగ్యకాస్త్ర మెట్లు తెలియును. ఆమెకు శిశుసంరక్షణ మెట్లు తెలియును? మాతకు ఇటువంటి కాస్త్రములందు జ్ఞానముండవలెను.

మరణసంఖ్య అధికమగుట

1887 ఫిబ్రవరిలో డిల్లీయందు జరిగిన మార్చి శిశుసంరక్షణ మహాసభయం దీక్రింది తీర్మానము గావించబడెను. "బాల్య వివాహములవలన బాలియంతయు గలగుచున్న చెడుగులను గమనించి యిట్టివానిని తొలగించుటకు బాలికలకు 18 ఏండ్ల వయసులోపున పెండ్లిగావించునూడదని చట్టమును గావించ ప్రభుత్వమువారి నీజభవారు గోరుచున్నారు. గర్భాధారవయోనిర్ణయము 16 ఏండ్లు అని కానించవలెనని యీసభవారు గోరుచున్నారు. ఇట్టి అభిప్రాయముతోడనే గౌరవారికిల్లు నీసభవారు బలపరచుచున్నారు." బాల్యముందు గలిగిన శిశువులనేకవ్యాధులకు లోనగుచున్నాడు. డా॥ ముత్తు, డా॥ లాంకెస్టరుగారు గ్రంథములందు వ్రాసినట్లు మనదేశమున క్షయరోగు లధికమగుటకుగూడ నీబాల్య వివాహములే కారణములు. వితంతువుల సంఖ్యయు, శిశువుల మరణసంఖ్యయు నధికమగుచుండుటకుగూడ నీబాల్య వివాహములే కారణము. బాలికలకు వియోక్త ప్రాయముననే వివాహములు గావించుట మిక్కిలి యశ్యాముగ నున్నది. బాలికలను వృద్ధులగు పురుషులు పెండ్లియాడుట అంకితంబై అన్యాయముగ నున్నది.

వ్యక్తి: ఆస్తి.

వకీలుగానున్న యొకఅన్యాయుగారు తమపుత్రికలతో నలుగురు యూదునించినవారైనను పౌరకాలందు చదువుట కిచ్చగించిరి. అతడట్లు వ్రాసెను. "తన ఆస్తిపైనికంటే నధికమగునాత్మను అధికారమును ఏసంరక్షకునికిని తమ మెజారిటీ తీరనిస్థిలయందు గలిగి యుండునాడదు. వ్యక్తికంటే ఆస్తి అధికపూజ్యమైనదికాదు. అనియుగాక వివాహమునది బాలికకు యావజ్జీవముతో సంబంధించినద్రక్షయ్యయ్యెనున్నది. కనుక నేను చెప్పనదేమన, బాలబాలికలకు మెజారిటీ వచ్చినప్పటికి వారియిష్టముచొప్పున వారే పెండ్లిగావించుకొనవలెను.

పూర్వాచారపరాయణులు యీవిషయమున వేదములను మంత్రములను ప్రమాణముగ జూపెదరు. కాని వివాహముత్రము లేమిచెప్పుచున్నది? "నీవు శాభాగమురాలిని అగుము. నిన్ను విడిచి నేను జీవింపను. నీవును నన్ను విడిచి జీవింపనూడదు. మనమిరువురము కలిసిమెలిసి యుండవలెను. అన్యోన్యప్రేమ కలిగియుండవలెను. పరస్పరానందమును పొందుటకు ప్రయత్నింపవలెను." ఇటువంటిమాటలను నేడు చిటుకప్రాయపు బాలికలముందర వల్లనీయుట మిక్కిలి యనందార్థము.

ఎడతెగని పక్షపాతబుద్ధి

సంఘము బాల్యవివాహముల చెడుగులను గ్రహించినను స్వతంత్రము నుండి బలివేయబడుచు రని ప్రజలు భీతికొండచున్నారు. హిందువుల మనములందీబాల్యవివాహాచారము మిక్కిలితోతుగజాటుకొని యున్నది గావున దీనిని తొలగించుటకు సాంఘిక ప్రబోధమునకు తోడుగ కానన యునూడ గావించబడవలెను. సమాగమనమున,

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము.

ఎకడమికు కాన్సిలునభి ఈనెల 18 తేదీని జరుగును

రిజిస్ట్రార్ గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ఎకడమికు కాన్సిలునభి యీ అగస్టునెల 18 తేదీన ఉదయము 8 గంటలకు బెజవాడలో మ్యూజియము హాలునందు జరుగును.

అవాటికార్యక్రమమునందు గల తీర్మానములకు పవరణల నెవరైన నుపసాదించవలెననో నట్టిపవరణలను రిజిస్ట్రార్ గారికి ఈనెల 10 తేదీ కుత్రిచారముతోపున అందజేయవలెను

కార్యక్రమము

వైస్ ఛాన్సలరుగా రీక్రింది రీతిగా ఎకడమికు కాన్సిలు సభ్యులకు ఫేర్లీ ఉయ్యగవలెనని శిఫార్సుగావించెదఱు.

ఫేర్లీ ఆఫ్ ఆర్జు

ఎస్. శ్రీనివాసరావుగారు ఎం. ఎ. ప్రిన్సిపాల్, సీనియర్ కాలేజీ, మచిలీకట్నము.

ఫేర్లీ ఆఫ్ ఆర్జు అందు టీచింగ్

ఎం. ఎస్. హెచ్. భాంకుకు బి. ఎ. ప్రిన్సిపాల్ గవర్నమెంటు క్రెయినింగుకాలేజీ, రాజమహేంద్రవరము.

ఫేర్లీ ఆఫ్ మెడిసిన్

మేజర్ ఎఫ్. జి. ఆండర్సన్ ఎం. సి. ఎఫ్. ఆర్. సి. ఎస్. బి. ఎం. ఎస్., ప్రిన్సిపాల్, మెడికల్ కాలేజీ, విశాఖపట్నము.

రావుసాహెబ్ టి.ఎస్. తిరుమూర్తిగారు వైస్ ఛాన్సలరుగారి శిఫార్సు సంగీకరింపవలెనని యుపసాదించురు.

దేశభాషలలో విద్య గలపుట

దేశభాషలలో విద్యగలపుట విషయమున నియమింపబడిన కమిటీవారిచేత గత ఫిబ్రవరి 25 తేదీని జరిగిన ఎకడమికు కాన్సిలు సభవార్యులందు వైస్ ఛాన్సలరుగారు చెట్టిరి. ఈనెల దీక్షలోగల విషయములందు తీర్మానముల నుపసాదించుటకు ఈ సభవారు ఇంకొకసమావేశము జరుగువరకు గనుపు నొసంగుచు తీర్మానించిరి. ఈక్రింది తీర్మానము లీవిషయమున నుపసాదించబడునని నోటిఫికేషనుబడెను.

ఎం. వెంకటరంగయ్య గారు, దేశభాషల విద్యాసంఘమువారు గావించిన శిఫార్సులను యీఎకడమికు సభవారంగీకరించుచున్నారు.

కే. బాసకీరావు వంతులుగారు. 1. దేశభాషల విద్యాసంఘమువారు గావించిన శిఫార్సుల సంగీకరింపవలెను. 2. వానిని ఆచరణలో బెట్టవలెను.

డా॥ పి. కట్టాభినిశారాయయ్యగారు. 1 ఇంటకుమిడియలు పరీక్షవరకును దేశభాషలయందు విద్యగలపుట నియమమును అంగీకరింపవలెను.

2. 1980 సంవత్సరము మొదలుకొని జరుగుపరీక్షలలో ప్రతిగ్రేడులోను అధ్యర్థి కొరిన అన్నివిషయములందును (భాషకు సంబంధించిన విషయము తప్ప) ప్రతిప్రశ్నప్రత్యమందును అధ్యర్థి కొరినదేశభాషలోనికి భాషాంతరీకరించుటకు మొదట ఒకదినన్నావక్యమును మాత్రం చేర్చవలెను.

3. పాఠశాలలో భాషావిషయము తప్ప తక్షణవిషయములకు దేశభాషలో అధ్యసించిన అధ్యర్థులు ఆదేశభాషలోనే ఆప్రశ్నప్రత్యములకు ఉత్తరములను వ్రాయుటకు ఇంటకుమిడియలు గ్రేడ్ పరీక్షకు వచ్చినవారికి వెంటనే అనుమతి నీయవలెను.

4. ఆ. విద్యార్థులలో నల్లసంఖ్యాకులకు వారివారి దేశభాషలలో విద్య గలపుట తీర్మానముల పూర్తి యగువరకును ఆంధ్రభాషను మార్కభాషగా గల విద్యార్థుల కాభాషలో విద్యను నేర్చువిషయమును ఆలస్యము చేయ నవసరములేదు.

ఆ. అల్పసంఖ్యాకులకు తమప్రశ్నప్రత్యములకు అంగభాషలోగూడ ప్రత్యుత్తరములు వ్రాయుటకు అనుమతి నీయవలెను.

5. అన్ని విషయములకు దేశభాషలోనే నేర్చుటకు భాగ్యము శీఘ్రముగా లభించుటకు భాషకు సంబంధించిన యితర విషయము లన్నిటికిని దేశభాషలో గ్రంథములను ప్రకటించుటకు క్వరలో ఏర్పాట్లు చేయవలెను.

శిశువుల బజలను ప్రభుత్వమువారు కాననములమున నిషేధించి యుండగా వాయుచారము లీదినమువరకును జరుగుచునే యుండునని వాయభిప్రాయము. ప్రతిదేశము నందును శిశుసంరక్షణకారకు చట్టములు గావించబడియుండెను, బాల్యవివాహ నిషేధక చట్ట ఆరోగ్యము, నీతికరమునగు సంస్కరణమేగాక మానవజాతి శ్రేయస్కరమును అగు సంస్కరణమునూడెనై యున్నది.

బేలూరురైల్వే విఘాతము

కలకత్తా, అగస్టు 3:—నిన్నటిదినము బేలూరు రైల్వే విఘాతమునకు కారణభూతుడని అనుమానింపబడిన యింకొకడు అరెస్టుచేయబడెను. ఇంతవరకును మొత్తము 13 మంది అరెస్టులనున్నాను ఇంకను మరి కొంతమంది అరెస్టుచేయబడుదురట. (ప్రేమెను.)

బేలూరు రైల్వే విఘాతమునకును లిలోవా

కార్మికసంఘమునకును సంబంధమేమిటి?

కలకత్తా, అగస్టు 3:—ఫెరోజ్ అనువాడు కలకత్తాలోని బర్మీ అండు కంపెనీలో పనివాడు. బర్మీ అండు కంపెనీ పనివాడు సమ్మె చేసిన దినములలో యింతకుకూడ సమ్మెచేసెను. ఆ సమ్మె దినములలో జరిగిన దొంగిల ట్లలో ఇతడుగూడ దొంగిల ట్లముగా ప్రవర్తించెను. కాని యితడు పోలీసువారికి దొంగత్వండా చరారి అయ్యెను. ఇతని పట్టుకొనుటకై పోలీసువారు వారంట్లతో రాగా జూలై 28 తేదీని యీ లిలోవా కార్మికసంఘకార్యాలయమును దొంగిల ట్లము యితడు జామీను మిగుల దురుదల చేయబడెను. కాని తిరిగి వెంటనే ఆవాడే అరెస్టుచేయబడెను. రెండవ పర్యాయము అరెస్టుచేయబడుటకు కారణము ఏమిటగా బేలూరునద్ద రైలుబండిని వడగొట్టుటయందు ఇతనికి గూడ కొంత ప్రయోజనము ఉన్నదని అనుమానింపబడెను.

కాని పోలీసువారి కొక పెద్ద అనుమానము కలిగెను. బేలూరు రైల్వేవిఘాతమునకు నేరంతులవారిలో ఒకడైన యితనికి యీర్ష్యుండెనునని రైల్వే కర్మాగారములలో పనిచేయు యీ లిలోవా కార్మికసంఘము వారు తమ కార్యాలయముందు కేరణ్య మొనంగుటకు కారణమేమి?

ఈలిలోవా కార్మిక సంఘమునకుగూడ యీరైల్వే విఘాతమునందు ప్రయోజనముదేమో యని అనుమానించి పోలీసు వారు అతనిని స్వాత్మ గా వచ్చి లిలోవా కార్మికసంఘ కార్యాలయమును సోదాచేసిరి. సంఘముయొక్క అక్కంటు పుస్తకములను, ఉత్తరములకట్టయును తనిఖీచేసిరి. సమ్మెదినములలో యీకార్మికసంఘము వారు ద్రవ్యసహాయము చేసియుండినట్లు తెలియకే ముగియు గల అక్కంటు పుస్తకములను కాళీనేనుగారు కే. సి. మిత్రగారికి అప్పగించి నుండి వ్రాసిన యొకయుత్తరమును పోలీసు వారు తీసికొనిచెట్టిరి.

ఈఫెరోజ్ అనునతనిని సదరు కార్మికసంఘ కార్యాలయమునందు దలదాచుకొన నిచ్చినందులకై కే. సి. మిత్రగారి కొంతరాంతుండలుగారిని శివసాధ బెస్ట్ గారిని 216 నెక్సను ప్రకారము నిడితులుగానెంచి పోలీసువారు క్రిమినల్ చర్య జరిపించుచున్నారు.

కార్మిక స్తంభనము

లిలోవా కార్మికసమ్మె

లిలోవా కర్మాగారములింకను మూయబడియే యున్నది. ఏ మరతులమీద పనివాండ్లను కర్మాగారములలో పనిజేయ నియ్యడ మగునో ఒకటి రెండు రోజులలో తెలియజేయబడును.

బొంబాయి మిల్లులనమ్మె

బొంబాయి, అగస్టు 2:—బొంబాయి బట్టల నేరమిల్లులలోని పనివాండ్లకు జీతముతగ్గింపబడుటచే మొట్టమొదట సమ్మె ప్రారంభమయ్యెను. సమ్మెకుపూర్వము అనుబంధమునందీన పూర్తిజీతములనేయిచ్చినయెడల పనివాండ్లు తిరిగిపని కొనికనచ్చెదమనుచున్నారు. సమ్మెకుపూర్వములలోనున్న జీతములనేమాత్రము మాన్పి తగ్గించినను సమ్మెవారులు పనిలోనికిరావలమనినిష్కర్షగా చెప్పుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

జి. వి. పి. రైల్వేసమ్మె

జి. వి. పి. రైల్వేకార్మికుల తరపునకు రైల్వే ఉద్యోగియులతరపునకు మొత్తము 6 గురు ప్రతినిధులుగల ఒకరాయ బారవర్తముతో జి. వి. పి. రైల్వే ఏజంటుగారు సుప్రసిద్ధులకు కనీయతయిచ్చిరి. నేటిదినము యీ సమావేశముజరిగియుండవలసి నది. కాని రేపు 18 తేదీ మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు సమావేశము ఏజంటుగారిచే నిర్ణయింపబడినది. (అ. ప్రె.)

The Intermediate Guide by M. Sri Ramamurti, M.A., (To be published in 6 Vols. three vols. now ready). Contains exhaustive Essays and annotations on all the English Texts prescribed for the Intermediate Examination 1929) of the Andhra University. Price Rs. 3/. for all the 6 vols. Write at once to. M. Sri Ramamurti, M.A., M. R. College, Vizianagaram,

సవరణ :—ఈ నెల 19-వ తేదీ 5 పుటలలో ప్రకటించిన మద్రాసు పంచాయతీలు అను ప్రకటనలో “సీజనంతటికిని సీజన్ టెక్స్టైల్స్ లేనట్టి సభ్యులు” అనుటకు బదులు “సీజనంతటికి సీజన్ టెక్స్టైల్స్ ఉన్నట్టి సభ్యులు” అని ఉండవలెను. ఈ మార్పులు యీ విషయము గ్రహించుటగాక.

శ్రీ పాఠశాలగ ఖగవల్ కథా ప్రసంగ సభ—మద్రాస్ హిందూ తియలజికల్ కాలేజీలు హిందూ యానెల 24 వ తేదీ ఆదివారం నా బంకాలము 4 గం. 15 మి. ఈ. వే. విద్యార్థి శ్రీరంగం శివగోపాలరావు వారు రావణాసుకుట ధంగము అను కాలక్షేపము జరిపెను.

ఒక శ్రీ బుడి కే. ఎడి చ. పోపుట:—నిన్న తాతా మన్యపుర కిగో స్ట్రెక్ట్ నిండియుండి చేతిలో యాడ్యబడు బండి కిగో వల్లి ఆగ్రావో అన శ్రీ పతి తీర్థగా యములు తగిలెను. ఈమె జనరలు ఆసుపత్రికి గొంపోబడెను. ఆసుపత్రి గంగు ఆమె చేతి ఉదయమున చనిపోయెను.

రైల్వే ప్రయాణికుడు—తెయినుకుండి దుముకు టచే చనిపోవుట:—నిన్న బొంబాయి ప్యాసంజులో ప్రయాణము క్రియించుచున్న ఒక ప్రయాణికుడు మంగపట్టణము చేరుచు సమీపమున రైల్వే బండినుండి దుముకుటచే బండిచక్రముల క్రిందపడి శత్రుగానీ చనిపోయెను. ఈ వ్యక్తి ఎవని బాధికపట్టణము సాగుచున్నాకా పోయెను.

శ్రీ సంగీతా, మద్రాసు:—రా. సంగీత అజ్ఞాతులై చెట్టియారో గారి యాజమాన్యమున “సీతాసంగీతనం” అను కాలక్షేపము రేపు 28 వ తేదీని సాయంకాలము 4-15 గంటలకు, 24 వ తేదీని సాయంకాలము 4-15 గం. “రామరాజ్యాభిషేకము” అను కాలక్షేపమును గోకలేహలనందు మహా కథా కంఠీరవ బ్రహ్మశ్రీ మాంబడి చివంబర భాగవతగురిచే జరుపబడును.

ఒక హిందూ శ్రీ రైల్వే తెయినుక్రింద—పడుటచే చనిపోవుట:—నిన్న ఉదయము పెరంబూరు రైల్వే స్టేషను సమీపమున ఉజ్జాయలై అను 35 యేండ్ల హిందూ శ్రీ రైల్వే తెయినుక్రింద పడి తీవ్రము గాయములు తగిలెను. ఈమె జనరలు ఆసుపత్రికి చికిత్సకుగాన గొంపోబడెను. అచట యీ శ్రీ నిన్న రాత్రి చనిపోయెను. పోలీసువారి సేతు విచారణ జరిగెను.

రాకపోకలు:—కలకత్తా క్రాంతిగాన యుగోపి యను సభకు కార్యదర్శి సేటిసుబ్బారావును వెంకటాచలను కల్గిరి.

జి. డబ్ల్యు. ఛేంబర్సు—గారను పారి సతియు సేటిసు బ్బారావును వెంకటాచలను కల్గిరి.

చెన్నపురి అన్న దానసమాజము:—తైసనా బుమారె ముజహమ్మదున, గత ఆరు వారములలోను, ముఖ్య య్యుట బి. ఏ. బి. యల్. (రిజిస్ట్రార్ కు పూర్వ) గారన్న శ్రీ పరి మాధవరా సాయుధగారి భార్య చెరి 400 మందికిన్ని, “బాబో, దీపంబు భింహూగారు 256 మున్ను బి. కుబ్రాబ్బా చెట్టి, యల్. ముమర్యాబుచెట్టి, సి. జె. అంబనేయచెట్టి చెరి 200 మందికిన్ని, చానిలో చగ్గవల్ 166 కిన్ని, బి. అరుణాచలంచెట్టి, సి. సభాపతి మొదలియారు (భాంద్య) జి. మునిరత్నంబాముడు, బి. మున్నుగ మొదలియారు, మునిలో భాకారు, యం. రాంబండేలు మొదలియారు, బి. ఏ. బి. యల్. ఆమరచంద్రు సగీనాబు, సి. మున్నుగ మొదలియారు, జె. సి. శేషాచల య్యంగారు, యం. పురపాత్రుచెట్టి, బి. యల్. అమృని అమ్మల్. యల్. రాజమ్మల్ గారు చెరి 100 కిని) కె. స్వామి (కంబూరు) బి. వరదరాజులనాయుడు, సి. రాజగోపాలమొదలియారు (కోలూరు) చెరి 66 మందికిని వాయుం నట చెట్టి, ఆర్. బాలన ప్రాబ్బాచెట్టి, టి. బి. రాజారావును

దలి, సి. కుబ్రాబ్బాచెట్టి, రాజా పి. పార్థసారథి నాయుడు గారు, బూరా రాజసున్నారచెట్టి, బి. గోవిందరాజులు బి. ఏ. బి. యల్., విశ్వబ్రాహ్మణ అన్న దాన సభ చెరియొక 50 మంది కిని, జి. ముత్తస్వామిచెట్టి, కో. పి. కె. ఆర్. వెంకటాచలమొదలి యారు చెరి 30 కిన్ని, సి. చలమయ్యచెట్టి, సి. ముత్తస్వామి చెట్టి, రి. స్వా సంతకుచెట్టి, సి. చంగలయ్యచెట్టి, వె. నా రామ్మస్వామిమొదలియారు (వెల్లూరు) సి. వలేశచెట్టి, సి. ము న్నస్వామిచెట్టిగారి భాగ్య, సి. రాజమ్మగార్లు చెరియొక 25 మందిని సంశ్కరాచేయించిరి.

సుభాష్ చంద్రబోసుగారి రాజీనామా

ఉపసంపాదించుకొనుటకు కారణములు బోసుగారి ప్రకటన

కలకత్తా, నవంబరు 21.—సుభాష్ చంద్రబోసుగారి రాజీనామానుగూర్చి పత్రికలలో దురభిప్రాయములు కలిగించు వార్తలు ప్రచురింపబడుటవలన సుభాష్ చంద్రబోసుగారు ఆ విషయమై యిట్లు చెప్పిరి:—
18-వ తారీఖున జరిగిన రెండు సర్కింగ్ కమిటీ సభల లోను నేనుంటిని. ఈ రెండు సభలలో నేమియు యిబిమిదమని తీర్మానింపబడలేదు. ఈ రెండు సభలలో జరిగినవార్తలలో నేను పాల్గొనలేను. ఏలననగా నే నదివరకే రాజీనామాని ప్రకటించుకొనినా యభిప్రాయములను వ్యక్తము చేసియుంటిని. సర్కింగ్ కమిటీవారు చేసిన తీర్మానమును నేను గూడ అంగీకరించితిని. ప్రచురింపబడినవార్తలకు నాకు దుఃఖము కలుగచున్నది. ఢిల్లీ సభ సమయమున నా కెట్టి యభిప్రాయములందో యిప్పుడుగూడ భావించుకొనినా యభిప్రాయములే గలవు. సర్కింగ్ కమిటీనుండి వచ్చిన వార్తల వలన దాని నేల యుపసంపాదించుకొంటిని. పలువురునన్ను అడుగుచున్నారు. దానికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచున్నాను. నేను, శ్రీమత్ శ్రీనివాసయ్యంగారు, బండిత జమాదార్ల, సాంబేయారీగారుల సర్కింగ్ కమిటీ కెన్నుకొనబడినప్పుడు మేము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులమని యుంచిరు నెరుండును. కలకత్తా కాంగ్రెస్ తీర్మానము గూడ మేము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకే ప్రచారము సలుపవచ్చునని యాదేశించెను. కాని ఢిల్లీ వారును సమావేశములో సర్కింగ్ కమిటీ సహజీ బాధ్యతలను భంగపరిచిరి, అధిక సంఖ్యాకులు చేసిన తీర్మానమునకు అంగీకరింపక కట్టుబడియుండవలెననియు గాంధీ మహాత్ముడు తెలుపుచేత నేను తత్సమమునకు రాజీనామానిచ్చి సర్కింగ్ కమిటీలోని యితర సభ్యులకు కష్టములేకుండా నా ప్రచారమును నేనే చేసికొనవచ్చును గదా యిది రాజీనామా నిచ్చితిని. సర్కింగ్ కమిటీ సభలో వివిధాభిప్రాయముగల వారందుటకు తావున్నదనియు, రాజీనామాని సభ్య నవరములే దనియు, మోతీలాల్ గారును క్రియార్థులును చేసినవిదట మా రాజీనామాలు చువసంపాదించుకొనట ఉత్తముగని మేము తలచితిమి. నాకాన్సి తత్వత్రయము, కార్యాచరణ స్వాతంత్ర్యమును సర్కింగ్ కమిటీవారి సంగతున్నప్పుడు నేనెందుకా సంఘములో నుండరాదో తెలియదు. (అ. ప్రె.)

పిలు ప్రభువుగారి రాక

బొంబాయి, నవంబరు 22:—ఇదివరకు ఇండియా కార్యాలయమునందు సహాయ కార్యదర్శిగ నుండిన పిలు ప్రభువుగారు సేతుదయము “రాజ పుటానా” యను నౌకపై బొంబాయి రేవులో దిగిరి.
తొనుండవలసిన రెండు నెలలలో ఇండియా కార్యాలయం ను సంచారముచేసి కేళముయొక్క రాజకీయపరిస్థితులకు తెలిసికొన సంధితిని పట్టాన దెలిపిరి. సైమను కేళమునవారి పని గూర్చి, భావికార్యాగ విధానముగూర్చియు తనభవిష్యత్తును చైలపనొల్లకుండిరి. పిలు ప్రభువుగారు ప్రభుత్వముందియును అతిథిగనున్నారు. ఒకటి రెండురోజులలో ఉత్తరదేశవాల్ల రాష్ట్రములకు బోవుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

సనాతనధర్మ ప్రచారము

కాశీ కృష్ణమాచారిగారి పురస్కారము
గుంటూరు, నవంబరు 21:—అభిభూత సనాతనధర్మ డిక్ మహాసభ అధ్యక్షులగు ఎన్నుకోబడిన కాశీ కృష్ణమాచారి గారి సనాతనధర్మ ప్రచారములకు ఆదర్శములను విరించుచు గుంటూరు, నెల్లూరు, కృష్ణాజిల్లాలందు పురస్కార మొవ్వర్త ప్రారంభించిరి. (అ. ప్రె.)

శాసనము-దేశాభివృద్ధి

ప్రిన్సిపాలు రత్న స్వామిగారి ఉపన్యాసము
చెన్నపురి వై. యం. సి. ఏ. భవనమునందు స్వామి కళాశాల ప్రిన్సిపాలు రత్న స్వామిగారు శాసనము-దేశాభివృద్ధి అను విషయముగూర్చి ఉపన్యాసించిరి. స్థానికాచార్య స్వామి మూర్తులగు రా. బ. పాల్ అప్పాస్వామిగారు అధ్యక్షతనహించిరి. అధ్యక్షులు మొట్టమొదట మాట్లాడుచు భారత దేశము ఇప్పుడు దినదినాభివృద్ధి చెందుచున్నదనియు, నానాముఖము సంస్కరణములను గాంచు చున్నదనియు నాటి యువస్వామి సమయము స్ఫూర్తిగ నుండగలదనియు పలికిరి.

ఉపన్యాసము

ప్రిన్సిపాలు రత్న స్వామిగారి ఉపన్యాససందర్భమున నిట్లు నడిపిరి:—
సామాన్యమనవునకు శాసన మన నెట్లు ఆర మునను? జీవితముందు ఆర్యులములను పురుషార్థము అదియే కా? ఆధునిక సంఘ జీవితము వివిధసమస్యలను మై యొప్పుచున్నది. ఈ యనేకత్వముచేత యీ స్వామిగారి ప్రభుత్వమును సుబోధకముగ నుండుటలేదు. నాగరకత చెందిన సంఘమునందు అవలంబించబడదగు కార్యనిర్వహణ నిబంధనాయమే శాసనములుగానే ర్పడుచున్నవి. దీనికి సత్యము కూత్రాపాతముగ నుండవలెను. అప్పుడే జీవితనిర్వహణమున కిది సోద్యక్షగలదు. స్వామిగారి ప్రభుత్వము, యీ కార్యమును నెరవేర్చునలసిన సాంఘిక జీవిత మెట్లు పరిపాలన మొందునో అటులే కాలానుగుల మగు మార్పులు చెందవలెను. స్వామిగారి ప్రభుత్వ మెట్లు పుట్టును అభివృద్ధికి సాయపడునట్లు అనుగుణముగ నుండవలెను. తెరచుగా ప్రజలు ఆచారములను అనుసరించుచుండు. ఇప్పుడు పురోభివృద్ధిని నూచింపదు. సార్వభౌమకు పూర్వము ఆంగ్లో-ఫ్రెంచులు ఇట్టి యాచారములను పాటించుచుండిరి. సార్వభౌమ యింగ్లండు దేశమునకు స్వామిగారి ప్రభుత్వము గొంపోయిరి. స్వామిగారి ప్రభుత్వము సన్నిహితులుగ నొనర్చి వికమర్త్యమును పెంపుచేయెను. ఆచారము మేరవేర విభజించును. సార్వభౌమ పరిపాలనములను ఆంగ్ల ప్రభుత్వ దేశాధికార కేంద్రపిరి. మరియు స్వామిగారి ప్రభుత్వములను ప్రజలస్వాతంత్ర్యము అధికమాయెను. ఇంగ్లండు దేశములో పార్లమెంటు సభియొక్క సక్రమనిర్వహణముందు మధ్యయుగములో స్వామి వారులే ఎక్కువగ పాల్గొనిరి.

భారతదేశమునందు శాసననిర్మాణసాధనము అభివృద్ధియొందున కొలదికాలము కిందటివరకు ఈ దేశము పెక్కునష్టముల పాలయెను. వ్యష్టి స్వామిగారి ప్రభుత్వమున దేశముందు ప్రధాన స్థాన మాక్రమించియుండెను. ఇతర దేశములలో జాతకంతటికిని సంబంధించిన స్వామిగారి ప్రభుత్వము ముఖ్యముగ అమలులోనున్నది. (ఈసందర్భమునందు ఉపన్యాసములు మహమ్మదీయులు కారదాబిల్లును ఆక్షేపించుట యావ్యష్టి స్వామిగారి ప్రభుత్వము నాధార పరచుకొనియే యని తెలిపిరి.) చలనరహితము, లేక మార్పు నొందని, లేక అభివృద్ధి లేని స్వామిగారి ప్రభుత్వము అర్థ విహీనముగ పడదు. శాసనాధికారము, శాసన సంస్థలు, సర్వమును నిర్వహించు జాలము. శాసనాధికారులకు ప్రజాభిప్రాయబలము లేనిచో శాసనములు గానించుట కష్టతరము. శాసనసంస్థలకు పూర్వము చాలాకాలమునుండియే స్వామిగారి ప్రభుత్వమును నిర్వహించుచుండెను. ఇంగ్లండు దేశములో పార్లమెంటు ఏర్పడుటకు పూర్వమే కేంద్ర స్వామిగారి ప్రభుత్వము సంస్థాపించబడెను. భారతదేశముందును అటులే సంఘమునందు కాలిసంరక్షణలు అవ్యక్తమైనచో తన్నిర్వహణమునకు సంస్థలు సహజావశ్యకములే. విదేశములందులే భారతదేశమున స్వామిగారి ప్రభుత్వము అంతగా ప్రధాన స్థానములు ఆక్రమించలేదు. అంగ్ల వాలకులు యీ దేశమునందలి ప్రజల సాంఘిక చట్టములను ఒకేమారు చూపుటకు ఛీతిచేసినవారే తూర్పుభావము వహించి యుండిరి. అట్లు కానిచో యీ దేశము చాల యభివృద్ధిచెంది యుండెడిది. భారతదేశము జాత్యైక్యమిర్వమును బడయగోచర స్వామిగారి ప్రభుత్వముల వారినా వానిని ములభముగ సాధింపగలను. అని పలికిరి.

అర్థములు సభను ముగించుచు స్వామిగారి ప్రభుత్వము అభివృద్ధి మాహామైనను స్వామిగారు, మాత్రము అభివృద్ధికి పడ నెక్కుమామెట్లుగారు పలికిరి. శాసనమును బలపరచెడి ప్రజాభిప్రాయము దేశమునందు లేనిచో చట్టము మృతాత్మకముగ నిలిచి పోవును. అధ్యక్షులకు ఉపన్యాసములకు పంర నమలతో సభ ముగించెను.

జనవరి 11 తేదీనుండి జపాను బంగారు విషేధము తొలగెను.

యాత్రకు బోవువారు

15-8-28 తేది ఆది అమావాస్యకు

రామేశ్వరమునకు బోవుడు

సాత్ ఇండియన్ రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

మదరాసువార్తలు

మద్రాసు ప్రభుత్వ సర్జను జనరలు. — పదవికి 7 పురెంటు కర్మలు (రాష్ట్రీయ గారు మేజరు జనరలు హార్వికావకాగారి ప్లానే నియమించబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ గుబ్బినాటక సమాజము. — ఈ సమాజము వారు శ్రీరాత్రి 9-30 గంటలకు వాల్మీకియేటరునందు కన్నడభాషలో 'రాజభక్తి' యను నూతన శాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

సైకిలుబండికింద పడి మరణించుట. — ముస్తాఫా అను నొక మహమ్మదీయ వ్యక్తుడు ఫోర్టలెక్ట్రాసింగ్లవద్ద నొకసాధారణ పుష్ సైకిలుబండికిందపడి గాయములతో జనరలు ఆస్పత్రిలో గతిరాత్రి మరణించెను. ఆ. ప్రె.

శ్రీపాండురంగ భగవత్కథా ప్రసంగనభ. — ఈసభవారి యాజమాన్యమున నరకాసురపథము శ్రీ. ఉ. భా. వే. వి. కేశవోపాధ్యాయగారు శ్రీరంగం యానెల 5 తేదీని సాయంత్రము 4-15 గంటలకు వింబులిథిలో హిందూధర్మాలాజి కల్ హైస్కూలునందు చెప్పెదరు.

కృష్ణగానసభ. — ఈసభవారియాజమాన్యమున తిరు వల్లికల్లెటిలో 1 రు వెంకటాచలచెట్టివీధి నందు యా నెల 5 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4-15 గంటలకు చెబుయి కృష్ణానాథ బాగవతగారు గానముచేయుదురు. రాజమణి కృష్ణమణిగారు కుంభకోణము ఫీడేలును, కోడండరావ అయ్యగారు మృదంగమును వాయిచెదరు.

సర్ పి. సి. రామస్వామయ్యగారు. — కవివారము ఉదయమున బెంగళూరున కేగి, ఆచ్చటనుండి మైసూరున కేగి, 8 వ తేదీ యుదయమున మైసూరు లోక్ విద్యాలయ యాజమాన్యమున "రాజకీయ భావమయొక్క తత్వము" గూర్చి తమ యావస్థాపన నొసగి ఆచ్చటనుండి ఉదకమండలమున కేగి మద్రాసు లికి వచ్చెదరు. ఆ. ప్రె.)

మద్రాసు బోర్డ్ కౌన్సిలు యెన్నిక. — డాక్టర్ కె. కె. ఫోకరుగా రెవెన్యూ గా నిలువ నక్షణించియున్నాడు. ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు. — ఆర్. డి. ఆన్వెన్డ్ క్రొనాసాయుడై రెడ్డుగారు బొంబాయినుండి నేటిఉదయం మద్రాసువచ్చిరి మైకేలు కన్ (రెవెన్యూ సర్వీసు కమిషనరసభ్యుడు) గారు గతిరాత్రి మద్రాసువిడిచి బొంబాయికేగిరి.

గౌ. సర్ మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబ్ బహదూరుగారు ఉదకమండలమునుండి నేటి యుదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

శ్రీయత కె. డి. పాల్ గారు గుంటూరునుండి నేటి యుదయం మద్రాసువిడిచి నేలబోయెదరు.

ఎఫ్. మున్, (ఫారెస్టు చీఫ్ కాన్స్ట్రక్టరు, గారు వాల్తేరునుండి నేటి యుదయము మద్రాసువచ్చిరి. నేటిరాత్రి మద్రాసువిడిచి ఉదకమండలమున కేగెదరు.

మేజరు జనరలు హార్విన్సన్ గారు గతిరాత్రి మద్రాసు విడిచి బొంబాయి కేగిరి.

ఆరకండ్ గారు గతిరాత్రి మద్రాసువిడిచి బొంబాయికేగిరి.

మేజరు ఆండర్సనుగారు గతిరాత్రి మద్రాసువిడిచి కన్న నూరుకేగిరి.

శ్రీయత ఫీరేంద్రనాథ కామ్రే గారు గతిరాత్రి మద్రాసు విడిచి ఉదకమండలమున కేగిరి.

దక్షిణ ఇండియా రైల్వేసమై

1883 నుంచి పశ్చిమ బెంగాల్ వరకు సమైవారలలో నెక్కువమంది రైల్వేవారులు గోరకుండా నేటియుదయము (2-8-28) నుండి మరల తమతమతన ప్రారంభించిరి.

రామేశ్వరం ఎక్స్ ప్రెస్ 11 దినములవరకు నేటి యుదయమునుండి (1-8-28) మరల టైంట్ చేయి ప్రారంభము నడుచుచున్నది.

కాటపాకం ఉత్తరము తరువార మరల మొట్టమొదటి సభ్యులము నేటి రాత్రినుండియు బోటుమొయలు, తిరువ నంతపుర ఎక్స్ ప్రెస్సులు, నడచును. ఈ రైలుబండ్లు పశ్చిమ భారత టైంట్ చేయి ప్రారంభము మరల నేటినుండియు నడచును. ఆ. ప్రె.

కొయంబూరు, ఆగస్టు 3: — పాడనూరు కర్మాగారములలో సమైవారల 1200 మంది పనివాండ్లలో 28 మంది మాత్రమే పనిలోనికివచ్చిరి.

నాయకుల ఆరెస్టు

తిరుమనాల్లి, ఆగస్టు 3: — దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కార్మిక నాయకులకు సింగార్యులు చెట్టిగారును ముకుందలాలు సర్కారుగారును ఇంకను 5 దినములవరకును పోలీసువారి వశములోనే యుండునట్లు యునైటెడ్ కోర్టు రైల్వే పోలీసువారు చేసిన దిరఖాస్తు తిరుమనాల్లి డివిజన్ మేజిస్ట్రేటుగారు మంజూరు చేసిరి. నడకు నాయకులు మిద చెంగల్పి ట్టుపోలీసువారుగూడ నేర కోసలనుచేసినట్లు తెలియుచున్నది.

నాయకులను పదవి పెట్టిన నేగాని సమైవారిని పని వాండ్లు పనిలోనికి రాజాలమని చెప్పుచున్నారు. తమయొక్క సాధకబాధకము లన్నియు విచారించుటకై ఏర్పడెనున్న పంచాయితీ సభయందు సభ్యులుగా ఎవరెవరు రైల్వేజంతులచే నియమించబడినో తెలిసికొనటకై మధురనుండి గోవిందస్వామి నాయకుగారిని మధురలోని రైల్వే కార్మిక సంఘమువారు పంపిరి. ఈ వివరములు తెలిసిన నేగాని సమైవారినిట్లుగా ప్రకటన చేయబడదు, ఎట్లయినను ఒకటి రెండు కోజులలో సమైవారలందరు పనిలోనికి రాగలరు. ఆ. ప్రె.)

గోల్డెన్ రాకవద్ద కర్మాగారములలోని సమైవారులలో ఎవరును పనిలోనికి రాలేదు. 12 మంది మాత్రమే కర్మాగారములలో పనిచేసిరి. ఆ. ప్రె.)

కాటపాకం రైలు ఉపద్రవము

లో గాయములుపొంది ఆస్పత్రికి గొంపొందియుండిన మహమ్మదు ఇబ్రహీం సాహెబుగారు నిన్నటి యుదయముననే (2-8-28) ముంబైకిరి.

21-7-28 తేది రాత్రి జరిగిన కాటపాకం రైలు ఉపద్రవముగూర్చి యశ్వేంద్రము సమాఖ్యనున్న వెంగల్పట్టు పోలీసు వారు రైల్వే పోలీసువారు ఒకటి రెండు దినములలో గట్టు నంతన బయటపెట్టగలరని తోచుచున్నది. ఆ. ప్రె.)

మద్రాసులో 144 అర్థరూ రద్దుగావించబడుట

ప్రధాన ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు గారు 2-8-28 తేదీన యీక్రింది యార్డరును జారీ చేసిరి: — నగరమునది దక్షిణంబు యరైల్వే సమైవారులందరకు మరల పని ప్రారంభించినందున, అన్యధలములనుండి వచ్చియుండిన సమైవారులు మద్రాసు నగరమును విడిచి పెట్టినందున, 24-7-28 తేదీ నాయార్డరు లో 2 లు ప బ డి న స భ లు ఇ క మీ ద ల జరుపబడుచో, ప్రజాశాంతిమునకు భంగముకలుగునను భయము తొలగినందున, మద్రాసు ప్రధాన ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు ఆగు, అబ్బాస్ అలీ అను నేను కిష్టస్వర్తియొక్క 4 వక్లా 144 వెక్లును ప్రకారము కొందరువ్యక్తులైనను, సామాన్యరైలులైనను 24-7-28 తేదీన జారీ చేయుండిన అర్డరును యిందు మూలముగా రద్దుగావించుచున్నాను. ఆ. ప్రె.)

దక్షిణ ఇండియా రైల్వే జిల్లా ట్రాఫిక్స్ మాపర్సుంటు పోడనూరునుండి యీక్రిందికి తిరిగివెళ్లి, రేచటినుండి (23-8-28) వెడల్పు రైలుమార్గము (రాష్ట్రీ గేజ్) మీద రైలుబండ్లన్నియు మరల మామూలుప్రకారము నడుచును.

శ్రీ గుబ్బినాటక సమాజము

శ్రీ గుబ్బినాటక సమాజమువారు చెన్నపురమునందు వాల్మీకియేటరునందు నూతన ఒక సెలక్రిందటినుంచి శాటకములను బహువిధముగ ప్రదర్శించుచుండిరి. సన్న రాత్రి యాదికమును వర్షము తురియుచున్నను వచ్చినప్రజలు తక్కువగ నున్నను మారి శ్రీమద్రాటకమును వీరు ప్రదర్శించిరి. పాటిశ్రీమద్ర చంద్రము తుల పాత్రలను ధరించిన యురువురును కడు శ్లాఘనీయులుగ నటించిరి. వారి నటనయు గాక గానకళా నైపుణ్యముగూడ శ్లాఘనీయులు. తరువాత విశ్వావిగ్రహి పాత్రధరించిన వారు కూడ తగువిధమున ఆ పాత్రను వాడెంచిరి. శ్రీ గుబ్బినాటక ప్రదర్శనమునందు ఈ సమాజపు ప్రాప్తములకు అగు వీరన్న గారు విదూషక పాత్రనుధరించి సభ్యులు కనుపుబ్బునట్లు నవ్వు పుట్టించెదరు. వీరు కనుకరచేడి నీనులన్నియును అద్భుతముగ నుండుననుటకు సందియములేదు.

ఈ శాటక సమాజమువారు శ్రీపు శనివాసము రాత్రి 9-30 గంటలకు రాజభక్తి యను నూతన శాటకమును ప్రదర్శించెదరు. ఈ శాటకమును ఇదివరకు ఈనగరమున వీరమాజము వారాడుటలేదు. రాజభక్తి యను శాటకమును వీరు మొట్టమొదటి ఒకవారము వరుసగా నవటిప్రజలకోరిక ప్రకారము ప్రదర్శించిరి. ఈ శాటకమునందు జీవితాదర్శము రాజభక్తియే యని నిరూపణచేయబడినది. మదాలస సింహాసనము సన్నిహితు యధికారమును వహించుటకు తనభర్తకు వివచితులు, తుదకు ఆత్మ పాత్ర గావించుకొనుట, విక్రాంతము ఆస్థాయమును నిరసించి తన వారపుత్రులను స్వదేశమునకు కైర్వీచించుట, రాజు మారునికీమారు గవసంతుడు తన ప్రాణము నిమ్మట, తుదకు భగ్గము ధైర్య సైర్యములు దేశభక్తియే జయమునందుననియు బలము పీరికితనము స్వార్థవరత్వము అకళాశము నొంగుననియు నున్న ను వివచించుట బాగుగా ప్రదర్శించబడును.

ఆంధ్ర సభలు ముగియుట

యేర్పాటులు ప్రకృతముగ నున్నవి

(ప్రత్యేక విశేషం)

చీరాల, ఆగస్టు 2: — నిన్నును దేశోద్ధారక శాశ్వత రావు పంతులుగారి ఆధ్వర్యమున జరిగిన రాబిటీషన్లు చెల్లించువారి సభతో ఆంధ్రదేశ సభలు ముగిసినవి. స్థానిక సంస్థల సభ వచ్చేయేడు విజయనగరమునకు ఆహ్వానింపబడినది. సభలన్నియు జయప్రదముగ జరుగుటకు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులైన ప. వెం. వరసింహారావుగారును, జనరలు సెక్రటరీ గూరూరు రామచంద్రరావుగారును పడిన శ్రమ ప్రకటించుచు యేర్పాటులన్నియు ప్రకృతముగ నున్నవి. నూర్యదేవర పంచవరాయణంగారి నాయకత్వమున వాలంటీరు లాసరించిన సేన కొనియాడదగియున్నది. మునిసిపలు ఉద్యోగులు గూడ తగుసహాయము నర్పిరి. (తెలి)

కన్నప్పరుగారిపై కేసు

ఈశోడు, ఆగస్టు 2: — కె. ఎన్. కన్నప్పరు "డ్రవిడము" పత్రికాసంపాదకులు మరి యరువురై 107 కేసును క్రింద దాఖలుచేయబడిన కేసు నేడు పలువివిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించిరి. ముద్దాయిలకర్రుప ఎన్. రాజుగారు వాదించుచు కన్నప్పరుగారు జాలయి 29 వ తేదీన బసంగిన ఉపన్యాసము కార్మికలయెడ సానుభూతి దెల్పుచు వారిని దొర్లవ్వరహితముగ భర్తము సాధించులకొరకు పాటుపడవలెనని గొరుతు ప్రస్తుత కార్మిక పరిస్థితుల విశేషముగ యెరుక తరచుట కు ద్వేషం ప బ డి న స భ గా ని దా ని వి ల న శాంతిభంగము జరుగలేదని దెప్పిరి. మరియు ఆరెస్టుచేయబడు పూర్వము ముద్దాయికి 112 కేసు నుక్రింద ఉత్తరదొంగలెదనిరి. రెండవముద్దాయి ఈశ్వరనుగారుగూడ వాబ్బూలు మొదల గిరి. మూటవముద్దాయి తాను కన్నప్పరుగారికి పూలపండ్లవేయుటకన్న వేరేవియు వేయలేదనిరి. కేసు నేటికి వాయిదా వేయబడెను. (ప్రె ప్రెసు)

వగుళ్లకు తెలము

దర్శి 1-8 రు 0-0-0; వి. పి. లో 0-0-0; ఆరికాట్లు, ఆటచేటులు, చర్యముకారకములు, లిఖిత పనినివీరుకారులయొక్క జలపుట్టులయొక్క పనినివీరుకారులయొక్క ఈ తెలమును రాచిన వగుళ్లు మాని జల పోయె నున్నప్పుడు, కాగిలం. వగుళ్లతోపైయుండును. స్వల్పప్రయత్నము. అమ్మరాంజనం దిపా, బొంబాయి. ముద్రాణ

రాజ్యభారత శాసనసభా కార్యక్రమము

శారదా బిల్లును సవరించుటకు ప్రయత్నములు

శ్రీ, నవంబరు 21:—శారదా బిల్లును సవరించుటకు మూల్యముగా నిశ్చయించినది. ఇందుకు వారు రాజ్యభారత శాసనసభాసమావేశములో ప్రత్యేక బిల్లును తెచ్చెదరు. కాని ఆసమావేశమున సభవారు చర్చించవలసిన అసభికార తీర్మానములు చాలవన్ని విగతము అది ఎవరూ చర్చించుచు అసభికారము లేదు.

అధికార బిల్లులు

అధికార బిల్లులలో ప్రధానంగా ఉన్నవి, ఇన్ కంటాక్టు సవరణ చట్టము, ఇతర బిల్లులు:—అపాయకరముగా డిమాండ్ ల బిల్లు, ఇండియన్ రైల్వే సవరణ చట్టము ఇండియన్ ఇన్ కంటాక్టు సవరణ చట్టము, ఇండియన్ సేల్ ఆఫ్ గూడ్సు బిల్లు, కాంట్రాక్టు ఆమెండు మెంటు బిల్లు.

స్టేట్ కాన్స్టిట్యూషన్ ఆమోదించినట్టియు, శాసన సభ యొక్క సెలవు కమిటీ ఏర్పడినట్టి రెండు బిల్లులపై, అనగా పేటెంట్స్ డిస్కంబిల్లు, ప్రాపర్టీ డిస్కంబిల్లు మొదలు చర్చించబడును. వివాదాంశములను హంగరీ పైపు బిల్లు సెగ్మెంటేషన్ ఇన్ స్ట్రక్చుర్ మెంటు బిల్లు యిప్పుడు సభ్యుల యభిప్రాయమునకు పంపబడినవి.

అసభికార బిల్లులు

అసభికార బిల్లులలో హాజిగారి కోస్తా వాణిజ్య చట్టము ముఖ్యమైనది. ఈ విషయమై రాజ్యప్రతినిధి యొక్క సభా సమావేశపర్యవేక్షకుని సర్ జార్జి రియస్ తెలుపుటచేత నిది యాజ్ఞా యంత్రము ద్వారా కే. సి. ని యోగి గారి స్టీమ్ వెసల్సు సవరణ బిల్లు, మర్చండ్ సెల్యూలార్స్ సెల్యూలార్స్ బిల్లు వంటివి పడలేదు. ఇంకా 20 అసభికార తీర్మానములు ప్రతిపాదించబడవలసి యున్నవి. ఇవిగాక అసభికార సభ్యులనుండి 28 బిల్లులు ప్రతిపాదించెదమని నోటిఫికేషన్ వచ్చినది. వీనిలో యామాన్ గారు శారదా బిల్లుకు సవరణయు, ఖద్దరు పరిశ్రమకు రక్షించుటకు మోటిలాల్ గారి బిల్లు, ఈశ్వరేశ్వర గారి లెజిస్లేటివ్ బాడీస్ సీని లేజిస్ బిల్లు ముఖ్యమైనవి.

ఇండియన్ బ్రాన్సుల సవరణ బిల్లు, ఇన్ కంటాక్టు సవరణ బిల్లును ప్రతిపాదించెద మని చాల మంది సభ్యులు నోటిఫికేషన్ చేసెను. (అ. ప్రెస్.)

ద. ఇ. రైల్వే కార్మికుల రాయబారము

వైస్రాయిగారు తిరుచనాపల్లివచ్చి వెళ్లిన తర్వాత ఈ రాయబారము జరుగును

తిరుచనాపల్లి, నవంబరు 21:—గోల్డెన్ జూబిలీ డ. ఇ. రైల్వే కార్మికుల సభకు ఎన్నెన్నో కిక్కురాలు అధ్యక్షత వహించి యిట్లు చెప్పిరి:—

రైల్వే కార్మికుల గౌరవములలోని కార్మికుల కొరకై గోల్డెన్ జూబిలీ సెలవులపై ఆసక్తి అధికారములందు కూడ తెరచి యుండవలెననియు, పనివాండ్లకు సెలవు కావలసినప్పుడు కొంచెము దాక్షిణ్యభావముతో సెలవొసంగ నలయుననియు ఈ రెండు కోరికలను మిగిలిన యభిప్రాయముతో పాటు రైల్వే ఏజెంటుగారి యెదుట కార్మిక ప్రతినిధి రాయబార వర్గమువారు నివేదించవలయుననియు, ఈ రాయబార వర్గమువారు రైల్వే ఏజెంటుగారి వద్దకు ఇప్పుడే వెళ్లవలసినదియు, వైస్రాయిగారు తిరుచనాపల్లివచ్చి వెళ్లిన తర్వాత రాయబార వర్గమువారు ఏజెంటుగారిని సందర్శించుట యుక్తమనియు చెప్పిరి. (అ. ప్రెస్.)

దక్షిణభారత రైల్వే అడ్వైజరీ బోర్డు

తిరుచనాపల్లి, నవంబరు 21:—ఈ దినము పెన్సిలవేనియా దేశవారు దక్షిణభారత రైల్వే అడ్వైజరీ బోర్డు సభ్యులుగ, రెండు సంవత్సరములకు నియమింపబడి రని తెలియచున్నది.

- (1) సి. ఇ. వుడ్ గారు (మద్రాసు వర్తక సంఘము)
(2) అన్నామలై నెట్టిగారు (దక్షిణభారత వర్తక సంఘము)
(3) పాల్. సి. కన్యకగారు (తూర్పుమాడి వర్తక సంఘము)
(4) రావు బహదరు సి. యస్. రత్న సభాపతి మొదలగు
(కోయంబుత్తూరు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులు) టి. ఎన్. కాళిదాసు అయ్యగారు (రైల్వే ప్రయాణికుల సంఘపు ప్రతినిధి) వీరు కాక ఖాను సాహెబు, కె. గున అహమదు కోయగారు డి. బి. సర్ టి, దేశికాచారిగారు కొచ్చిన్, తిరువనామలై పురంలో సన్మానముల ప్రతినిధులు ఈ సంఘమునకు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. ఈ సెల 30 వ తేదీ బోర్డువారి ప్రథమ సమావేశము జరుగును. (అ. ప్రెస్.)

అంగూనులో బహిరంగ సభ

ప్రస్తుత రాజకీయములగుర్చి గాజేంద్ర ప్రసాదుగారి ఉపన్యాసము

దేశోద్ధారకుని అధ్యక్షత

రంగూను, నవం 22:—పర్యటన గాజేంద్ర ప్రసాదుగారు నిన్న సాయంత్రము ఆంగూనులో మహాసభకు బహిరంగ సభ, గాజేంద్ర ప్రసాదుగారు పంతులుగా రధ్యక్షత వహించిరి. అధ్యక్షులు ప్రారంభమున ఉపన్యాసముచేసి తాము దేశ స్వాతంత్ర్యము బడయ మహాత్మా గాంధీగారి మార్గము ననుసరించుమనిరి. తాను మహాత్మాని అనుచుకున్నానని పలికిరి. బహిరంగ సభాసభ్యుల బాటు ఇండియానుండి వినబడు సమస్యగూడ గలదు. భారతీయులు ఎన్నడును బర్మీయుల స్వాతంత్ర్యమునకు విరుద్ధముగ నుండరు. సహాయకరముగానే యుందురు. ఇచ్చటి ఆంగ్లేయులు ఎక్కువగా కార్మికులైయున్నారు. బర్మీయులు గ్రామపురపురస్థులు, మూలపరులకు పూనుకొని వలెనని హెచ్చరించిరి.

స్వరాజ్యమును దానముగ భారతీయు లంగీకరింపజాలరని రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు రసిరి. దానముగ ఇచ్చు స్వరాజ్యము అంగీకరింప దగ్గదికాదు అంగీకరించినను అంగీకరింపజాలదు. కావున మనము స్వతంత్ర నల్లిబిడ్డి దేశముకొనవలెను. ప్రజలు మంచి సంస్థాపనాశక్తి కలవరచుకొనవలెను.

కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ననుసరింపవలెను. నాయకుల ప్రకటనలను మధ్యపునః ఆందలి నాక్యము లన్నియు స్వచ్ఛముగ నున్నవి. కాంగ్రెసు సభ్యుల విజయము భావము చెల్లడించుచున్నది. ముందుజరుగలసిన కార్యమునందు యితర రాజకీయ పక్షములగుడ తోడ్పడుదురని నమ్ముచున్నాననిరి. (శ్రీ ప్రెస్.)

పత్రికా కార్యాలయములందు పోలిసునారి సోదా

నిషేధించబడిన ప్రకటన ప్రకటనలు దొరికినవి

శ్రీ, నవంబరు 22:—నవదేశము పత్రికా కార్యాలయమున, భారతసభా యను పత్రికా కార్యాలయమున, అర్జున అను పత్రికా కార్యాలయమున అర్జున పత్రికా కార్యాలయమున ప్రాధేయ ఇంద్రాగారి (కేదాంధుని కుమారుని) యిల్లును, హిందూ స్థాన ప్రెస్సు పత్రికా విశేషములగు చునులూగారి యింటిని పోలిసునారు సోదాచేసిరి.

రమ్యూని సోదాచియు రిపబ్లికను అసోసియేషన్ భారతయువకులకు ప్రబోధపూర్వకముగా ప్రకటించిన విజ్ఞాపన ప్రకటనయొక్క ప్రతులు 40 దొరికినవి. ఇది యితరులపూర్వ పంజాబు గవర్నరు మెంటువారిచే నిషేధించబడియుండెను. (అ. ప్రెస్.)

బడిబిల్లుల దేహారోగ్యమును గావించుట

కలకత్తా, నవంబరు 21:—కలకత్తా పట్టణమునకు బయటనున్న ప్రభుత్వ పాఠశాలలలోను, నివాస గృహములందును గల బాలకుల దేహారోగ్యమును సక్రమముగా పరీక్షించు పద్ధతిని ప్రభుత్వమువారు క్వారంటైన్ యాచరణలో పెట్టెద రని తెలియచున్నది. కలకత్తాలో ప్రత్యేకముగా యిట్టి ఏర్పాటు యీ వరకే జరిగియున్నది. ప్రజారోగ్య కాపాడారితే మూడు నెలల కాలము ఆ రోగ్యవయములలో తిరిగి పొందిన వైద్యాధికారిని రాష్ట్రములోని యితర పాఠశాలలన్నిటికిని ఒక్కొక్కని చొప్పున నియమించెదరు. ఈ వైద్యాధికారి తన కాలములో కొంతభాగమునే తన పాఠశాలకు వినియోగించవలసి యుండును.

ఈ వైద్యాధికారులు బాలర ఆరోగ్యవిషయమై సమర్థించు నివేదికల పరీక్షించి, ప్రభుత్వమువారు ముందు ఆలంబించవలసిన పద్ధతులను నిర్దేశించుటకై రాష్ట్రీయ విశారదుల సంఘ మొకటి కలకత్తాలో స్థాపింపబడును. (శ్రీ ప్రెస్.)

జెయిలునుండి తప్పించుకొనివచ్చినవానిని పోలీసువారు పట్టుకొనుట

మచిలీపట్నము, నవంబరు 21:—రాజగుమేంద్ర వరము సెంట్రలు జైలులనుండి నిష్క్రమించుచున్న తోట గోపాలం అనునతడు కారాగృహమునుండి తప్పించుకొని పారిపోయెను. ఇతనిని బందరుపోలీసువారు నురల పట్టుకొనిరి. ఇతనిపై కేసులుచారగా ఈనెల 22వ తేదీ డివిజను మాజిస్ట్రేటు కోర్టులో జరుగును. (అ. ప్రెస్.)

భారత మహమ్మదీయ శాసనసభ్యుల సంఘముయొక్క లండన్ శాఖ

అమీర్ అలీ, ఐ. సి. యస్. గారు

కార్యదర్శనదవి ఆంగీకరించుట
మద్రాసు, నవంబరు 21:—ఖాల్ బి. మిర్ మెజరుద్దీను గారిటులు ప్రాయశఃపాద్యము:—అమీర్ అలీ ఐ. సి. యస్. గారు లు ప్రభుత్వ సర్వీసులను విడిచివేసి భారత ముస్లిము శాసనసభ్యులు లండన్ శాఖయొక్క కార్యదర్శి పదవిని స్వీకరించెనని తెలిసి ఆఖిల్ ముహమ్మద్ గారు గావించిన ప్రకటన బ్రిటిష్ సామాజ్యములోని ప్రతిమహమ్మదీయులకును సంతోషమును కలిగింపక మానదు. ఇతడు మహమ్మదీయ సంఘముయొక్క ప్రతినిధిగా ఉన్నతమైన ధావోనిన మహమ్మదీయ నాయకునియగుచును. ఘనతలెదిన గాల్ సయ్యద్ అలీగర్ అలీగర్ మరణమువలన మహమ్మదీయ సంఘమునకు కలిగిన లోటును అతని పూర్వజుడైన కుసులూద్ దిన్ గారు అర్హతలెదీ యుండుట మహమ్మదీయ తెల్లరకు సంతోషముగా ముగిసినది. అమీర్ అలీగర్ తల్లి కూడ ముస్లిములైన సభ్యులొకటి ఏర్పరచి ముస్లిము సంమాఖిన్యధికి తోడ్పడెదనని వేస్తు వాంఛించుచున్నాము. (శ్రీ ప్రెస్.)

వివాహ సంస్కారము

మైలాపూరులో సనాతనధర్మావలంబకుల సభలో ఆంగ్రి జరుగుట

చెన్నై, నవం 22:—ఆఖిల్ భారత సనాతన ధర్మసభ ఆహ్వానసంఘపు యజమాన్యమున నిన్నటి సాయంత్రము మైలాపూరులో పురజనుల సభ జరిగెను. పలువురు వివాహ సంస్కారమును నిర్వహించి యుపన్యసించిరి. ఉపన్యాసకులను హోదా చేయుటకు ప్రయత్నములు జరిగినందువలన సభలో ఆల్లరి జరిగెను. జానకిరామ గుప్తగారు మొదలు నుపన్యసించు ప్రతినిధి ప్రభుత్వకారకునియు, పెద్దల మార్గమునే యనుసరింప వలయుననియు నుడిచిరి.

తదనంతరము యు. పి. కృష్ణమూర్తిగారు నుమా రుజిక ఘంట కాలము ఆంగ్లమున ప్రార్థనలు అభిప్రాయము ప్రకారము వివాహమున సర్వమేమియో తెలుపుచు గంభీరోపన్యాస మొసంగిరి. వాడుకమాట్లాడుటకు ప్రారంభించగానే వారిని హేళనజేయుటకు కొందరు ప్రయత్నించిరి. సభలో కలకలము ప్రబలెను. కొంతసేపటికి కాంతముకలిగెను గాని సోమదేవగృహరును, అనంత కృష్ణ శాస్త్రిగారును నుపన్యసించు సమయమున గొప్పగోల కలిగెను

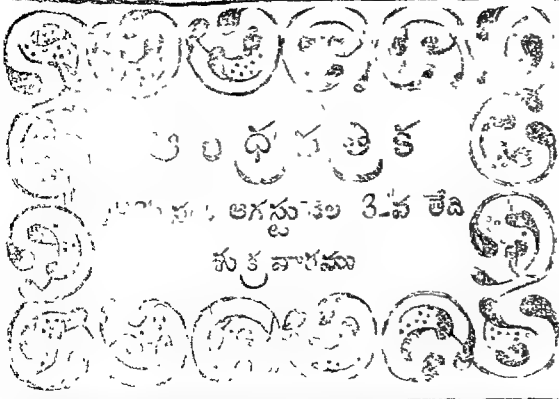
శ్రీ గానాల రామమూర్తిగారు ప్రేక్షకులను కాంము గానుండుడని ప్రబోధించిగాని విఫలమనోరథులయిరి.

శారదాబిల్లును వివరింపుమని భగవంతుని ప్రీత్యర్థ మైయాగము సలిపితిమని సనాతనధర్మముల బలికనంతనే తిరుగా ఆల్లరి ప్రారంభమాయెను. వీరస సభ ఆల్లరితో ముగిసెను. నేటిదినము మరల నొకసభ జరుగునని ప్రకటించబడెను.

మధ్య సిద్ధాంతోన్నా హిసాసభ అగ్రతీర్థము

మదరాసు హైకోర్టువారితీర్పు
డిసెంబరు నెలలో ప్రతిపత్తిరమును తిరుపతివద్దనున్న ఆలీ మేలు మంగళపుర చునబయలుచిగుతానూరులో జరిగెడు సర్వ సిద్ధాంతోన్నా హిసా సభలో ఉత్తరాది మతము స్వాములను మతాధిపతులను అగ్రతీర్థమిచ్చు పద్ధతి అక్రమముగాన అన్ని మతములవారిని సమముగానే గౌరవించ వలెనని కోరుచు ఎన్. ఎన్. సి. రాజాచారిగారు మున్నగువారు చెన్నైలో హైకోర్టులో తెచ్చిన దావాలో నిన్న 20 వ తేదీ బుధవారమునాడు వ్యాయగూర్తులు కుమారస్వామి శాస్త్రి, పాకము హము వాల్సుగార్లు వాదలకు రాజాచారిగారు మున్నగు 10 కనుమలముగా తీర్పుచెప్పిరి. "1. సభలో అన్ని మతముల వారిని సమానముగానే గౌరవించవలెను గాని ఉత్తరాది మతమునకుగాని మతమునకుగాని ఆధిక గౌరవమును చూపరాడదు. 2. క్రొత్తసభ్యులను చేర్చుకొనుట సభ వార్షికము జరుగుటకు 15 రోజులు ముందుగానే నిలిపివేయవలెను. 3. అసభ్యుల తీర్మానములను సవరింపగలరనారు సెలరోజులు వ్యవధియైనదగానే కార్యనిర్వాహకసంఘమునకు పంపవలెను. 4. కనీసము 15 రోజులైన న్యవధియుండగానే ఆలీగర్ సభ్యులను కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు సభ్యుల కందరిని తెలియజేయవలెనని తీర్పులో నున్నది.

బాంబాయి శాసనసభ: సైమన్ కమిషన్

శ్రీమంతులు

బాంబాయి శాసనసభలో, సైమన్ కమిషన్ కు తోడ్పడుటకు సెలెక్టు కమిటీని నియమింప వలయు నని, ఆర్థికసభ్యుడు చెచ్చిన తీర్మానము, నెగ్గుటకు అధికారులనహాయమే కారణ మయ్యెను. తీర్మానమునకు అనుకూలముగ వోటుజేసిన, 64 గురిలో 31 మంది మాత్రమే ప్రజానియుక్త భార తీయసభ్యులు. 11 మంది నామినేటెడు సభ్యులును, యూరప్రియను సభ్యులును గలరు. 22 మంది అధికారసభ్యులు అనుకూలముగ వోటుజేసిరి. ప్రతికూలముగ వోటుజేసిన నలువదిమంది సభ్యులును ప్రజాప్రతినిధులే. ప్రజాప్రతినిధులకు మాత్రమే వోటింగును వదలిపెట్టినవో, సెలెక్టు కమిటీ నియామక తీర్మానము తప్పక యోడిపోయెడిదే. అధికార సభ్యులు వోటింగునందు పాల్గొనకుండ జేయవలయు నని, నారిమెనుగారు, జయరాందాసు దొల తురామెగారును, ప్రభుత్వమువారిని గోరిగొని, వారందుకు అంగీకరింపలేదు. ఏతీరుననయినను సెలెక్టు కమిటీ తీర్మానమును ఆమోదింప జేయవలయునని, ప్రభుత్వమువారు పట్టు బట్టి, సరియగు మార్గము ద్రొక్కకపోయిరి. బాంబాయి శాసనసభ తీర్మానము, ప్రజాభిప్రాయమును తెలుపు ననుట కల్ల. శాసనసభ వెలుపల నేబహిరంగసభలో నయినను ఇట్టి తీర్మానము నంగీకరింప జేయగలరా యని, నారిమెనుగారు పందెము వైచిరి. ప్రస్తుత మున్న రితి శాసనసభలో ప్రభుత్వమువారు తమవంతము ను సులభముగ నెరవేర్చుకొనగలరు. అధికారసభ్యులును, ప్రత్యేకసాంఘికపక్షమువారును, చేతుల గలిపిన జాలును.

సెలెక్టు కమిటీ తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటుజేసిన ప్రజాప్రతినిధులలో పలువురు సింధు మహమ్మదీయులును, యాదవు పక్షపు బ్రాహ్మణేతరులును గలరు. బెంగాలు శాసనసభలోను సాంఘికపక్షమే ద్రోహ మొనర్చెను. ప్రత్యేకసాంఘికపక్షములు విశాలదృష్టి బరువజాలక, దేశక్షేమమును విడనాడి, మా కాయుష్యము మాకారోగ్యమును వైఖరి నవలంబించుచున్నవి. కాని, యీపక్షములకు స్వలాభమయినను చేకూరిన కొంతమేలే. అదియు చేకూరుటలేదు. ఇట్టివారు ఉభయప్రస్థులగుచున్నారు. హిందూసభవారు తమతో నేకీభవింప లేదని కారణమున సింధుమహమ్మదీయులు దేశక్షేమమును విడనాడటకన్నను అవ్యక్తము చేయండదు. క్లడువలన, వీరు జాతీయవాదుల సానుభూతి గూడ కోల్పోవుచున్నారు. బెంగాలు శాసనసభలో సర్ అబ్దుల్ రహింగారు దెలిపినటుల స్వరాజ్యమే లేనిది ప్రత్యేక నియోజకవర్గము

తెలుల లభించును? స్వరాజ్యము లేభించినవిమ్మట, పాల్గొనెటల కంచుకొనవలయునో విచారించవచ్చును. ఆలులేదు చూలులేదు కొడుకుపేరు సోమలింగ మనునటుల, స్వరాజ్యసంపాదనకు తగిన ప్రయత్నము నయినను సలువకముందే, వనంఘమున కెంతెంతభాగము రావలయు నని పోరాడుకొనుట తో, వివిధసంఘములును ప్రాద్దుబుచ్చుకొనుచు, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి అడ్డుదగులుటకన్నను దుర్లభ వేయండనా? సింధు మహమ్మదీయ సభ్యులును, బ్రాహ్మణేతర సభ్యులు కొందరును అవలంబించిన మార్గము, దేశలాభమునకుగాని, స్వలాభమునకుగాని ఉపకరింపదు. దీనిని ఆత్మహత్య యని చెప్పవచ్చును.

సాంఘికపక్షముల కొకదారి తెన్నుగనుపించుట లేదు. బెంగాలు శాసనసభలో సెలెక్టు కమిటీ నామోదించిన మహమ్మదీయ సభ్యుల కప్పడే ప్రభుత్వముపట్ల వినుపు పుట్టినది. పోలీసు శాఖ నిమిత్తము బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు నిన్నటిదినము ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును, నిరాకరించుటలో స్వరాజ్య పక్షమువారికి మహమ్మదీయులు తోడ్పడిరి. ఇటులనే టెంపునివారణ విషయమునగూడ, ప్రభుత్వ విధానముపట్ల అసమ్మతి జూపుటలో, మహమ్మదీయసభ్యులు స్వరాజ్యపక్షమువారితో గలసిరి. ఫజుల్ హక్కుగా రీనమయమున జేసిన వాదము కడు విచిత్రముగ నున్నది. ప్రభుత్వమువారికి పలు సార్లు తోడ్పడి మహమ్మదీయులు గొప్ప పౌర పాటానర్పినియు, మహమ్మదీయులహక్కులను ప్రభుత్వమువారు సఫలపరుపలేదనియు, ఇక మీద మహమ్మదీయులు మోనపోవజాల రనియు, ఫజుల్ హక్కుగారు చెప్పట జూడ, వీరు ఏనిము నమున ఏమార్గ మవలంబింతురో చెప్ప వీలు లేకున్నది. మహమ్మదీయసంఘమున కవమానము గలిగె నని, అబ్దుల్ కాశీగారుగూడ తెలిపిరి. వీరువురును సెలెక్టు కమిటీకి తోడ్పడిన మహామహులే. ప్రభుత్వమువారే తమ హక్కులను రక్షింపగల రనియు, హిందువులను తాము నమ్మజాల మనియు చెప్పినవారే. ఇంతలో వీరికి జ్ఞానోదయము కలిగెను. సర్ పి. సి. మిత్తర్ గారిని ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకసభ్యునిగ నియమించుటచే, మహమ్మదీయప్రముఖుల కాగ్రహము కలిగి యుండును.

తాత్కాలికాగ్రహముచే వీరు చేసెడి పాతములు తుదివరకు నిలిచిన బాగుండును. కాని, ఏ చిన్నిసందర్భము తమ కనుకూలముగ నున్నను, మరల వీరు తమ శత్రువును మానుకొందురు. ఇట్టివారిని, అధికారవర్గమువారు తమ యిచ్చవచ్చిన రీతిని ఉపయోగించుకొన గలుగుచున్నారు. బాంబాయిలోను ఇట్టిసితియే ప్రబలుచున్నది. పోనీ, అధికారులకు స్వరాజ్య మిచ్చు తలంపు ఏమయినను గలదా? లేదని, సెటిల్ మెంటు కమిషనరుగ అండ రుననుగారి ప్రసంగము స్పష్టపరచుచున్నది. నిమ్న జాతులపట్లను, మైనారిటీ సంఘములపట్లను వీరు ఎక్కడలేని సానుభూతిని చూపిరి. కాని బ్రాహ్మణీ దుస్థితికి వీరే కారకులు. జనసామాన్యము పట్ల వీరి కెంతసానుభూతిగలదో, యిందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును. నిమ్నజాతుల యభివృద్ధికి లజ పతిరాయిగారు గోరిన మొత్తమును ఇండియా ప్రభు

త్వమువారు నిరాకరించిన సంగతిని, మరచుటకు వీలు లేదు. బాంబాయి శాసనసభలో నయినను, ఆత్మగౌరవముగల మహమ్మదీయులును, బ్రాహ్మణేతరులును సెలెక్టు కమిటీ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగనే వోటుజేసి, దేశభక్తిని చూపగలిగిరి. గుంజాల, చికోడి బోలు బ్రాహ్మణేతరులును, రహింతుల్లా, హుసేన్ జీ లాల్ బోలు మహమ్మదీయులును, దేశస్వాతంత్ర్యరక్షణమునే ప్రధానముగ భావించి, సెలెక్టు కమిటీ తీర్మానమును నిరసింపిరి.

నారిమెనుగారు చేసిన ఆక్షేపణను, అధ్యక్షుడు తృణీకరించుట శోచనీయము. ఆవిషయమై అధ్యక్షుడు తన యభిప్రాయమును దెలిపి యుండవలసినది. సంస్కరణచట్టము ప్రకారము, సెలెక్టు కమిటీనియామకము జరుగవచ్చునా, జరుగ గూడదా? - చట్టమునందు సెలెక్టు కమిటీ నియామకమున కవకాశముగనుపించదు. నారిమెనుగారు చూపిన సందేహము చాల ముఖ్య మయినది. ఏదిఏమి లయినను, ప్రస్తుత శాసనసభలో గావించు తీర్మానముల కెట్టివిలువ యుండదు. అధికారవర్గము విభజించి పాలించుటకు, చక్కనియవకాశ మేర్పడుచున్నది. శాసనసభలలో నయినను ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయమునుమాత్రమే కనుగొనుచో, ప్రజేచ్ఛయే నెగ్గగలదు. శాసనసభలకు వెలుపల సైమన్ కమిషన్ మనుబహిష్కరించుటకే, ప్రజలు దృక్పథమైనారు. అధికారవర్గవైఖరి, ప్రజల నిశ్చయమును మరింత బలపరచుచున్నది. సైమన్ కమిషన్ వారు గొప్ప జెప్పకొనుటకు మాత్రము, బెంగాలు, బాంబాయి శాసనసభల తీర్మానములు అక్కరకు రావచ్చును. భారతీయులు, రాయల్ కమిషన్ లవలన గాని, శాసనసభలవలనగాని ముక్తి చేకూరునని ఎంచుట లేదు. ప్రజాశక్తివైసనే, స్వరాజ్యసిద్ధి ఆధారపడి యుండును. గాంధీమహాత్ముడు బర్మాలో నాయకత్వమును వహించుటకై ముందుకువచ్చుట శుభచిహ్నము. శాసనసభల కార్యక్రమము నిరుపయోగ మగుటచే, దేశనాయకత్వమునుగూడ మహాత్ముడే వహింపవలయు నని కోరుట కింతకన్న ననుకూల సమయ ముండబోదు. వారి నాయకత్వముక్రింద, దేశము తప్పక గమ్యస్థానము జేరగలదు. యాదవు గారు తాము శివాజీ మార్గము నవలంబించినటుల గొప్ప జెప్పకొనుట అవమానకరము. ఇట్టి యవమానమును భరించుటకు, శివాజీ చారిత్ర మెన్నటికిని పురికొల్పదు. సందిగ్ధసమయమున, దేశక్షేమమున కడ్డుపడిన యాదవుబోలు సాంఘిక నాయకుల చర్యలు క్షంతవ్యములు గాజాలవు.

దక్షిణిండియా రైల్వే కార్మికులు

ఏరుదాటినవిమ్మట తెప్పతగేయు మను సామెత వలె, దక్షిణిండియా రైల్వే ఏజెంటుగారు ఇంత వరకు సౌమ్యముగ ప్రవర్తించి, సమ్మె విఫలముకాగనే కార్మికుల సంఘమును తాము గుర్తింపజాలమని ప్రకటించుట మిగుల శోచనీయము. రైల్వే కార్మికసంఘమును ఏజెంటుగారికమూరు గుర్తించుటయు, ఇంకొకమారు పనికిరాదనుటయు, ఎంత విరుద్ధమో యూహింపవచ్చును. ఏజెంటుగారి కిట్టి యధికారము కలదని తోచదు. రైల్వే కార్మికులకు నిజమగు కష్టములు గలవని, ఎల్ల రంగీకరించెదరు,

తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులు

విప్రస్థులంతివార్త బట్టి, తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయ సమస్య అనుకూలముగ పరిష్కారముగాదని, తలంపవలసివచ్చును. సామాన్య వియోజకవర్గపు ఏర్పాటు వివాదాంశముగనున్నది. భారతీయులిట్టి ఏర్పాటును గోరుచుండ, తెల్లవారిదినికీ రాదనుచున్నారు. బ్రిటీషు మంత్రివర్గము త్వరలో గూడ ఈ విషయమై నిర్ణయము గావించునని తెలుయుచున్నది. లేబరువత్తుమువారు అధికారమునకు రాకముందు, సామాన్య వియోజకవర్గము సభిచూనించుచుండిరి. వీరు పరిపాలన భారమును వహించిన పిమ్మట, వెనుకటి యుద్ధశ్రమలను విడనాడెదరా యను ప్రశ్నగలదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారికి, కెనియా సమస్య గొప్ప పరిశ్రమగుచున్నది. క్రైస్తు, కౌన్సిల్ పరిపాలన బాధ్యతను వీరు నిర్వహించుచున్నారు. ఇందు నిమిసించెడి భారతీయులక్షేమమునకు వీరు ప్రయత్నింపగనున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా అధినివేశరాజ్య మగుటచే, అక్కడి భారతీయుల రక్షణ విషయమై వీరు నిస్సహాయతను జూపవచ్చునుగాని, కెనియా భారతీయుల విషయమున అట్టి నిస్సహాయతను చూప వీలులేదు. పండిత వృద్ధుల నాథ కుంజరాజును, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారును కెనియాకు వెడలి పిఠలమనోరథులై తిరిగివచ్చిరి. కుంజరాజు రిపుడు లండనుకు వెడలి, తూర్పుఆఫ్రికా భారతీయుల కష్టములను ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుచున్నారు. వీరు కెనియా మంత్రిగారిని, కాన్సిల్ మంత్రిగారిని గూడ సందర్శించిరి.

పెద్దపుట్టు బెన్నుగారు సానుభూతి జూపినను, ఫాసిఫిల్లు ప్రభువుగారు కెనియా భారతీయులకు సామాన్య వియోజక వర్గమును ప్రసాదించుట కేమాత్రము అంగీకారము జూపకున్నారని దెలియుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారయినను, భారతీయుల కోర్కెల పట్ల పట్టుదల జూపక, ఎమ్మిగ్రేషను ప్రాండింగు కమిటీవారి యభిప్రాయములను మాత్రము పంపిరిని దెలియుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల దుస్థితి దొలగకుండుట వింతగాదు. తూర్పు ఆఫ్రికాలో శ్వేత సమాఖ్య నేర్పరచుతలంపు తెల్లవారికి గలదు. హిట్లరు యంగు కమిషను రిపోర్టును, నిల్సన్ రిపోర్టును యిట్టి విశ్లేషణకే బాధి జూపుచున్నది. శ్వేత సమాఖ్య పక్షమునో, భారతీయు లికమిషన్ రిపోర్టులకు పైయున్న జనరలు స్ట్రెట్సుగారు దక్షిణాఫ్రికాలో రంగ జాతీయకాని పక్షాగ్రహితు, శ్వేత ప్రాబల్యమును పుంపుటతో తృప్తిచెందక, తూర్పు ఆఫ్రికాను

గూడ శ్వేతమయము గావించి వలయునని, ఇంగ్లండులో నుపన్యసించిరి. ఆఫ్రికా నాగరిక మభివృద్ధి జెందుటకు, యూరపియనుల ప్రాబల్య మవసరమని, స్ట్రెట్సుగారు నూచించిరి. తూర్పు ఆఫ్రికాలో శ్వేత ప్రాబల్య మవసరమని, వీరు బోధించిరి. రోడిసియా మొదలు, కెనియావరకు ఇట్టిస్థితి ఏర్పడవలయునని, వీరు గోరుచున్నారు. క్రొను కాలనీ లన్నియు, తెల్లవారి రాజ్యములు గావలయుననియు, ఆఫ్రికాయందు నూతన శ్వేత అధినివేశ రాజ్యము సుస్థాపితము గావలయుననియు, స్ట్రెట్సుగారు గర్హించిరి.

అప్పుడు దక్షిణాఫ్రికా, తూర్పు ఆఫ్రికా లు గలసి ఒక్క మార్గమునే ద్రోక్కవచ్చును. స్ట్రెట్సుగారి యుపన్యాసమునకు ఆఫ్రికా ఖండమునందలి తెల్లవారు కృతజ్ఞులుగ నుండురని మార్నింగ్ పోస్టు పత్రిక భావించుచున్నది. రంగు జాతులవారి హక్కులను హరించుటయే, వారిని నాగరికవంతుల జేయుట మార్గము గాబోలు! ఇక్కార్యమును గావించుటకు క్రిస్టియను మిషనరీలు గూడ బనికి రారని, స్ట్రెట్సుగారు భావించుచున్నారు. శ్వేతాధికారు లొక్కరు మాత్రమే యందుకు తగినవారు గాబోలు! కాని, ఇట్టి పద్ధతివలన, రంగు జాతులలో గలిగెడి యనంత తృప్తిని వీరు గ్రహించుటలేదు. దక్షిణాఫ్రికాలో ఏర్పడిన దుస్థితియే, ఇతర భాగములలోగూడ వ్యాపించిన ఆశ్చర్యముండదు. భారత దేశమునకు స్వ్వరిపాలనము లభించిన గాని, ఇతర దేశములలో నుండు భారతీయుల హక్కులు సురక్షితముగ నుండజాలవని, తేట తెల్లమగుచున్నది. అంతవరకు విదేశములలో నుండు భారతీయులే, తమ హక్కులను తాము కాపాడుకొనుటకు ప్రయత్నింపవలయును. మాతృదేశ భారతీయులు తాము చేయగల సహాయము నొనర్చెదరు. శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి సమయమున తూర్పు ఆఫ్రికాకు వెడలుట సమంజసముగ నున్నది. ఈ మే వక్రృత్వ సామర్థ్యమువలన, తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులలో ఆత్మ విశ్వాస గౌరవములు పెంపొందునని నమ్మవచ్చును. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందే, భారతీయులు సేవముగ చూడబడుచుండ, అమెరికామున్నగు వెలులలి దేశములలో వీరి కష్టము లినుమించుట వింతగాదు. సామ్రాజ్యముపట్ల, హిందూ దేశమున కభిమానము ప్రబల కుండుటకు తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులదుస్థితి మున్నగు సందర్భములు ముఖ్యకారణము లగుచున్నవి. బ్రిటీషు మంత్రులీ సంగతిని గ్రహించుచో, ప్రస్తుతము జూపుచున్న తృణీకార భావమును చూడజాలరు. వీరి అంత్య నిర్ణయ మెటులుండునో యని, భారతీయులు వేచియున్నారు. కామన్వెల్థలో నడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబిచ్చుచు, తూర్పు ఆఫ్రికా విషయమై ప్రభుత్వ దృక్పథము గూర్చి తాముక ప్రతిపాదనము గావించెదమనియు, పార్లమెంటు సభవారు దీనిని చర్చించుట కవకాశ ముండుననియు, క్రిస్తమను పండుగ నాటికిగాని ప్రభుత్వ సూచనలను బయల్పరచుటకు వీలుండదనియు, బ్రిటీషు ప్రధానమంత్రియగు రామ్సే మాక్షకర్లాగుడు చాటిరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వసూచన తెలుసుండునో, కామన్వెల్థలో భరుగభోధిజీ చర్చ పరితన ఫలితమిండునో చూడవలయును.

లోకలు బోర్డులు

1927-28 సంవత్సరపు లోకలుబోర్డుల నిశేధ కము ప్రచురింపబడినది. దీని నింత యాలస్యముగ ప్రచురించుటచే, చదువుటకు ప్రజలకు కుచూహా మేర్పడజాలదు. లోకలు బోర్డుల పరిపాలనము బట్టి ప్రజల స్వ్వరిపాలనార్హతను నిర్ణయించుట కన్నను అసంగతము వేరుండదు. స్వ్వరిపాలనము లభించిన పిమ్మటగాని, లోకలు బోర్డుల స్వేచ్ఛయు, ఆర్థికస్థితియు చక్కబడజాలవు. నివేదన సంవత్సరమున, విశోదముల పన్ను చట్టము అమలులోకి వచ్చెను. జిల్లా బోర్డుల సంఖ్య 24 నుండి 25 కి పెరిగెను. కృష్ణాజిల్లా బోర్డు రెండుగ విభజింపబడెను. తాలూకా బోర్డుల సంఖ్య వృద్ధిగాలేదు. యూనియను బోర్డుల సంఖ్య 479 నుండి 469 కి తగ్గెను. జిల్లా బోర్డులలో నామినేటెడు సభ్యుల సంఖ్య 211 నుండి 216 కి పెరుగుటయు, ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల సంఖ్య 597 నుండి 505 కి తగ్గుటయు వింతగ నుండకమానదు. ఇటులనే తాలూకా బోర్డులలో గూడ నామినేటెడు సభ్యుల సంఖ్య 634 నుండి 753 కి పెరిగెను. ఎన్నుకొన బడిన సభ్యుల సంఖ్య 1766 నుండి 1715 కి తగ్గెను. యూనియను బోర్డులలో గూడ ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల సంఖ్య తగ్గెను. నివేదనసంవత్సరమున, గుంటూరు, కడప జిల్లాబోర్డులకు అధ్యక్షు నెన్నికొను హక్కు ప్రసాదింపబడెను. మలబారు, నీలగిరులు, రామనాథు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా బోర్డులకు అధ్యక్షుల నెన్నికొనుట కింకను హక్కు గలుగలేదు. 8 తాలూకాబోర్డుల కింకను అధ్యక్షు నెన్నికొను హక్కు ఏర్పడలేదు. 6 యూనియను బోర్డుల కింకను ఎన్నికహక్కు లేకున్నది. స్థానిక స్వ్వరిపాలనము ఎంతమందగమనము జూపుచున్నదో గ్రహింపవచ్చును. తాలూకాబోర్డులకును, యూనియను బోర్డులకును జరిగిన యెన్నికల పట్ల ప్రజలలో నెక్కుడు ఉత్సాహము ప్రఖిలనటుల, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. సభలకు హాజరయినవారి సంఖ్యయు ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. సంవత్సరాంతమున 2698 పంచాయతులు గలవు. వీనిలో 2181 మాత్రమే పనిజేసెనట. క్రొత్తచట్ట మఫులులోనికి వచ్చి, పంచాయతులు స్థానికస్వ్వరిపాలనకు బునాదులుగ నేర్పడుచో, ప్రజలకు లోకలుబోర్డులవలన ఎక్కుడు లాభ మేర్పడవచ్చును. లోకలు బోర్డుల కయిన 18 లక్షల 60 వేల రూపాయిల ఖర్చులో, 13 లక్షల 14 వేల రూపాయిలు సామాన్యనిధినుండి వెచ్చింపబడెను. సిబ్బంది ఖర్చులు రానురాను పెరుగుట భావ్యముగ లేదనియు, వీనిని తగ్గింపవలయుననియు, ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. జిల్లా బోర్డులవారు 3657 మైలుల ట్రంకురోడ్లను పోషించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారిందునిమిత్తము కొంత గ్రాంటు నిచ్చినను, వీని పోషణభారమును పూర్తిగ వహించుచో, బోర్డులభారము కొంతవరకు దగ్గును. విద్యకై లోకలు బోర్డులు వెచ్చించిన ధనము 6 లక్షల 53 వేలు పెరిగెను. 105 తాలూకాబోర్డుల వారు విద్యకు సంబంధించినపన్నును విధించిరి. అయినను నిర్బంధవిద్య అయిదు రాలూకాలలో మాత్రమే ప్రవేశపెట్టబడెను. గ్రామము లన్నిటలో నిర్బంధించిత ప్రారంభవిద్య నెలకొవలయు వనిన, ఫలి

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(1) జె. ఎన్. కన్నప్పయ్య:— “ద్రవిడ” జన్మితులకు తమ ప్రత్యేక పంటలు ఈశాంసుక అరెస్టు చేయబడిరి. (2) పి. శివభూషణమచల్యయ్య:— మదరాసు కాంగ్రెస్ కమిటీ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి. (3) నారాయణరావుగారు బి. ఎ:— ఎట్టి బిటర్స్ ఫ్రెండ్స్ పర్వము మేనేజరు. ఇండియాలో తమారకు బయస్కృత ఫ్రెండ్స్ విదేశములందు విక్రయింపబడు చట్టు ఏర్పాటు చేయుటకై ప్రపంచ యాత్ర యీ నెల 15వ తేదీన బయలుదేరుచున్నారు. (4) సి. ఎ. సాటరుగారు:— ప్రభుత్వ కార్యకలాప కార్యదర్శి మదరాసు కాంగ్రెస్ కమిటీ ఆఫీసరుగ నియమింప బడిరి. (5) సి. డబ్ల్యు. కాటసుగారు బి. సి. ఎస్:— ప్రభుత్వ స్థానిక కార్యదర్శి మదరాసు కాంగ్రెస్ కమిటీ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

ఇన్ కమ్ ట్యాక్స్ చెల్లించువారి సమావేశము

శ్రీ కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద 1-8-28 గుంటూరులో సమావేశమగుట

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షోపన్యాసము

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

నేటి మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు గుంటూరు మరలి కం పేసీ భవనములో ఆంధ్ర ఇన్ కమ్ ట్యాక్స్ చెల్లించువారి సమావేశము శ్రీ కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుపబడెను. పురమందుల వైశ్య సంఘములో దాదాపు ప్రమాఖిలందరును సభ కడచించి సభాకార్యనిర్వహణమందు పాల్గొనిరి. వీరలేగాక పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ నడింపల్లి వెంకటాచ్యుతరెంగిరావు పంతులుగారు నిరాడంబర దేశ సేవకాగ్రేసరులగు శ్రీ గల్లపూడి శివరామకృష్ణగారు దేశ హితైక జీవనులగు శ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారు మున్నగువారుగూడ సభనలంకరించిరి.

పురమందు మారతాళము

ప్రభుత్వమువారు ఇన్ కమ్ ట్యాక్స్ విధించుటయందు ఆనలంబించుచున్న అక్రమవిధానము పట్ల తమ తీవ్రముగ ఆసక్తిగలిగి నిరసనభావమును ప్రకటించుటకాగానే నేటి ఉదయమునుండియు పురమందంతటను మారతాళము జరుపబడెను. ముఖ్యసిద్ధులందరెడల అంగడులన్నియు మూసివేయబడెను. వైశ్య సంఘములందరు నేడంతయు కొట్టు మూసివేసిరి.

శ్రీ మద్ది వెంకటసుబ్బయ్యగారు ఆహ్వాన సంఘము తరఫున ప్రతినిధులకు స్వాగతముసంగుచు ఇన్ కమ్ ట్యాక్స్ విధించుటలో ప్రభుత్వమువారి విధానములోని లోపములపై తీవ్రముగ విమర్శించిరి.

ఈసభకు ప్రథమమున అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన శ్రీ వేమనరపు రామదాసుపంతులుగారు సభకు రాజాలనందున శ్రీ కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు సభ కధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. శ్రీ రామదాసుపంతులుగారి యుపన్యాసము సభలో చదువబడిన పిమ్మట అధ్యక్షులు శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి టెలుపునెరిసిరి.

శ్రీయుత మద్ది వెంకటసుబ్బయ్య గారి స్వాగతోపన్యాసము

స్వదేశాభిమానులారా! కార్యచరణరాయణులారా! ఆంధ్ర సోదరులారా!

ఆంధ్రదేశములో ఆదాయపునన్ను చెల్లించు పట్టుల తరఫున జరుగుచున్న ఈ ప్రథమసమావేశమునకు మీకు మనఃపూర్వక స్వాగత మొసగుచున్నాను. కాలవ్యవధి లేకున్నను ఈ పట్టులను అందోళనపరచుచున్న పనులకు పరిష్కారము చాల జరూరదైనందున ఈ సమావేశము ఇంత స్వల్పకాలములో సంభవించుట కలిగినది. మన అధ్యక్షులవారే అగిన అధ్యక్షులను స్వీకరించుట ఈ సంఘ ఆదర్శములు శ్రీమకాలములో సఫలీకృతులగుట గట్టిమానన అయియున్నది. దేశోద్ధారక కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, ఆంధ్రప్రతిభాధిపతులు, ఆంధ్రదేశీయ జాతీయవాది. ప్రభుత్వమువారి బెదిరింపులకుగాని లాలింపులకుగాని లొంగువారుకారు ఆంధ్రులు. జాతీయ సమరంగమున ముందంజవేయు నాయకవ్రముఖులలో ఒకరు. సహకారము, ఆదాయపునన్ను వగైరా పనులనుగురించి ప్రత్యేక పతనము చేసివారు. ఇట్టి నాయకులు మనమిచ్చు శ్రమకు ఓర్చి, ఇతరపనులకు ఇబ్బందికలిగినను మనసమావేశమునకు అన్యతనహించుటకు ఒప్పుకొన్నందులకు మన మెంతయో కృతజ్ఞులము.

ప్రపంచములో ఎట్టి దాగరకర కలిగిన రాష్ట్రములలో కూడ ఆదాయపునన్ను చట్టముందుట నిండా అవసరము. అట్టి ఓ ప్రక్రమపద్ధతులలో కూడుకొనియుండి జనసమృద్ధిమైన మార్గముల ఆచరణలో పెట్టబడినయెడల ఎట్టివ్యక్తిని ఆక్షేపించ తగినదికాదు. అట్టిది నీడవారిని బాధించదు. బాధించుటకు ఉద్దేశించబడునదిని కాదు. పంపత్సరమునకు ఒక్క నియమితసంఖ్యకు మించిన ఆదాయము వచ్చినకాని అట్టివట్ట ఆచరణలోనికి ఎవ్వరున్న రానేరరు. భాగ్యవంతులను మాత్రం బద్ధపరచునదై యున్నది. ఏ ప్రభుత్వముకాని సరిఅయిన అయివజా లేనిదే జరుగనేరదు. కనుక సిరికలవారినిమాత్రం బద్ధపరచు ఇట్టి చట్టమునకు ఎట్టి ఆక్షేపణ యుండనేరదు. కాని ప్రస్తుతము మనదేశములో అనుబంధపున్న ఆదాయపునన్ను చట్టముమాత్రముచాల లోపభూయిష్టమై యున్నది. అట్టి లోపములు కొన్ని మూలములలో ఉన్నా; కొన్ని ఆచరణ విధానములలోను ఉండియున్నందున వాటిని ప్రభుత్వమువారికి గూచించి వారివల్ల పనిరణి పంపించగలండులకు ఈ సమావేశము ఇప్పుడు జరిపడుట కలిగినది.

చట్టములోని లోపములు

సిరికలవారినుండి ఆదాయపునన్ను వసూలుపరచుట వ్యాపకమై యున్నది. ఎట్టివారివల్లకూడ పన్ను వసూలుపరచుటకు అవకాశము కలుగునట్లు చట్ట ముండరాదు. హిందూదేశపు పరిస్థితులను గమనించి ఎట్టి రాజకీయవైఖరికాని ప్రపంచపరిస్థితులలో తనదేశపు ఆర్థికస్థితిని గమనించిన తలచందకమానదు. వాక్యాత్మకదేశములలోని వ్యక్తి అనువేజులను ఈదేశములోని వ్యక్తి అనువేజులను వ్యత్యాసముకలదు. దేశము దుర్భిక్షమై, నిరంతరకరువుల కాకరమైయున్నది. ఒక కుటుంబమునకు సామాన్యమానన సౌకర్యములు కలుగలేక పీనముగా సాలుకురెండు జేలండి మూడుజేలరూప్యముల నికరాదాయము కలిగినగాని అవకాశము ఉండనేరదు. అట్టికుటుంబమునకు దేశాచారమునుబట్టిన్న మతనియమములనుబట్టిన్న జడపలసిన వివాహాది కుభికార్యములకేమి, క్రాధాది పితృకర్మలకేమి ఖర్చుపెట్టవలసిన మొత్తములు వై మొత్తమునకు చేర్చినగాని సామాన్య మానవజీవితముగడపుట దుర్భరము. అట్టి సందర్భములో సాలుకు 2,000 రూపాయల నికరాదాయము వచ్చినంతమాత్రమునకే ఆదాయపునన్ను విధించుట అక్రమము. ఇతరదేశములలో ఎచ్చలకాని ఇంత కొద్ది అయివేజాదారులమీద ఆదాయపునన్ను విధించుట కానము. కనీసం 2,000 రూపాయల సంవత్సర నికరాదాయము రానివారిమీద ఇట్టిపన్ను విధించకూడదు. ప్రభుత్వమువారు ఇందువిషయమై శ్రద్ధవహించి అవసరమైన పనిరణిజేయుట ముఖ్యవిషయమై యున్నది.

2. ఈచట్టముక్రింద నియమింపబడిన అధికారుల చర్యలను విమర్శించుటకు సివిల్ కోర్టువారికి అధికారముండవలెను. ప్రస్తుతము హైకోర్టువారికిమాత్రము అట్టిఅధికారము కొన్ని నియమములకు లోబడి కలిగియున్నది. అట్టిది చాలా వ్యయకరమై యుండుచే కాక సామాన్యముగ ప్రతిపన్ను చెల్లించు వానికిన్ని కలిగిన హక్కు కాదు. కమిషనరుగారి వరకు పోగలిగినకాని అట్టిహక్కు కలుగనేరదు. అప్పుడున్న fact మీద వారికి జూర్జిస్ డిక్షన్ లేదు. కాబట్టి ప్రతిసందర్భములోనున్న సివిల్ కోర్టుక అధికారముండకపోయినను fact మీద భర్మవిరుద్ధముగానున్న తీర్పుమీదనున్న, రూల్సుకు ఆర్థముచేయుటలో జరిగే లోపములవిషయమైయున్న సబుకోర్టువారికైనను ఇన్

కంటాక్స్ ఆఫీసరుల తీర్పుమీద విచారించుటకు అధికారముండవలెను. లేనియెడల అట్టి ఆచరణలో న్యాయముకలుగుట సామాన్యముగా దుర్లభము.

3. ఇన్ కంటాక్స్ ఆఫీసరులు గవర్న మెంటువారికరఫున ప్రతినిధులుగా ఉండరాదు. వారు న్యాయపరిపాలకులై యుండవలెను. తేకున్న వారు గవర్న మెంటుపక్షావలంబకులుగా ఉండవలెనన్న వారిపక్షము ఎవసీలపక్షము విమర్శించుటకు ప్రత్యేక ఆఫీసరులు నియమింపబడవలెను. వారికిన్ని డిపార్టుమెంటులో లోపాయికారి విచారణచేసి సంబంధిష్ట ప్రాగుచేయు ఉద్యోగములకున్న ఎట్టి ప్రైవేటుపందర్బ ముండరాదు. పన్ను చెల్లింపవలసినదేనని చెప్పు గవర్న మెంటువారికిన్ని పన్ను చెల్లించ నవసరములేదనిచెప్పు ఇతరవ్యక్తికిన్ని మధ్యస్థముగా ఉండి తీర్పు చెప్పవలసిన న్యాయాధికారి లేనిచో, గవర్న మెంటువారిపక్షమే అలంబించి వారిచే నియమింపబడు ఆఫీసరు ఉభయుల మధ్య తీర్పుచెప్పుట పరిహాసాపదము. ఎట్టి న్యాయముడైన ఆఫీసరును తాను గవర్న మెంటు పక్షపాతినిని మరచిపోనేరదు. అట్టిసిరి ఆయనన్యాభావిక బుద్ధిలోపమువల్ల కలుగునదికాదు. అట్టిచట్టములోని లోపమేకాని వేరుకాదు. ధర్మమునకు గాను ప్రత్యేకముగా విమూలపరచి అందుకు ఖర్చుపెట్టు యావత్తు ముత్తములమీదనున్న పన్ను విధించరాదు. అట్లుచేసినచో గవర్న మెంటు సహాయములేక నశించు అనేక సంస్థలు ప్రత్యేకధర్మముల సహాయముకూడలేకుండ నశించు సందర్భ మున్నది.

4. ఎసెసీలు దాఖలుచేయు పుస్తకములు క్రమముగా వర్తకపరి నమసరించి పెట్టబడినవనిన్ని, అట్టి పరియోజననిన్ని, ధర్మసూత్రము చట్టములో చేర్చవలెను. అట్టివి తప్పుదని రుజువుచేయుభారం ప్రభుత్వమువారిమీద ఉండవలెను. అట్లుకానిచో కోర్టుయెదుట నిలవపెట్టబడు మద్దాయి నిర్దోషి తానని రుజువుచేసికొనుబాధ్యత ఉన్న ఎట్టుండునో అట్లే ఎసెసీఉండిన వాడెను.

5. సామాన్యముగా ఎసెసీలు తెలుగుభాష నేర్చిన వారుగానే ఉండురు. వారికి ఆదాయచట్టమును విపులముగా తెలియజేయుకలుగు ఒక సంఘమును ప్రత్యేకముగా గవర్న మెంటువారు నియమించవలెను. అప్పుడు తాము లెక్కలు ఏ ప్రకారం ఉంచవలెనో తెలిసికొను అవకాశం ఎవసీలకు కలుగుదు. కనీసము ఆన్వడప్పుడు తెలుగులో చిన్న పాంప్లెట్లుపై నను ప్రచురణచేయించవలెను.

6. కమిషనరుగారికి సామాన్యముగా రెండవ ఆప్టిలు లేదు. రివిజన్లో వారివద్దకు పోవలసివున్నది. ప్రతి వ్యవహారములోను కమిషనరుగారికి రెండవ ఆప్టిలుచేసికొను హక్కు ప్రతి అసెసీకిన్ని ఉండవలెను.

7. ప్రస్తుతం పున్న చట్టములో ఏర్పరచిన విధానము ప్రకారము ఇన్ కంటాక్స్ ఆఫీసరుగారికి ఎసెసీల లెక్కలు తప్పనిన్ని, వారు క్రమప్రకారమైన మొత్తమును రిటకునులో చూపలేనిన్ని చెప్పు అధికారమున్ను అందుపైని తమ ఇష్టము వచ్చిన పన్నువిధించు అధికారమున్ను కలదు. దీనికితోడు పిగాల్వికూడ విధించు హక్కుకలదు ఇట్టి హక్కులు అధికారులకిచ్చుటలో సదుద్దేశమైన ఆప్తుమ చేసినవారికి ఉండవచ్చును. కాని దానిని ఆచరణలో పెట్టుటలో ఉన్న ఇబ్బందులను వారు గమనించినందుకు, అని బ్రహ్మస్త్రిముగా అధికారుల చేతిలో న్యాయపరిచబడుచున్నవి. ఇట్టి అధికారము చట్టములోనుండి తీసివేయవలెను. అట్టి పిగాల్వి విధించు అధికారము అనుసరమైన సివిల్ కోర్టువారికి ఇవ్వవచ్చును. గవర్న మెంటువారు అందువిషయమై ప్రత్యేకచర్య సిబిలుకోర్టులో జరిపి ఎసెసీకి నోటీసు చేసినమీద విచారణలో తేల్చుకొనవచ్చును.

ఇంకా ఆప్తులో చాల లోపములుండవచ్చును. వాటినిన్నిటిని సూచించుటకు నాకు అనుభవముచాలదు. నాకు తోచిన వరకు వాటిని ఇందు ఉదహరించివాను.

వంగరాష్ట్రపు నాయకులవై రాజద్రోహపు నేరము

డాక్టరు విజయకృష్ణబోసుగారు తుమాపణకోరుట

కలకత్తా, నవంబరు. 20: — కేటిదినము ఆలిపూరు మాజిప్రెమియర్ కోర్టులో వంగరాష్ట్రపు కాంగ్రెసు నాయకులగు బాబు సుబాస్ చంద్రబోసు- కిరణుశంకరరాయి ప్రభృతులపై తేబడిన రాజద్రోహ నేరపు కేసునందు నిందితులలో నొక రగు విజయకృష్ణబోసుగారు తుమాపణ కోరిరి. రాజకీయ నిర్బంధితుల ఉత్సవమున ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులకు విరుద్ధముగ రాజద్రోహ పూరితములగు కార్యములతో కూడిన పతాకములతో ఈరేగింపు జరిపిరను నేరము వీరిపై మోపబడెను. విజయకృష్ణబోసుగారు ఉత్సవమునందు పాల్గొని నందులకు తుమాపణ దెలిపిరి. విప్లవ పూరితములగు భావములు ఉత్సవము సందర్భమున ప్రకటింపబడునని తెలిసివారు అందులో భోక్త్యము కలుగజేసికొని యుండరనియు, సభ్యులు విప్లవపు కేకలు వేయగనే వారు ఆచోటు వదలిపోయిరనియు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారి పక్షమున పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరు తుమాపణను అంగీకరించి వారిపై కేసును ఉపసంహరించుకొనిరి.

మిగిలినవారిపై నేరవిచారణ డిసెంబరు 4 న కేడికి వాయిదా వేయబడెను. (ఆ. పే.)

సర్ మహమ్మద్ హబీబుల్లాగారు

న్యూ డిల్లీ, నవం 20— సర్ మహమ్మద్ హబీబుల్లాగారి రాజప్రతినిధి కార్య నిర్వాహక సభా సభ్యత్వ కాలపరిమితి 1930 వ సంవత్సరం మార్చి నెల 31 వ తారీఖువరకు సార్వభౌమునిచే మోల్చింపబడినదనియు, వారు తమ పుష్కలమును వదలివచ్చుచు దానిని సర్ ఫజ్లి హుసేన్ గారు గ్రహింపవలయునని సార్వభౌముడు యజ్ఞాపించెననియు, ప్రభుత్వ ప్రకటన దెలియజేయుచున్నది. (ఆ. పే.)

రెడ్డిమహాశయులకు విజ్ఞప్తి

ఈ నవంబరు నెల 23-24 తేదీలకు సరియగు కుక్కసం వత్సర కార్తీక బ 7-8 తేదీ, ఆదివారములందు హైదరాబాదు శ్రీయుత రావు బహద్దర్ యన్. వెంకటరెడ్డిగారి యాజమాన్యమున కడపపుగమన తొమ్మిదవ రెడ్డిజన మహాసభను జరుప నిశ్చయింపబడినది గనుక రెడ్డిమహాశయు లెల్లరు సభకు దయచేసి కార్యక్రమములో పాల్గొని సభను అఖండవిజయనంతముగా మంప ప్రారించుచున్నాను. తమవిధేయుడు,

కడప } కే. కోటిరెడ్డి,
తేదీ 9-11-29 } ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు

కార్యక్రమము

28-11-29 శనివారము

మధ్యాహ్నం 3 గం|| రెడ్డిజనసంఘ అధ్యక్షులు మనగాల

రాజావారి ప్రారంభోపన్యాసము.

,, 3-30—5-30: మహాసభ.

,, 5-30: విషయనిర్ణయసభ.

24-11-29 ఆదివారము

ఉదయం 8-30—11-30: సభ: తీర్మానములు.

మధ్యాహ్నం 2-30—6: ,, ,,

అధ్యక్షుల ముగింపు ఉపన్యాసము.

గజికి తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

ఈ తైలమును నాలుగు పూలులు కాచిన గజ్జి, పీడ, చిలుకు, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిజేయును. అన్న తొంజనది సిదో, బొంబాయి - మదరాసు

జితేంద్రలాలు, నృపేంద్రబెనర్జీలపై కేసు

కలకత్తా, నవంబరు. 20: — పతీశనేనుగారి విడుదలకై సెప్టెంబరు 17 వ తేదీని కలకత్తాలో ఆల్బర్ట్ హాల్ నందు జరిగిన సభను ప్రాధానరు నృపేంద్రచంద్ర బెనర్జీగారు ఆధ్యక్షతవహించిరి. ప్రాధానరు జితేంద్రలాలు బెనర్జీగారు రుజువుపించిరి. వీరి ఇరువురిమీదను 124-ఎ సెక్షను ననుసరించి కేసులు తేబడెను. జితేంద్రలాలు బెనర్జీగారు తన నిర్దోషిత్వమును ప్రకటించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—నేను ప్రభుత్వమువారి చర్యలను విమర్శించితిని. కొంత కఠినముగ విమర్శించితిని. కాని, ఉపన్యాసము విమర్శన మనునగాని రాజద్రోహము కాజాలదు."

ప్రాధానరు నృపేంద్రచంద్ర బెనర్జీగారు ఇట్లు చెప్పిరి:—నామీద నాలుగైదు సెక్షన్లు కేసులు నున్నవి. కావున నే నేమియు చెప్పజాలను. నేను బ్రిటిషు ప్రజలకు విరోధిని కాను. న్యాయబుద్ధి కలిగి నావలెనే ఎదుటనిలిచి పోరాడు ఆంగ్లేయుని గౌరవించుచున్నాను. సహకారవాదుల మని చెప్పుచును కుట్రలు చేయు భారతీయులనే నేను ద్వేషించుచున్నాను.

మాజిప్రెమియర్ రేవటిదినము ఉత్తరువులను ప్రకటించు నట్లు చెప్పిరి. (ఆ. పే.)

WANTED

A Pattern Maker Chargeman, Grade Rs. 265/- rising to Rs. 360/- in 5 years. Leave, Provident Fund etc. Under Indian State Railway Rules. Must have served his time in a large Railway or General Foundry and be capable of dealing with new work. Age not to exceed 35 years.

Application with copies of testimonials should be made to the Works Manager, G. I. P. Rly. Parel.

ఒక పట్టణము - ఒక గుర్తు

కలోన్ "4711" అందమైన వస్తు సముదాయములో కెల్ల శ్రేష్ఠమైనది, యింతకంటె మరొకటియుండబోదు. "4711" ఎడికలోన్ తదితర సుగంధ పరిమళములన్నిటికీ "4711" నెంబరు చేర్చబడియున్నది.

బంగారు, నీలముంగులలో చిత్రించిన "4711" నెంబరు గుర్తాధిక్యము తెలియపరుచును. నాణ్యమైనదనుటకు అదేగుర్తు.

No. 4711 Eau de Cologne

ఇంక ఆచరణలోని కొన్ని లోపములను సూచించి నిల వుదల చేయుచున్నాను.

1. ఇకొకంటాక్సు ఆఫీసరులు సామాన్యముగా రివిన్యూ కలెక్టరులుగా ఉన్నారు. గవర్నమెంటుకు వీలైనంతమొత్తం పన్నుపూర్వకముగా చూపుటయు, అట్టిదానిని ఏవిధముగా నైన నేమి ఎనెసీలవలెను ఎంతమాత్రము గమనింపక ఎవరూ పరచుటయు అందుమీద వారి ఉద్యోగములు ఖాయములు అవుటకాని, ఉద్యోగములలో ప్రమోషనుల జరుగుటకాని ఇకొకంటాక్సు ఆఫీసరుల విషయములో జరుగుచున్నది. ఖాయమైన ఉద్యోగము లేవన విషయమై విచారణచేయు అధికారము కలిగియుండుటలేదు. వారి ప్రమోషనులు వారుచేయు తీర్మానములకాని వారు వసూలుచేయు మొత్తముమీద కాని ఆధారపడకూడదు. అట్లు జరిగినచో అనెసీలకు ఎన్నడున్నా వ్యాయము కలుగజేరదు.

2. చక్కగా వ్యవహారజ్ఞులను కలిగి, లెక్కలు ఆకలింపు ఉండి, ఎవరినెవ్వభావ తెలిసినవారిని తప్ప ఆఫీసరులుగా ఉపయోగించకూడదు. వారు దేశాచారములను, దేశభద్రతలను, దేశతాండ్రములను గ్రహించగలిగినవారుగా ఉండవలెను. మంచిజ్ఞానము కలిగిన అనెసీలన్నా కలరు. మోటువారున్నా కలరు. అందరిలో చక్కగా మెలగగల నేర్పుకలవారు మాత్రమే ఆఫీసరులుగా ఉండవలెను. అట్టివారినిమాత్రమే గవర్నమెంటువారు నియమించుచుండుటలేదు. అన్నిరకములవారిని వియమించుచువలె మానవలెను.

3. యెన్నిగాక, అనెసీలకు కలుగుచున్న సాధకభాధలన్నియు యెలలకు విశేషమే! అనెసీలయెడల ఆఫీసర్లు గుమాస్తాలు ప్రభుత్వము చర్యలు చాలా ఘోరముగా యుంటూ యున్నవి. కొద్ది ఆదాయములు గల అనెసీల యొక్క యింకను చెప్పనక్కరలేదు. లెక్కలు సరిగాలేవు. అని యేమేమో చెదిరించి నూటికి పదివంతున అని పదిపాదులని లాభమునకు పన్నులు వసూలు చేయుటయందు ఆఫీసర్లయొక్క ప్రవర్తనమును ఖండింపక తప్పదు.

4. ఉన్నట్టాపు చాలా. అనెసీలు అనవసరముగా తమవృత్తులను నష్టపరచుకొని రోజులకొలది, మాసములకొలది ఆఫీసులపై తమపుస్తకముల తనిఖీనిమిత్తం పదియుండవలసి వచ్చుచున్నది. అట్లు పదియుండవలసి చివరకు పిలిచినప్పుడు ఎనెసీలు ఎక్కడోపోవుట తలపించిన వారు పోజులేరిని వారికి ఇవ్వమనవలసినవిన్ని విధించుటయు కలుగుచున్నది. ఇట్టి ఇబ్బందులు కలుగకుండ ఉండగలందులకు సరిఅయిన స్టాపును అవసరమైనంతమందిని ఏర్పరుచుట చాల అవసరము.

సోదరులారా! నేను నైన వుదహరించిన సూచనలు మాకు చూచుటగా కలుగు ఇబ్బందులన్ని కలిగిన అనుభవమునుబట్టి సూచించవలసినవి యున్నవి. మీరందరూ ఇక్కడ సమాజే మైనందులకు ఆహ్వాన సంఘమువారు మీకు నందవచ్చులెంచుచున్నారు. వనకున్న ఇబ్బందులను తీరమనరూపకములుగా సూచించి ప్రభుత్వమువారిపై క్రమమైన మార్పులు ఆదాయ పన్నుచట్టములో జరిపించునట్లు మనము గట్టి ప్రయత్నములు చేయవలెను. ఇందులో ఎర్రకులేకాక శ్వాసవాములు ఉద్యోగములను శ్రద్ధవహించవలసి యున్నది. ఎర్రకులు పడునంత ఇబ్బందులు ఇతిరకు పడకున్నచో వారికిన్ని కొద్ది గొప్పగా ఇబ్బందులు లేకపోలేదు. వారు ఆంగ్లేయ విద్యార్థులవలెను, వారికి ప్రభుత్వమువారిలో మనకున్న ఎక్కువ సంబంధము కలదు. వారుకూడ ఇందులో ఎక్కువశ్రద్ధ వహించెదరని నమ్ముచున్నాను. ఈసంసరణ కాళ్ళెవ్వసంఘముగానుపెట్టి భారంపాించుట వారి కర్తవ్యమున్నా అయియున్నది.

కాబట్టి సోదరులారా! నేనుచెప్పవలసినది చెప్పినాను మన అదృష్టవశాత్తూ మనకు మంచిఅవకాశమున్నా ప్రాప్తించి నారు. వారు ఆగ్రాసాధిపత్యము వహించి ఈసభనుజయ ప్రదముగా జరుపుటకు మీరందరి అనుజ్ఞతో వారిని ప్రార్థించుచున్నాను.

నాకేవ్వరరావు పంతులుగారి యువనానందము

“ఇకొకంటాక్సు చెల్లించువారిలో నేనొకడ నగుట తప్ప యీ సభ కర్మక్షర వహించుటకు మరేవిధముగ నాకు తగిన యర్హతలేదని పట్టిరి అధ్యక్షులు గడచిన సంవత్సరము రామురు 29 నేను ఇకొకంటాక్సు రూపముగ ప్రభుత్వమునకు ధనము చెల్లించితిమనియు, తాము తయారుచేయించిన లెక్కలలో నెట్టి తప్పులు లేదన్నను భారతీయులు తప్పులెక్కలను వేయుదులను దురభిప్రాయముచే 100 కి 88 వంతులు పన్నును విధించిరనియు, తుదకు యూరపిషాదు అధిపతుడు ఏర్పరచిన పీడప తమ్ము చిక్కులుపెట్టుట మానిరనియు, స్వయముగ లెఖలను తయారు చేయునప్పుడు జేసిన యుక్తముగాని, యూరోపియను అధిపతుని నియమించినపిమ్మట నూతనముగ కలుగజేసిన వ్యాయగాని ఏమియు లేదనియు పట్టిరి. మనదేశములో వివాహములు మొదలైనవానికి విశేషముగ వ్యయముజేయు బతుచుండుట గలదనియు, మనదేశ పరిస్థితులనుబట్టి కుటుంబ పోషక కొంత ధన్నును తీసివేయవలసినయు, మన మేలఖలను అధికారుల యెదుట దాఖలుజేసెదమో వానినే తప్పక

నమ్మవలెనుగాని వానిని విశ్వసనీయములుగాదని నిరాకరింపరాదనియు, మరియూ ఇకొకంటాక్సు అధికారి తానే పన్నువిధించువాడుగన, తానే విచారణకర్తగన తానే తీర్పుతప్పవానిగ నుండిన లాభములేదనియు, ఇకొకంటాక్సు అధికారి ఇంపీరియల్ సర్వీసుకు జేందియుండుటచేత వివిధరాష్ట్ర స్థానికపరిస్థితుల దెలియుట కవకాశముండదనియు ఏయేటి కాయేట వచ్చేడి ఆదాయమునుబట్టి పన్నును విధించి వలయునేగాని రావోపుసంతర్పరాచాయ యంచనా సాధారముగ నైకొని పన్ను విధింపగూడదనియు, నిర్భాగ్యవంతముగు మనదేశములో సంవత్సరమునకు రు 20 వేల ఆదాయమును గడించుటయే ఘనకార్యమనియు, అట్టిస్థితిలో విశేషభాగ మీ ఇకొకంటాక్సు మూలమున ప్రభుత్వమునకు చెల్లింపవలసినవిన్న తిన తిండి, కట్టుకుడలేని యీదేశీయులకు మిగుల కష్టముగనుండు ననియు పట్టిరి. ప్రతివసంతర్పరమిట్లేపన్నుమూలమున వసూలు చేయబడు ధనమైనను ఏ నై న్య వ్యయమున కొ, ఏ సి విలు సర్వీసు ఉద్యోగుల పింఛనులకో ఉపయోగపడునుగాని మనదేశమున కుపయోగపడలేదు. ఇది ప్రజల నుండి నేకగ ధనరూపమున వసూలుచేయబడుచున్నా గావున ప్రజలకు దీనికి నెల్లించుట బహుకష్టముగ నుండును కావున సాధ్యమైనంతవర కీపన్ను విధించి నేరుగ ధనరూపమున వసూలుజేయు విధానము (direct taxation) తగ్గించవలసినయు, దేశీయలెఖల పద్ధతిని ప్రభుత్వమువారు రామోచనందన ప్రజలు ముఖ్యముగ ఎర్రకులు పడుకష్టములు చెప్పనలవిగాదనియు, యిట్టిస్థితిలో యీవిషయమునం దనుభవముగలిగిన వ్యాపారులందరును గట్టి యాందోళనగావించి తమకష్టముల నివారించుకొనవలసినయు, యింగ్లీషువారి లెఖల తనిఖీపద్ధతి మనదేశపు పరిస్థితులకు పరికడదనియు, స్పెన్సరు మొదలయిన ఇంగ్లీషు కంపెనీలకవలె బ్యాంకులలో డబ్బునోసంగు సౌకర్యము లీదేశ వ్యాపార పరిశ్రమలకు లేవనియు పట్టిరి

పీడప యికొకంటాక్సునకు సంబంధించిన తీర్మానము లనేకములు ఉపపాదించబడి ఆమోదించబడెను.

ఆందోళ తీర్మానము ప్రభుత్వదాయము తక్కువగనన్న పు డీఆదాయపుపన్ను విధింపబడెను గావున, తాత్కాలికముగ నేర్పరచబడిన ఈపన్నును ప్రస్తుతము ప్రభుత్వదాయములో లోటుతగ్గినందున యికపై తీసివేయవలయున” ని ప్రభుత్వము వారిని కోరుచు ఆమోదించబడెను

తులుతుడుకు నైమను కవిమనున బహుమతియందుకును బాధోల్లి సత్యగ్రహము నభివందించుచు వారికి సానుభూతి చెల్లుచును యొకతీర్మానము గావించబడెను.

శ్రీ గొల్లపూడి సీతారామ శాస్త్రిగారి తీర్మానము నుపపాదించుచు గంభీరపశ్యానము గావించిరి. గుంటూరు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు నడింకల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావుపంతులుగారి రనువదించుచు మరొక మహోపశ్యానమును గావించిరి.

శ్రీ పోలికెట్టి అదివారాయణగుప్త, శ్రీ పట్టాభిరామ లుగస్త మున్నగువారు బలపరచిన పీడప తీర్మాన మేకగ్రీవము గ ఆమోదించబడెను.

అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు ఏపనియందెరను భారతీయుల స్వకీర్తి స్వబలము, స్వాధికారము లుండవలెనగాని విదేశాధికారముండ రాదనియు, 1919 సం॥ లో సహాయనిరాక రణోద్యమారంభము మొదలుకొని యిట్టిల నైమను కవిమను బహుమతిరమువరకు గుంటూరుపౌరులు తమ గాధమును దేశభక్తిని ప్రకటించి తమ ప్రతిష్టనే గాక, ఆంధ్రదేశ గౌరవమును గూడ సంరక్షించిరనియు, యికముందుకు స్వరాజ్యమును సాధించువర కిటులే దైర్యసాహసములతో, దేశభిమానముతో మెలంగి ఆంధ్రదేశమునకెల్ల వన్నె దెత్తుటగాక యనియాశించిరి.

అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగింపబడెను.

తీర్మానములు

1 ఎ. In-come tax officers విధించే పన్నులపైన చేయు అప్పీలులపై విచారణలు సడరు డిపార్టుమెంటువారే చేయుచున్నందున తగు శ్వాసం జరుగుట అసంభవము గనుక ఇప్పీలు వగైరా Judicial department) వారికి యుండే లాగున చట్టమున సవరణచేయుట చాల అవసరమని యీ సభ వారు తీర్మానింపు చున్నారు.

2 బి. రెండవ తీర్మానములో సూచించిన విషయములో సామెతకాదన్న విధించబడిన సామెతకాద తనపింఛ ప్రకారము, సివిలుకోర్టులో అధిక్షేపించి శ్వాసము పొందులాగు, రాబడినపన్నుచట్టము మార్పుటముఖ్యపుసరముగనుక అట్టిమార్పు చేయగలందులకు గవర్నమెంటువారికి వియపుర్యకముగ తెలియ పరచుట అవుసరమని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

3 ధర్మ ఖర్చుక్రింద వసూలుకాబడిన సొమ్ము సామాకార పన్ను విధించబడు మొత్తములో నేర్పుట అక్రమమనియు అట్లు చేర్చుటవలన ధర్మసూక్ష్మ పడిపోవుననియు యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచు అట్టి ధర్మసూక్ష్మ అనెను మెంటు మొత్తమునంచి తీసివేయునట్లు అట్ట సవరణచేయుటకు

గవర్నమెంటువారు వెంటనే ఏర్పాటుచేయుటకు యీ సభ వారు కోరుచున్నారు.

4. సామాకాదపన్ను విధించబడుటకు తగు మొత్తము రు 2000/-నుంచి రు 3000/-వరకు మార్పుటయున్నా అనెను మెంటు మొత్తము నిర్ధారణచేయుటలో యింటిఖర్చులు అంచనాజేసిన అట్టిఖర్చు ఆదాయములోనుంచి తగ్గించుటయు ముఖ్యపుసరమని రూఢిగా అభిప్రాయపడుచు యిందుకు తగు సవరణలు ఆట్ట తా చేయగలండులకు గవర్నమెంటువారు శ్రద్ధవహించవలసినదిగా యీసభవారు కోరుచున్నారు.

(6) ఎర్రకులలో ననుసరించి ఉంచబడిన లెక్కలు ఎనెన్నమెంటు చేయునపుడు సరియగు లెక్కలు కొని రూపు అలవారలే సరియగు లెక్కలుగ నే భావించ బడవలెను.

ఇకొకంటాక్సు ప్రధమమున ప్రభుత్వమువారి ఆదాయము తగ్గిన సందర్భమున ప్రతేకపెట్టబడి, అధికస్థితి చక్కబడి పిమ్మట చట్టమున రద్దు పరచుచు వచ్చింపిన, ప్రస్తుతము ప్రభుత్వపు అధికవిధానము తృప్తికరముగా నున్నందున తాత్కాలికముగ నేర్పడిన “ఇకొకంటాక్సు” చట్టమును రద్దు పరచవలయుననియు యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

5. మన ఆంధ్రదేశమునకుగాన, ఈపట్టణముందు స్థాపిత బడిన ఆంధ్ర వాణిజ్యసంఘమును వారి విస్తృతకర్మములను నెంట్లానే నెరవేర్చవలయునని ఈసభవారు కోరుచు, ఆదాయపుపన్ను చెల్లించువారి లందికను అందు సభ్యులుగాచేరి తత్ సంఘమును గొప్ప ఔన్నత్యమునకు తెచ్చి, తద్వారా మనకష్టములను నెరవేర్చు కొనవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

TENDERS. TENDERS NOTICE.

Sealed tenders are invited for the “construction of a Bridge of 19 spans of 70 feet each across the Munjeru river at Keesara at mile 68/3-5 of the Masulipatam Hyderabad Trunk Road” estimate Rs. 7.30 lakhs. The selected tender will have to do work worth about Rs. 3.80 lakhs, as he has to carry out all items of work as per estimate excepting steel superstructure (including fabrication and conveyance) machinery, tools and plant, contingencies, petty supervision and establishment, which will be arranged for by the Department.

Plans, specification, estimates and other particulars regarding the work are available for reference in the Kistna District Board Engineer's Office, Chilakalapudy, whereof form of tender can be had. Tenders should state at what percentage of the estimate rate for each item of work they are willing to undertake the work.

Tenders should send along with the tender a challan for Rs. 3000/ remitted into any Government Treasury or Central Co-operative Bank in this District (to the credit of Kistna District Board Deposits) as earnest deposit and they should also be prepared to furnish a further security of Rs. 2,000/ and to execute necessary agreement before actual commencement of the work.

The acceptance of the tender rests with the Special Officer, District Board, Kistna who may or may not accept the lowest Tender without assigning any reason for so doing. Tenders should reach the undersigned before 15th September 1928.

(Sd.) S. VAIDYANATHAN.
District Board Engineer,
Kistna
District Board Engineer's Office }
Kistna, Chilakalapudy, }
25th July 1928.

మోహిసీతైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0
ప్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి నుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. నుండరుల మోహాలవ్యాధులకు ప్రావసకురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయముగు సువాసన చెప్ప వలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలనుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో ముండును పుట్ట నియ్యగు. దీనియందు మనోహరముగు సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేయేల, ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.
అమ్మ తొంజనం డిపో, బొంబాయి - ముద్రాగు

గుంటూరుమండల జాతీయ మహాజనసభ

మంతనవారి పాలెమందు జరుగనున్నది

చిరదలసభతో బాటు, యూత్ లీగ్, హిందూస్తానీ సేవా దళ రాష్ట్ర శాఖ, రైతుసభ, ప్రజా గుంటూరుమండల హిందూ కాంగ్రెస్ శాఖలతో కలసి రాసభలకూడా జరుగును.

దెలిగేట్లు

1. ఇందిరకు దెలిగేట్లు కేర్లు దే గ్రామసంఘము కంపియండ్ల గేడు. యీ నెల 25 వ తారీఖులోపల దెలిగేట్లును దొమ్మకొని పంపగోరుచున్నాము. తరువాత పంపిన వారికేర్లు ఆమోదించబడవు. కాంగ్రెస్ కువచ్చి అడ్డీవను లిచూదించబడుతు. చాలాచోట్ల జిల్లాకాంగ్రెస్ సెక్రటరీల సిఫార్సులతోవచ్చి అడుగుచుందురు. దయయించి అటుల చేయక 25 వ తారీఖులోగా ఆహ్వానసంఘమువారికి పంప ప్రార్థన; జాతీయసభ దెలిగేట్లు అన్ని మీటింగులకు వెళ్లవచ్చు కుగాని నోటింగు అధికారముండదు. మిగతామీటింగులకు దెలిగేట్లు 0-5 0 ఆటాలు నిర్ణయించడమైనది. సభలసమయము లందు యేమీటింగుకు దెలిగేట్లు టికెటుయొందునో వాటి నోటింగులో పాల్గొనవలయును.

ప్రేక్షకులు

2. అన్ని సభలకు 1-0-0 రూపాయి నిర్ణయించడమైనది. ఒక రూపాయి పెట్టి టికెటు కొనినవారు నిరాటంకముగ మూడు రోజులలో జరుగబోవు అన్ని సభలకు వెళ్లవచ్చును.

ఖద్దరుప్రదర్శనము

3. సభలతోపాటు ఖద్దరు ప్రదర్శనమూగూడ జరుపబడును. శ్రీయంత దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు ప్రదర్శనము తెచ్చెదరు. అఖిలభారత చరఖాసంఘముయొక్క ఆంధ్ర కాఖిలదారు, సీతానగర ఆశ్రమమువారును ఖద్దరు పంపుటకు అంగీకరించిరి. గుంటూరునందలి శ్రీరామరాజా కేమపరిశ్రమ వారుకూడ యేసామాను తీసుకొనివచ్చుటకు అంగీకరించిరి.

వివిధముల కుర్చీలు, పట్టెములు, పెట్టెలు, నగైరాసామా నాలు క్రమమైన ధరలకు అమ్ముదురు. సామాను చాలా అందము గాను బట్టిగాను వుండి కొన్ని సామానుకన్న ఖరీదు స్వల్పము గాను యొక్కవ రోజులు వుండును. స్వదేశీవస్తువుల ప్రచారముల నుద్దేశ్యములను కర్తవ్యము అందరియందు వున్నదిగదా?

స్నాన హైస్టేంకు

4. శ్రీయంత నడింపల్లి వేంకట లక్ష్మీ నరసింహ రావు పంతులుగారు స్నాన హైస్టేంకుకు అంగీకరించిరి.

5. సభల అధ్యక్షులపేరు ఆహ్వానసంఘ అధ్యక్షులపేర్లు ప్రోగ్రాం ఎగైరాలు ముందు తెలియజేయుదును.

6. మార్గము.

పాన్నూరు ప్రేక్షకులలో దిగి సుగ్రహ బండ్లమీదను కారు మీదను నెండవోలు కృష్ణకాలం చేవువరకు వచ్చిన అక్కడ నుంచి రెండోబండ్లు యేర్పాటు చేయుదుము. చేవు దగ్గరనుంచి రెండోబండ్లన్న రోయిండును. కొంచెము ఖర్చుగాని తొందర గా రావచ్చును. రెండవమార్గము తెనాలిలో రాత్రి 8 గంటలకు జోటులు బయలుదేరును. ఆ బోట్లలో నైలుదేరి తెల్లవారి 6 గంటలకు పిట్టలవాని పాల్గొ లాకులవద్ద దింపును. అక్కడనుంచి రెండోబండ్లు బండ్లుయొందును. ఒక మైలుమార్గము. మూడవ మార్గము తెనాలి రేవులై నైలులోయొన్న భట్టిప్రోలు ప్రేక్షకులలో దిగిన కాల్గమీద నెండవోలు చేవుదగ్గరకు రావచ్చును. అక్కడనుంచి రెండోబండ్లు బండ్లుయొందును యీ మార్గము చేవులైతాలూకా వారికి, కొంత తెనాలి తాలూకావారికి అనుకూలముగాని మిగతావారికి డబ్బుఖర్చు యొక్కవ. తెనాలి, గుంటూరు, వగైరా తాలూకాల వారు బోటుమీద రావచ్చును. ఖర్చు తక్కువకాని ఒక రాత్రి యంతయు పడవలో యుండవలయును. పాన్నూరు మార్గముగూడా కొంచెము ఖర్చుగాని తొందరగా జేరవచ్చును. వంగవోలు, బాపట్ల తాలూకాలవారు పాన్నూరుమార్గముగూడా రావచ్చును.

మంతన వేంకటరాజు

ఆహ్వాన సంఘ సెక్రటరీ.

ఒక లేఖరి కావలెను

లైన్ రైటింగునందు మంచి చేగము గలిగి వట్టియు, ఆంగ్లభాషనుండి ఆంధ్రమునకు భారాళ యుగాతర్జుమా చేయగలిగినట్టివారు మాత్రమే స్వ దస్తూరితో దరఖాస్తులను ఈదిగువ విలాసమునకు చేయవలెను.

A. D.

C/o Andhrapatrika,
P. B. No. 212, Madras.

జాబులు

అఖిలభారత సనాతనధర్మమహాసభ-చెన్నపురి

1. సనాతనధర్మమహాసభకు సహాయుచేయు స్వచ్ఛంద సేవకులు నాయకుడుగా, విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థి సైనికదళ మునకు చేరిన, శ్రీరామ్ యన్. రాఘవాచారి బి. ఏ. ఆనర్సు గారు నియమింపబడిరి.
2. సభకు సహాయము చేయుటకుగాను సనాతనమతమునకు చేరినవారును, పూర్వాచారపరాయణత్వమునందు విశ్వాసము గలవారు తమదరఖాస్తులు పంపకోరబడుచున్నారు.
3. ఇర్లవిశ్వేశ్వర, స్వచ్ఛందసేవకులకు దినమునకు 3 కా కాపీర భోజనము లియ్యబడును. సభలకు 2 దినములు ముందు గాను సభానంతరము 2 దినములు భోజన మియ్యబడును.
4. వారణాసిపురమునగల శ్రీ భారతధర్మమండల పీఠాధి పతులకు, శ్రీ జ్ఞానాంధజీ స్వామివారు యీసభయందు ఆద రణమాపుచు, ఆహ్వాదే శ్రీముఖము పంపిరి.
5. ఆసామా, వంగ, సంయుక్తరాష్ట్రములనుండి ప్రతి నిధులు 19 వ తేది ఉదయమున చేరుదును.
6. ఇతరవిషయములకు కార్యదర్శిపేర వ్రాయవలెను. 88 నెంకటాచల } యు. పి. కృష్ణమాచారి, }
ముదలిపిడి, } కార్యదర్శి.
పాల్కురెవెను. }

ఒరంపుర మహిళా సమాజము

ఈ సమాజముయొక్క 16 వ వార్షికోత్సవము పురమందిర మందు యీ నెల 17 వ తేది మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు జాతీయగీతములతో ప్రారంభింపబడినది. సభకు సుమారు మూడువందల మంది స్త్రీలు విచ్చేసిరి. ప్రధమమున మహిళా సమాజ అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి వరహగిరి వెంకటసుబ్బమ్మగారు దైన్యప్రార్థన జరిపి తదుపరి స్త్రీవిద్యాలిహనులను పెద్దలను ఆగు శ్రీమతి పాకల శ్రీరంగవాయకమ్మగారిని అగ్రాసనాధి పత్యమును స్వీకరింపమని సమాజము తరఫున కోరుచు ఆమెను కర్పూరమాలాలంకృతుల జేసిరి. అంతట సభ్యురాండ్రు కరతాళ ధ్వనులతో ఆమె ఆసనమును స్వీకరించి తమకు గౌరవపదవి నొసగి నందులకు సమాజకురాండ్రుకు తమకృతజ్ఞతను తెలిపిరి. పిమ్మట శ్రీమతి సీతాబాయిగారు స్వాగత సమాజాశీర్వాద శ్లోకము లను చెదిరిరి. అటుపిమ్మట సమాజకార్యదర్శిని సమాజముయొక్క యే దానియనుబంధముగ విజయలక్ష్మీ పుస్తకభాండాగారము యొక్కయు కార్యదర్శిచేదకు చదువుచు ప్రస్తుతము సమా జమునందు 50 మంది సభ్యురాండ్రు కలరనియు, 50 సాధారణ సభలు 12 ప్రత్యేకసభలు జరుపబడినవనియు, భాండాగారము నందు 570 పుస్తకములు కలవనియు, ప్రతివారము స్త్రీలకుచిత ముగ పుస్తకము నివ్వబడుచున్న వనియు తెలియజేసిరి. నిజేది కాంతమున సమాజమునకును భాండాగారమునకును విరివిగా విరాళములిచ్చియు సభ్యురాండ్రుగా చేరియు వాటి యభివృద్ధికి తోడ్పడమని స్త్రీల ప్రార్థించిరి. అనంతరము సమాజ గౌర వాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి గాదె చూడికుడుతమ్మగారు పంపిన సందేశము చదువబడినది. పిమ్మట అధ్యక్షురాలు మతసాంఘిక విషయములగురించియు తదితర విషయముల గురించియు దీర్ఘ పర్యాసమును గావించిరి. పిమ్మట పా. రామలక్ష్మమ్మగారు స్త్రీవిద్యను గురించి వుపదేశించిరి. తర్వాత బాలికలు సంవత్స రోత్సవిషయమైన సంభాషణను జరిపియు, "శశిశక్తి" నాటక మును కడురమణీయముగ ప్రదర్శించియు సభకురాండ్రు నానంద పరవశుల గావించిరి.

చివరకు అధ్యక్షురాలికి సభ్యురాండ్రుకు వందనముతోను, మంగళముతోను సభ రాత్రి 7 గంటలకు జయప్రదముగా ముగి సినది.

కొం. విజయలక్ష్మీబాయి,

కార్యదర్శిని.

ఆంధ్రదిన పత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పొరుగునారికి	చెన్నపట్టు మువారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
అర్రమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మూడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వార పత్రిక

వారపత్రికకు సంవత్సర చందా రూ. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు పంపబడదు.

యూనాంకు లేచిపోతారా?

ఏరయిబలలో చూచినను, ఏపడవలో విన్నను, ఏవంట. పూటి యింటిపద్ధ చూచినను, ఒకచోటననేల, పదిమంది సమా వేళమైన ప్రతిస్థలనుండు, కారదాబిల్లు ఆందోళనయే గదా! ఈ మార్గ శిరమాసములో జరుగబోయే వివాహములు కొన్ని లక్షలం దునని నానమ్మకము. పసికూనలకు సహితము వివాహము గావించుటకై యత్నించుచున్నారు. ఈ సోదరులు ముక్కుపచ్చలూ రని పసికూనలకు, వివాహముగావించి, దా పెట్టిపొళ్ళిము, అనందము అనుభవించ నెంచిరో అర్థమగుటలేదు. బిల్లు అనులులో, నికి వచ్చినతరువాత, పదునాల్గు ఏండ్లువచ్చువరకు వివాహము లుండవుగదా! అందరికి ఒకే సమస్య అయినపుడు, ఒకరిని ఒకరు వెలివేయువారుండురా? వారికి మాత్రము యిట్టిదిరాదా? ఎట్టికేలకు, ఎవరైన వెలి అనుబోధ పెట్టుచో, సంఘ మూరకుం దునా? కొండలు దురభిప్రాయము, భయముకలిగి, యూనాము లేచివెళ్లి వివాహములుచేసుకొని, సంవత్సరం దాటిన తరువాత రాగలనునియు, సంవత్సరం దాటినతరువాత శిక్షివుండవనియు, చెప్పకొనుట ప్రారంభించినారు, మన సంఘమును ఆవరిం చియున్నదురాచార పితాచమును నవతలికి త్రోయ యత్నించు చున్న నిట్టి తరుణమున, నిట్టి పిరికివారలు, యిట్టి భయమును పొందుట ఆశ్చర్యమేమన్నది. "రాకన్ మానవునోని వృద్ధులు మహారాజ్యంబులం డాగినన్" అనిచెప్ప రీతిగ, యూనాంకెల్లి నప్పటికిని, అట్టి ఆచారము చిరకాలకాము నిలిచియుండ నేర దని నా సోదరులు తలంచెదరుగాక!

తల్లాప్రగడ వెంకటేశ్వరరావు.

సకలత్వాలాగారి ప్యాసుపోర్టు

నిరాకరణము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, నవంబరు 20.—గల్లోచరు, సకలత్వాలా గార్ల ప్యాసుపోర్టు నిరాకరణమునుగూర్చి బ్రిటిషుప్రతికలన్ని యు మిన్నకున్నవి. కాని ఒక్క డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ ప్రతిక మాత్రము ఇండియాకార్యాలయమువారి చర్యను సంపాదకియ. మన సమర్థించుచున్నది. సాధారణముగ వ్యక్తులు స్వేచ్ఛగ సంపించుటను అరికట్టుట అవివేకమే కాని ప్రత్యేక ప రి స్థి తు లు ప్రత్యేకముగా ప్రవర్తించి ప్యాసుపోర్టులను నిరాకరింపవలసి వచ్చును. ప్రభాత్యమునకు ప్రత్యేకపరిశీతులందు ప్యాసుపోర్టులను నిరాకరింపవలెను. ఇంగ్లం డులో సకలత్వాలాగారు తనను తప్ప ఇతరులపక్షమున ప్రాతి నిధ్యము జేడయరని సాధారణముగ భారతీయు తెలుగురు. తీవ్ర ముగ ప్రతికూలముగ బ్రిటిషువారిపట్ల ఆందోళనము సల్పువార లకు ప్యాసుపోర్టులను ఇవ్వనటులే తనకుగూడ ఇవ్వలేదని మొల. పెట్టవచ్చుననుచున్నది. కాంతియుతముగ బ్రిటిషుపౌరులకు ఇవ్వ నలసిన ప్యాసుపోర్టుల నీయ నిరాకరించిన సకలత్వాలాగారు మొల పెట్ట వలెలేదనుచున్నది.

రావు ఆటో ఎక్సుపర్టు

మాన్యులు

ప్రకాశకులు శ్రీరామ మోటారు స్కూలు-

మదరాసు

ఈ మాన్యులు 8 సంపుటముల ఆంగ్ల గ్రంథము. మొదటి: సంపుటమును కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ప్రస్తుతము రెండవ సంపుటముగూడ విక్రయమునకు సిద్ధముగానున్నదని ప్రకాశకులు తెలిపిరి. నెలకు రెండు సంపుటముల చొప్పున నాలుగునెలలలో గ్రంథ మంతయును ప్రకటింపబడును. ఒక సంపుటము నెల. 4 రూపాయలు. ఆంగ్ల భాషలో 8 సంపుటములును ముద్రింప బడిన పిమ్మట ఆంధ్రభాషలో గూడ ముద్రింప దలచితిమని. ప్రకాశకులు తెలిపిరి.

ఈ మొదటి సంపుటమునందు 156 పేజీలలో 9 పాఠ ములు కలవు. ఆయా విషయములకు సంబంధించిన యుపకరణాలు పటములుగూడ నిందు కలవు. (1) మోటారు బండిలో పనిచేయునట్టి వివిధభాగములు (10 పేజీలు) 2. పరరు ప్లాం టులు, కంట్రోలు, పార్టుస్ (11) 3. ఇంజనులను కట్టెడురీతి (17) 4. సిలండరులు కలసి పనిచేయురీతి (20) 5. ఇంజనులు పనిచేయురీతి (14) 6. వాలులను సుయోగించు పద్ధతి (14) వాలులను అమర్చెడు పద్ధతి (18) 8. ఇంజనుకు చురుకుచేయు రీతి (26) 9. ను కు ని ప్పు ను ర గు లాక్కు లు పు రీతి (26)

రాజమంది

(స్వకీయ విలేఖరి)

బాద్మినిధి

జూలై 30:—ఇదివరలో మహాత్మా గాంధీగారి పేర పంపిన 260 రూపాయలు కాకుండా, తిరిగి పొందుతున్నట్లు క్రిందట, బాద్మినిధి నిధికిగాను మాపురవాసులు, 150 రూపాయలను గాంధీగారి చిరునామాకు పంపియ్యండి. ఈ మొత్తమును పోగుజేయుటలో మ. రా. శ్రీ ఆరవ ఆదినారాయణ మూర్తిగారు, మండలి పీఠకర్తలైనాగారు, గుజ్జు పీఠకర్తలైనాగారు, పండిరి మల్లిఖార్జునరావుగారు చాలా శ్రమ తీసికొనిరి.

మాపెద్దరోడ్డు

మామనిసివల్ సరిహద్దులలోనున్న కోడ్లు మిక్కిలి దుస్థితిలోనున్నవి. మాపట్టణ పెద్దరోడ్డు కడు పీనస్థితిలోనున్నది. ఎక్కడ చూచినను గోతులే. బండవండ్లు, మోటారుకారు వారలు, బాటసారులు యాగోతులవలన చాల కష్టములకు లోనగుచున్నారు. ఈరోడ్డునయినను లొందరగా మరమ్మత్తు చేయుట మునిసిపాలిటీ వారి విద్యుత్ కర్తవ్యము.

పొన్నూరు

పొన్నూరు గ్రామమున “శ్రీనాథవ కన్యకాపరమేశ్వరీ” యాలయమున, యాలయమునకు చేరిన సత్రమున, సత్రమున నొక వేదపాఠశాలయొనకులవు. మూడురోజులనుండి యాలయమునకు చేరిన సత్రమున “ఘోషాయి వేదములతోనున్న యేవురు (ఇందు భార్యయును భర్తయునుకలరు.) నివసించుచుండిరి. జూలై 25 తేదీ నాటిరాత్రి శ్రీ ఆమ్మవారి సర్వభరణములును దొంగిలించి పోయిరి. వైశ్య వేదవిద్యార్థు లీసంగతిని విన్న వెంటనే చేబోలు చందవోలు, బాపట్ల, మొదలగు గ్రామములకు దొంగల ఆచూకీని తీయుటకు గ్రామమునకిరువురివంతున వెడలిరి. బాపట్ల వైపు నకు వెడలిన విద్యార్థులలో, “కొమ్మూరి సీతారామయ్య” అను విద్యార్థి ఆప్టికట్లయను గ్రామములో భార్యభర్తలగు ఘోషాయి యావేదధారుల గుర్తించి సోదామాడగా “శ్రీ ఆమ్మవారి” సామ్యులన్నియును దొరికినవి. దొంగలను పొన్నూరులో పోలీసుల పరచుచేసిరి. చందవోలు వైపునకు వెళ్లిన కొల్లి పరికోటేశ్వర్లు యానుబ్బరావుగారు “యాజులి” అను గ్రామమున మఠిమువ్వురు ఘోషాయి వేదధారుల గుర్తించి పొన్నూరు పోలీసులపరచుచేసిరి.

(ఒక విలేఖరి)

కడప

ప్రధానమంత్రి గౌ. డాక్టర్ సుబ్బారాయణగారు ప్రొద్దుటూరు వికలాంగ శరణాలయమునకు ప్రధాన పోషకులైరి

ప్రొద్దుటూరు వికలాంగ శరణాలయధ్యక్షులగు శ్రీయుత ఏ. కె. మునిగారను ప్రధానకార్యదర్శిగారగు వి. శ్రీనివాసరావుగారను, వి. వసంతరావు, మునిసిపల్ ఛేర్మన్, కె. శుబ్బయ్య శెట్టి మున్నగు ప్రముఖులతోగలసి శేష మంత్రిగారిని సందర్శించిరి. అధ్యక్షులగు మునిగారు శరణాలయమున నొక అడ్రెసును మంత్రిగారికి సమర్పించిరి. మంత్రిగారు మునిగారు యథాశక్తి నిర్వహణనుగ గ్రహపాతజీవనమున పాల్గొనినందులకు తా మెంతయు సంతసించుచుంటిమనియు, ముఖ్యముగ కంటి గ్రుడ్డివారిని తామును నితరపురస్రములును బోపించుచున్నందులకు తమ కెంతయు సంతోషముగలుగుచున్నదనియు, తామును ఈ శరణాలయమునకు ప్రధానపోషకులుగ నుండుటకు సంతసించితిమనియు, అంతమాత్రమే గాకుండ మ్యునిసిపాలిటీలు తాలూకుబోర్డులు, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు మున్నగుసంస్థలు ఈ శరణాలయమునకై కాక్ర చేయు పైకమునకు తాముకొరము నిత్తుమనియుగూడ వాదనాముచేసిరి. ఈ శరణాలయమువట్టున ప్రధానమంత్రిగారు చూపిన సానుభూతికి పురస్రములు లండనును చాల సంతసించుచున్నారు. మునిగారు పిమ్మట ప్రధానకార్యదర్శిగారిని ఇతరసభ్యులను ప్రధానమంత్రిగారికి పరిచయపఱచిరి.

(ఒక విలేఖరి)

అలహాబాదు, ఆగస్టు 2:— సర్ మాల్కాము హాయి శ్రీగారు ఆగస్టు 9 వ తేదీని చార్జి పుచ్చుకొందురు.

కావలి

(స్వకీయ విలేఖరి)

రామదాసు సావిత్రినాటకములు

జూలై 31:—యీ నెల తే 28, 29 నులలో నెల్లూరు నాట్యమండలివారును వెజనాడ విశ్రాంతిమువారును పై నాటకములు యిచ్చట ప్రదర్శించిరి. ముఖ్యపాత్రలు శుభ్రస్థితి నటులచే నిర్వహించబడిన. మంచివసూలును చేశారు. అయినను ఆటల ప్రాప్రయిటర్లును నటులును ప్రేక్షకులకు దీనికి తగిన సౌకర్యమునుగాని అనందమునుగాని ఒపంగినట్లు కన్పట్టదు. కడపటి తరగతి టిక్కెట్లవారికి అనుర్విక ఫలమునైన కష్టమేదు. యీ తరగతి కాలములో చల్లగా తరగతి భాను నికిరణముల స్వచ్ఛగా ననుభవించిరి. యీ చిన్న యూరికి కడపటి తరగతి టిక్కెట్లు 0.8-0 అధికమునని మేనేజర్లు తలచెరి. రాత్రి 9-30 గంటలకు ఆట ప్రారంభింపబడునని విరివిగా ప్రకటింపబడియు సాధారణముగా వక గంట ఆలస్యముగా ప్రదర్శించుట మామూలు చేసిరి. పోనీ దీనికి తగిన ట్లు నాటకమును పూర్తిగా ప్రదర్శించురా యనిన అట్లులేదు. సరిగా 2 గంటలకు లోపుగనే ఆటలను ముగించిరి. యిది యెంతయు గర్హ్యము. దీనివలన నాటకము చాలాభాగము వికసేయవలసివచ్చుటయు రసపుష్టిగల సీనులు అస్పృశ్యుగులయు తటస్థించుచున్నది. యిక ముందైనను కడపటి తరగతి వారికి సౌకర్యము గలిగించి నాటకములు పూర్తిగా భేలమొనర్చురని ప్రేక్షకులందరు మిక్కిలి కోరుచున్నారు. రానురాను యీ నాట్యసంఘములు వాణిజ్యసంఘములైనవి. నలుగురు అభిమానులగు సంఘసభ్యులు మరీనలుగురు ప్రసిద్ధులనునంగూర్చి యెట్లో యొక నాటకమును జరిపి ధనము ప్రోగుజేయుటే తరవాతివిధిగా నెంచుచున్నారని నాటకప్రదర్శన విద్యుత్తవలన ప్రేక్షకులకు గలంగవలసిన అనందముగాని నీతిగాని వారికి గలుగుచున్న దాయని యొకరును గమనింపకుండుట కోరవలయును. పేరుబడ్డ నటులు దప్పకడనువారు రెండవతరగతికి గాని లేక మూడవతరగతికిగాని జెందిన నటులు మూగక అప్పుడే రంగస్థలమున నడుగిడిన శ్రాత్త నటులను పోగుజేసి బాగుగా నుండవలసిన నాటకములను రసాభాసము జేయుచున్నారు. ఇది వ్యాపారలక్షణము. కాబట్టి యిక ముందైనను దీనిని గమనించి మేనేజర్లు భాగ్యవంతులుగాని మన దేశమున ప్రేక్షకులకు వారిచ్చిన డబ్బునకైనను తగిన సౌకర్యములును లాభమును వారి కొరంబుల విధియై యున్నది.

కాలమానము

రాత్రింబంధు పడమటిగాలి పీచుచునేయున్నది. క్రమేణ బావులలోని నీరు యింకపోవుచున్నది. వర్షము గలగు జాడలు కన్పట్టుటలేదు. కర్షకులు కడుభీతిల్లుచున్నారు. ఇంకను సస్యములు విత్తుట శారంభము కాలేదు.

శ్రీ గోవిందరాయ సురభి నాట్యమండలి

రావణ చర్యలు

ఈనాటకము బ్రీ శ్రీ చక్రావర్తముల మాణిక్య కళ్యప్రణీతము. నాటకపు పస నెట్లుండినను నటుల సామర్థ్యమును బట్టియు చిత్ర విచిత్రముగదోచు వారివలన గనుతరుపబడిన సీనులనుబట్టియు నాటక మొకింత వింతగనే యున్నదను యూహ ప్రేక్షకులకు బొడవనది. యిందు కథానాయకుడు రావణుడు. యన్. వెంకట్రావుగా రిపాత్రను నటించుటలో తన చాకచక్యమంతయు గనుపరచె నను పదుదేశ్యము నాకొక్కనికిగాని ప్రేక్షకులందరికిని దోచెను. కైలాసపర్వత మెత్తదలచిన రావణుని బాధ నిరూపించుటయు పార్వతీ పరమేశ్వరులు పర్వతమును ద్రోక్కినట్లుబయు చూచి యానందంపని వారరుదు. శ్వేత ద్వీప వాసులగు శ్రీ లీ రావణుని మంత్రి మొదలగు పరివారిములను గేలిపుచ్చుటగాంచి హాసంపనివారొక్కరును లేరని విక్కాటింప దగియున్నది. కపిలమహానాథాశ్రమము కడునచ్చుతము. కపిలని తపోభంగము గాంచిన రావణుని కాశారాక్షసావతారము గమపించినంతనే కడు విస్మయము చెందినట్లుగ పిండుట త్యానుమోదముగ నుండెను. యంతయుల పీరి నాట్యకాళిలమును గూర్చి యిదివరకే ప్రతికలంపనెత్తుట ప్రయోచియే యుండిరి.

హరిప్రసాదరావు, ప్రేక్షకుడు.

విశాఖపట్టణ మండల గ్రామపాలక మహాసభ

విశాఖపట్టణ మండల 5 వ మహాసభ జూలై 28, 29 తేదీలను విజయనగరంలో జరుగుటకు యేర్పాటుకాచి ఆహ్వాన సంఘసభ్యులతో కొంతమంది ముఖ్యులను శ్రీ వైస రాయవారి రాకవలన కలిగిన యేర్పాటులలో ప్రభుత్వోద్యోగులచే నిర్ణయంపబడిన మరీకొన్ని అనివార్యమునకార్యములచే పథా యేర్పాటులు జరగక 1928 సం॥ ఆగస్టు 28, 29 తేదీలకు పొడిగించి పథిజరుగు యేర్పాటులు గావించబడుచున్నవి. కాబట్టి లోపములను గమనింపక ఆ తేదీలకు మండలంబుననుండు అందరు గ్రామపాలకులున్ను అభిమానులున్ను యితరమండలములవారున్ను దయచేయవచ్చును.

మంత్రి నారాయణరావు, ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి.

బొంబాయి లైఫ్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ (స్థాపితము 1908)

సభాధ్యక్షుడు, సర్ లాలూభాయ్ నమాల్ దాస్ Kt. C 1 E, J.P. మేనేజరు యస్. బి. కాదూర్ ఇండియా డేక్ ఫ్రీమాకంపెనీలలోక్ల అన్నివిధముల పాలిసికర్యముల నివ్వగలదియే. ప్రత్యేక సదుపాయములు 4845 రిక్కువ ప్రీమియములు. ఎక్కువ బోనస్ లు. స్వల్పవరతులు.

మంచి మేనేజ్ మెంటు.

ఆటోమోటర్ నావ్ ఫర్ ఫీచరు. పాలిసిదారు హక్కులకువెంటనే చెల్లించుట. వివరములకు వ్రాయుడు.

K. PADMANABHAPAI B. A. Secretary Madras Branch, P. B. No. 337, Mount Road MADRAS.

మాన ఫోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలగుంధము! (పోగుభుక్తుల ప్రత్యేకము) గుణాధికము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైశ్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, ఆవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, శిరశం, వ్రేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు సేహవాతనోష్ణులను వెంటనేమాన్యును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగలకొనవచ్చునుగదా! పరమహంసప్రయ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా,

ధనసంపాదన చేయు మార్గ మేదో ఎటుగుదురా?

వ్యాపారముచేయుటచేత ధనమును సంపాదించగలరు. అని ఓలవానికిమాడ తెలియును. అయితే వ్యాపారము చేయుట చేత అను ప్రశ్న తప్పక వచ్చును. జగత్ప్రసిద్ధిని పొందుచున్నట్టి యు మా ఫ్యాక్టరీలో ఇక్కడనే తయారగుచున్నట్టియు అసమానమైన నాణ్యము గల మా కిల్కా ఖండువాల, ధోవతులు, వర్తింగులు, కోటింగులు, నార్మడిపంచెలు, కలగుడ్డలు, చీరలు, చాకములు మొదలగు వానిని కొని వ్యాపారముచేయుచో ధనమును, ధనలక్ష్మియునుకూడ వచ్చును. ఒక్కమగ్గుము పెట్టుకొని నేయుచున్న వారు కూడ కిల్కా మ్యాన్యుఫ్యాక్చరర్స్ చేయుచున్న ప్రకటనలను నమ్మితిరా ఏమగునో మీకే తెలియును. అందఱును కిల్కావస్త్రములను ధరించవచ్చును. మా వస్త్రముల చాకయే చాక. 1 మాబట్టు నాణ్యమే నాణ్యము. ఎవ్వరికి కావలసినను మా స్వాంతుల్య పంచెదము, మీ అడ్రెస్సును విశదముగా వ్రాయుడు. మీరు ఎక్కడ కొన్నను మా కిల్కావస్త్రములు కొనుడు. కొనునప్పుడు మా ప్రేడు మార్కు ఉన్న వస్త్రములనే కొనుడు.

ముప్పన ఫోమరాజు అండ్ సోన్స్

ప్రాప్తెటర్సు: శ్రీ లక్ష్మీకెల్లూ మ్యాన్యుఫ్యాక్చరర్స్ రింగు వర్కుస్, తెలిగ్రాఫ్ ఆడ్రెసు. "కిల్కా గుడ్డు" పెద్దాపురము

శారదాచట్టము ప్రతిపూర్ణాంధోళనము

ఎమ్. ఆర్. వి. కృష్ణారావు గారు, రాజమండ్రి

భారతీయుల అదృష్టం కొద్ది బాలశాలికలు ఆచారాలని కామంతికాకుండా రక్షించే శారదాచట్టము కాననమయింది. ఇంతటితో పసిబాలికల కష్టాలు గట్టెక్కాయనునీ భారతదేశం సత్వరాభివృద్ధి గాంచుతుందని తలచి సంతోషిస్తున్న సమయంలో పానికింటే పుడకల్లాగ ఈ పూర్వాచారపరాయణులు మాత్రం శాసనధికార్తమే కర్తవ్యమని గోలపెడుతున్నారు. వీరి ఆందోళన మొదటినుంచి పరిహాసాస్పదంగానే వుంది. పూర్వాచారపరాయణుల డెప్రెస్సేషను సిద్ధా చెల్లినప్పుడు, ఏ పెద్ద పండితుడైనా ధాటిగా జమాయించి సంస్కృతిలో సన్మానం కొర్రేకాడంటే, గోపను ప్రభువు మాడలేత్తి, వీళ్లం చేస్తారోరా బాబూ, ఏమంత్రా లైనా ప్రయోగిస్తారేమో అని మాడలు పుట్టి బిల్లు శాసనం కాకుండా వీటో చేస్తాడేమో అని భయపడినవారూమా కలరు. అల్లాటయితే బాగుండును అని తలచిన పూర్వాచారపరాయణులు లేకపోలేదు. వీరికి మొదటినుంచి వొకటే అపోహ వివాహం సాంఘికం కాదని, అది మతం మీద ఆధారపడివుందని, ఆధునిక శాస్త్రజ్ఞుల అమూల్యపరిశోధనలన్నీ నైజేనేం, ప్రపంచ మానవచారిత్రాన్ని బట్టియితే నేం ఇదంతా మాత్రం సత్యంగాదని తెలుసుకుంటున్నాం.

పూర్వకాలం అనగా మానవుడింకా అనాకరిడుగ ఉన్నప్పుడు మానవులు గుంపులుగుంపులుగా నివసిస్తుండేవారు. వారికి వివాహమంటే ఏమిటో తెలియదు. క్రమంగా జాతి వృద్ధియవకొద్దీ, వారికి పిల్లలు పుట్టినకొద్దీ వివాహం ఒకవిధమైన రక్షణక్రింద అమలులోకి వచ్చింది. తన పిల్లలికి తానే బాధ్యత వహించవలెనని ఒకనియను ఏర్పడి వ్యాయరక్షణక్రింద వివాహ మేర్పడ్డది. క్రమంగా ఏకపత్ని, పాతివ్రత్యాలు, నైతిక శాస్త్రాలు ఏర్పడ్డాయి. మానవుడు అభివృద్ధిగాంచి, తన బుద్ధి సూక్ష్మతను, తెలివితేటలను ఉపయోగించి పరిణామం సాగించకొద్దీ వివాహమనేది ఒక సాంఘిక ప్రకట్టుబాటు. అది నేడుంటే లేవు పోవచ్చు. ఆమెరికాలోను రష్యాలోను కొన్ని సంస్థలు టాస్తే కొంతకాలానికి వివాహం పోలే పోవచ్చుననిమాడా తెలుసుట కనకాశేషం. కాని మతం, మానవుడు ప్రపంచంలో వున్నంతకాలం, ప్రపంచం వున్నంతకాలం పాడు. అది కొన్ని సత్యాలని నిరూపిస్తుంది. ఆ సత్యాన్వేషణకై మార్గాలను ఏర్పాటుగంవారు ఆయుగంలో ఏర్పాటు చేసుకుంటారు శాస్త్రాలు, స్మృతులు ఎల్లకాలం నిత్యమలుకావు. భారతదేశంలోనేతో పరిసిగలనిబట్టి మాస్తే పూర్వాచారపరాయణులు ఎల్లసంక్రమ మనేది తప్పక వస్తుందని గొప్పరింపగలదు. ఇద్దాశ్రమ ధర్మము లేదిప్పుడు. ఆశ్రమధర్మము పోయినది. ఇద్ద ఖేదముమాత్రం నిలిచివుంది చాలా ఆనర్గాలకి హేతుభూతమే. సాంఘిక సంస్థలు కాలానుగుణ్యముగా మార్పుజేందీక తప్పదు. మార్పు, పరిణామము, ప్రకృతిశాసనములు అవి లేక ప్రపంచమే లేదు.

అందుచేత మార మాలోచింపని మనపూర్వాచారపరాయణులు ఇంతటితో తమ ఆందోళనను కట్టిపెట్టిన బాగుంటుంది. ఇక శాసనధికార్తము తమపరువుకోసం, తమ ఆమస్మికను గుంకోసం పసికూనలని యజ్ఞపతులలాగ తమస్వార్థానికి, ఆచారానికి, క్రోధానికి అహుతి చేయడంకన్నా అధర్మంగాని, అమానుషంగాని వుంటుందీ శాసనధికార్తం గావించి. జైలు కెళ్ల భగవంతునియెదుట ప్రగల్భాలు, కొడదామని లాగుంది వీరి ఘోష. ఈ ప్రపంచంలో వీరిని హస్తించేనాగవ్వరువుండగా. అంతరకు నిజం. భావిభారతనిర్మాతలైన యువకుల చాచుచూ తిరి పూర్వాచారపరాయణులు శాసనధికార్తం చేసేయెడల మాస్తే గా గోల్పోతారని నమ్ముచున్న ఇంకోటి వీరే గనుక ఇధూనగల కష్టం లేవందా వివాహాలు తమ బలవంతంకొద్దీ చేస్తే ఏ పజ్జే తిరువాతో శాసనసభలు ఇప్పటి యువకులతోను, యువకులతోను నిండి వున్నప్పుడు విడాకులనట్టం ప్యాసుచేసి వాళ్లని రక్షించాగనే చార్తవారు ఏలోకలో నున్నా వివగలు.

1921 లో శాసన ధికార్తంచేసి అసహాయవాదులు తెయిలుకొల్లలేదా? ఇప్పుడెల్లెటలేదా? వారిని దేశం గౌరవించి పూజిస్తోంది. అల్లాగే మనం ఈ విధంగానైనా తెయిలు కెడితే ఏదో పేరు తెచ్చుకోవచ్చు అనుకుని తెయిలుకెళ్ల పూర్వాచారపరాయణులు కొందరుంటారు. కొందరేమిటి? వారు తెయిలు కెడితే అందుకేని ప్రతివారు తలపారని వారు నృథం గా నమ్ముచున్నా. కాని వారికి వీరికి హస్తించుకోవలసిన తేడావుందని తలచికోందురుగాక. మొదటివారు భారతమాత చాస్యవిముక్తి సర్వస్వమర్పించిన పితరులు. స్వేచ్ఛారాధకులు దేశభక్తులు ఇప్పుడు తెయిలు కెళ్లై బోయ్యే పూర్వాచారపరాయణులు మతి ధర్మమును పేరులో,

భారతమాతని, స్వేచ్ఛకై, స్వాతంత్ర్యమునకై వెనకబానుతూ కొంచెమో గొప్ప సాంఘికంగానైనా స్వేచ్ఛ పొందిన భారతమాతను, ఆచారమనే శృంఖలచే బంధింప ప్రయత్నించిన భావచాస్యలు, వేళ్లతోనూ లని గ్రహించక మానరు.

శారదాచట్టము ముయిందగదా అని ఏదైనాలోపుక పరిమాణకు పుస్తముజేద్దాం, యెవడికో వొకడికికట్ట చెవ్వోచని బాలికలకు వివాహంచేసినా, లేక తరువాత శాసనధికార్తం చేసినా వారికి దైత్యం లేదనిన్ని, బావచాస్యలని, ఆచార శృంఖలాబద్ధులని, తామనుకొన్నట్లుగా గాక పరలోకసాఖ్యానికి మారనునలారనిన్ని యువకలోకం తప్పక తెలుస్తుంది, ముమ్మాటికి నిజము. పెద్దలయిన పూర్వాచారపరాయణులంగుచ్చేతలు నృపాంధోళనంతటితో దిగమ్రించుకుని సంఘాన్ని, మానవజాతినీ, కలసిని ఇంటిపెట్టి, భారతబ్యానానికి తోడ్పడమని నామనది.

హైదరాబాద్ సామన్య సుస్కరించు

కలకత్తా, నవం 21:— కాంగ్రెస్ వారములో హూగ్లలో జరగనున్న హైదరాబాద్ సామన్య సుస్కరించు శ్రీ హరిబిల్వ శారదాగారు అత్యుముఖ గా మండలయువని బెంగాలు సంఘ సంస్కరణమును నిర్వహిస్తే యువముచ్చి. (ప్రే. తె.)

చంద్రగుప్త నాటకము

గ్రంథకర్త శ్రీయుత జోషులగడ్డ సత్యనారాయణ మూర్తిగారు ఎం. ఏ. బి. ఎల్.

రాజమహేంద్రవరమున సరస్వతీ గ్రంథమండలి నాటకానుబంధమున 8 వ నాటకమును నీ చారిత్రక నాటకమును కృతజ్ఞులతో వండుకొంటిమి. ఇది వివరములు నాటకము. ఇది నృత్యము సప్రసిద్ధము ప్రార్యంభింపకుడగు నింబ్రుత్తుకు కథా నాయకుడు. కైలి మృదులమగు గ్రాంథికము. దీనికలరు 1-0-0, చలమునా గిబుల చాయనలెను.

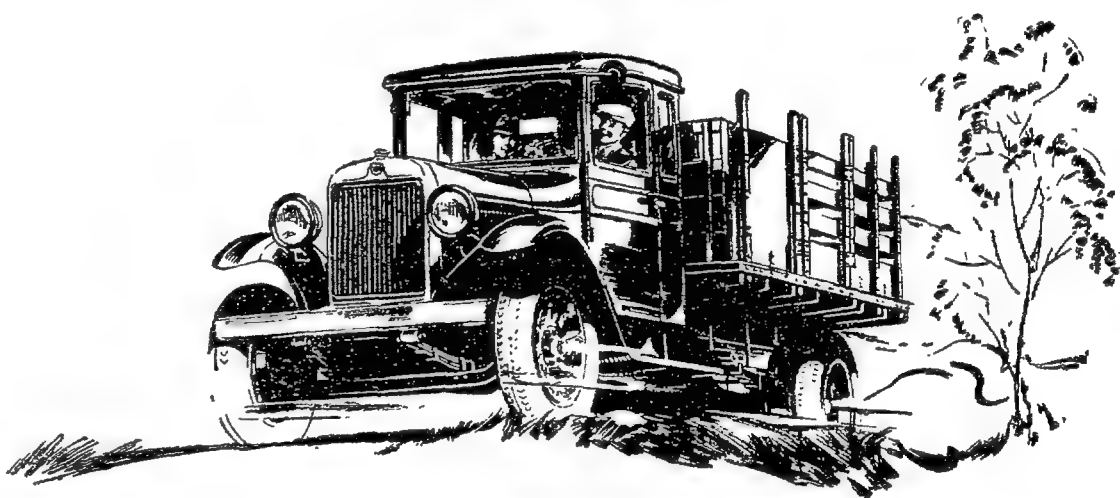
హేనేజరు సరస్వతీ గ్రంథమండలి, రాజమహేంద్రవరము.

బెంగాలురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు

కార్యనిర్వాహక సంఘము

నెనుగువూగారి రాజీనామా

కలకత్తా, నవంబరు 21:—నవంబరు 17 న తాత్కాలిక పై సంఘమునకు ఎన్నుకొనబడిన కలకత్తా పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు జే. యస్. శేరునాథుగారు నేటిచాయంకాలకు తమ పదవ్యవసానము రాజీనామా పోంపి. (ఆ. తె.)

మీ కు త గి న ది

మీ రే ఏ ర్ప ర చు కొ ను డు

బహులోగాని బ్రక్కులలోగాని మీ కరుకూలమైనది మీరే ఏర్పరచుకొనుడు. మీ అవసరములకు ఎంత ఎవరు, ఎంత స్పీడ్ కారలెనో లేక ఎంతిబరు వురు మోయగలదో విచారింపుకొనుడు, తమరతి వాట్టిబ్రదర్స్ బహు ను, బ్రక్కులను పరిశోధింపుడు. మీ కరుచైన బహు లేక బ్రక్కు సులభముగా వొరకును. మీ గుణమోగించి చూడుడు.

ఎజ్జీకర్ణితు బ్రదర్స్ ఎక్కువవరకు తాళగలదు. ఎక్కువసాము సంతాదించి యివ్వగలదు. అందుకయోగించక వస్తుసావగ్రి శ్రేష్ఠమైన వరులచే ఏర్పడబర్చిముకూక చక్కగా మున్నును. లాభములు చేకూర్చి యిచ్చుచుండును.

డీప్లీబ్యాంకు:-

అడిసన్ ఆండు కో. లిమిటెడ్.,
మదరాసు.

L-X 133.

బెంగుళూరు, కల్కికోట, కొట్టయ్య, తిరుచినాపల్లి.

DODGE BROTHERS TRUCKS AND BUSES

రంగూను ప్రజలు గౌ॥ పటేలుగారిని సన్మానించుట

రంగూను, ఆగస్టు 1:—భారత కాననభ్యుదయ గౌ॥ వి. జె. పటేలుగారికి స్వాగత మొసరుటకై నేటి దినము జూబిలీ భవనమున రంగూను పౌరులు సమావేశమైరి. భవన మంతయు ప్రేక్షకులతో కిక్కిరిసిపోయెను. గౌ॥ పటేలుగారు సభాభవనము చేరగానే పటేలుకు జేయి అనుకేతులు మిన్నుడుపెను. రంగూను లార్డు మేయరు యం. ఓ. హుగ్గింగుగారు స్వాగతపత్రమును చదివి సమర్పించిరి. భారతకాననభ్యుదయ కానన సభాధ్యక్షులుగను పీఠ గాంచిన సేవ ప్రశంసించబడెను.

భ్యుదయ కరతాళధ్వనులు గావించుచుండ తనకు వెండి కరండమున సమర్పించబడిన స్వాగతపత్రమును చదివి ఈక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి:—7 సంవత్సరములకు పూర్వము అసహాయోద్యమము ప్రబలియున్న దినములలో నేను బర్మాకు రావలయునని ఉద్దేశించితిని. కాని అప్పటి పరిస్థితుల ననుసరించి నేను దీర్ఘ కాలము పర్యటన మొనర్చుటకు వీలులేనందున నా ఉద్దేశము కొనసాగలేదు. నేను అప్పుడే బర్మాకు వచ్చియున్న రాజకీయవిషయములను గురించి ముచ్చటించియుండెడివాడనీ. అకాలమున నేను స్వతంత్రుడగు నుంటిని. నేను ఉద్యోగబాధ్యతలన్నిటిని విషయములను గురించి మాట్లాడబాలను. బర్మాదేశము భారతదేశమునందలి ముఖ్యమైన భాగముగనున్నది. బర్మానుండి నివాసముల నేర్పరచుకొనిన భారతీయులకు నేనొక హిత మొసగుచున్నాను. భావములందును ఆదర్శముల యందును మీరు బర్మావారిని అనుసరింపవలయును. ఆరిక సాంఘిక రాజకీయాభివృద్ధికై బర్మావారు గావించు అన్ని ప్రయత్నములకును మీరు తోడ్పడుచుండవలెను. భారతీయులు బర్మాను కొల్లగొట్టవలయునను ఉద్దేశము గల చారిత్రకతలను కేవలము భ్రమ. కొల్లగొట్టు విద్య భారతీయులకు తెలియదు. ఇతరదేశములవారు కొన్ని కల్యాణములనుండి భారతదేశమును కొల్లగొట్టుచుండ భారతీయులు బర్మాదేశమును కొల్లగొట్టు ఉద్దేశించు చున్నారని తలచుట అన్యాయము. కావున భారతీయులపై ఈదురభిప్రాయమును మీరు ఎదలుకొనవలెను.

బర్మాదేశమున హిందూమతానుభవీయ సంఘర్షణము లేదు. అస్పృశ్యులు లేరు. వాఙ్మయవిషయములందు బర్మావారు భారతీయులకన్న అధికమై యున్నారు. బాధ్యతాయత్నప్రభుత్వముపొంద భారతీయులు అనర్హులని నూచింపబడు కారణములు బర్మావారిపట్ల అనుభవించుట. అయినను బర్మాదేశము వెనుకచిక్కియున్నదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి. తప్పు యొక్కదయున్నదో తెలియకున్నది. బర్మావారు ఈవిషయమై శ్రద్ధవహించవలెను. బాధ్యతాయత్న ప్రభుత్వము పొంద అర్హులైగి యున్నను మీ కా అధికారము ఎందులేదో అను విషయమై ఆలోచించి తగు కార్యదీక్షకు పూనుకొనవలెను. (కరతాళధ్వనులు)

రంగూను, ఆగస్టు 2:—నేటిదినము బర్మా కాననసభాధ్యక్షులు కాననసభాభవనమున గౌ॥ పటేలుగారికి గొప్ప విందొసగిరి. రేచటిదినము రంగూనుపౌరులు విందొసగడరు. (ఆ. పే.)

ప్రధానమంత్రి పర్యటనము

కర్నూలు జిల్లాబోర్డు భవనపు సంఘస్థాపన మహోత్సవము

కర్నూలు, ఆగస్టు 2:—ప్రధాన మంత్రియగు గౌ॥ దాక్షర శుబ్బారాయణుగారు నేటిదినము ఉదయం కర్నూలు జిల్లాబోర్డు కార్యాలయ భవనపు శంకుస్థాపన మహోత్సవము పలికిరి. ఈ ఉత్సవమును జరుపవలయునని మంత్రిగారిని కోరుచు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు బి. శేషారెడ్డిగారి ట్టుచెప్పిరి: జిల్లాబోర్డు కార్యాలయములకు ప్రత్యేకభవన ముండవలయునని నాకు పూర్వము అధ్యక్షులుగనున్న దివాను బహదరు సి. వెంకట రంగారెడ్డిగారు పట్టుదలతో పనిచేసిరి. వారి కృషివలన భవనము నిర్మించుటకు వీలైనది. భవనమునకు “వెంకట రంగ భవనము” పేరు పెట్ట నుద్దేశించి యున్నాము.”

మంత్రిగారిట్లుచెప్పెను:—దివాను బహదరు వెంకట రంగారెడ్డిగారి రీతిలకు ఆపారమున నేనచేయున్నాను. ఈ జిల్లా బోర్డుత్యమునకు విశేషారకులు. రెడ్డిగారు తన మాతనోద్యోగమునందు మాడ ఉత్సాహము ప్రకటించెదరని నమ్ముచున్నాను.

మంత్రిగారు శంకుస్థాపనోత్సవము పలికినపిమ్మట వైద్యశాలకు, వాటరువర్కుకు, పారిశ్రామిక పాఠశాలకు వెళ్లిరి. (ఆ. పే.)

బెంగాలు విప్లవోద్యమములు

కలకత్తా, ఆగస్టు 2:—సచింద్రమోహనచక్రవర్తి అను నొకవిద్యార్థిని దృఢ ఒక పిస్తోలు యుండెను. అత డాపిస్తోలును చేతిలోపట్టుకొని ప్రమాదపరమున గుట్టుమును లాగెను. అందుపై పిస్తోలు ప్రేలి దవుడమీద బలముగాయము తగిలెను. పోలీసు వారతనిని పట్టుకొని రై సెన్సులేక పిస్తోలునుచుకొనెనను చార్జి పెట్టిరి. ఇతడు పోలీసువారికి తన నేరమును ఒప్పుకొని తాను విప్లవోద్యమమునకు చేరినట్లు తెలిపెననియు, ఈఉద్యమములకు సంబంధించిన మరికొన్ని వివరములనుమాడ పోలీసువారికి తెలిపెననియు స్టేట్సుమెంట్ ప్రకటించుచున్నది. (ఆ. పే.)

గౌతమబుద్ధుని వర్ధంతి

వారణాసి, ఆగస్టు 2:—నిన్నటిదినము కాశియందు గౌతమబుద్ధుని వర్ధంతి ఉత్సవముజరిగెను. పండిత మాళవ్యాగారు విద్యార్థుల కుపన్యసించుచు 2517 సంవత్సరములక్రితము బుద్ధుడు వారణాసి సమీపముననున్న కారణాశీ నందు ప్రథమము నతని సందేశమును ప్రకటించెనని చెప్పెను. క్రమశిక్ష, దేహపరిశ్రమ, సంస్కృతవిద్య విద్యార్థులకు అత్యవసరమని పండిత మాళవ్యాగారు చెప్పిరి. (ఆ. పే.)

నూతన మహమ్మదీయ దినపత్రిక

వారణాసి, ఆగస్టు 2:—మహమ్మదీయుల ఆశయములను ప్రకటించుటకై మహమ్మదాబాదు రాజాగారిచే నెలకొల్పబడిన స్టాండర్డు దినపత్రిక మొదటిసంచిక ఆక్టోబరు 1 వ తేది వెలువడును. పయనియరుపత్రిక మానేజింగు ఎడిటరుగ నున్న జె. సి. మన్రోగారు ఈపత్రికకు సంపాదకులుగ నుండెదరు. (ఆ. పే.)

బరంపురం తెల్లసిల్లు

నాణ్యమునందు యితర సిల్కులన్నిటిని మించగలదు. నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మున్నును. చూచుటకు సొంపుగానుండును. కనీసము శాంపిల్ ముక్క 1 కి పొడుగు 2 గజములు, వెడల్పు 48 అం. ముక్కధర 1-కి రు 13. కోటునకు గాని వర్జునకుగాని సరిపోవును. మద్రాసు కాంగ్రెసు ఎగ్జిబిషన్ వారిచే మార్కెటునందున్నవాటిలో శ్రేష్టమైనదిగ నర్జివై చేయబడినది. స్వరాజ్యవాదులందరిచే ధరింపదగినది. నచ్చనియెడల పూర్తివైకం వాపసుయివ్వబడును. చిత్రవిచిత్రమైన అంచులతో చీరలు, పంచెలు, చాపులు, కండువలు కోరినరంగులలో గ్యారంటీప్రసి ఆర్డరుకు సంస్థైయి చేయగలము.

బి. కె. గుప్త అందుకో.

బరంపురం సిటీ, గంజాంజిల్లా

ఇండియను రివ్యూ

జూలై నెల ‘ఇండియన్ రివ్యూ’ పత్రిక మా కార్యాలయమునకు చేరినది. ఇందు గౌ॥ సర్ వి. వి. కమరస్వామి శాస్త్రిగారు వ్రాసిన ‘హిందూమిస్టిజిజిమ్’ అను వేదాంతపరిబంధమును వ్యాసము ప్రధమస్థాన వలంకరింపుచున్నది. ఆర్. జి ప్రధాన్ గారిచే వ్రాయబడిన ‘బొంబాయి ప్రభుత్వము, త్రాగుడు నివారణసమస్య’ గూర్చినవ్యాసమును, ప్రొఫెసరు కె. జి. వార్టిగారు వ్రాసిన ‘మొగలు సామ్రాజ్యము’ నుగూర్చిన వ్యాసమును, జి. ఆర్. వెంకటరామశాస్త్రిగారి ‘కేంబ్రిడ్జివారి వ్యాసశాస్త్రోపన్యాసములు’ ను, ‘భారతజాతీయత-బ్రిటిషులేబుక్స్ పబ్లి’ యను ప్రొఫెసరు జే. జే. వేకలుగారి వ్యాసమును, ‘ప్రపంచపరిస్థితులు’ గూర్చి డాక్టరు సాండర్సన్ గారి వ్యాసమును, బార్డోలివిషయమును నొక వ్యాసమును, అహమ్మదు షాహీగారి వరుసగా వ్రాయుచుండిన మహమ్మదు జీవితమును, రాయలు వ్యవసాయ కవిమను రిపోర్టుగూర్చిన వ్యాసమును, గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్రమును, వాస్యానీగారు వ్రాసిన యొక ఆంగ్లపద్యమును, గ్రంథవిమర్శనలు, వార్తలు విశేషములు, వక్రీకలనుండి ఎత్తి వ్రాయబడిన యితర సారస్వత, రాజకీయ, ఆర్థిక, వ్యాపక ఆశోగ్య విషయములగు విషయములు వెక్కులునుగలవు. చాలమంది ప్రమాఖుల చిత్రములును ఇందు ముద్రింపబడియున్నవి.

మధ్యపరగణాల కాననసభ

పత్తమగారి తీర్మానము

నాగపూరు, ఆగస్టు 2:—మంత్రులు తమ పదవులకు రాజీనామా ఇవ్వవలయునని సభవారి ఆభిప్రాయముగ వారికి తెలుపవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు పత్తమగారు తమ పాదంప నోటీసు ఇచ్చిన తీర్మానమును మధ్యపరగణాల కానన సభాధ్యక్షుడు అంగీకరించలేదు. ఈ తీర్మానమును ఈ రూజుమున ఉపపాదించుటకు వీలులేదనియు, ఇవ్వమున్న మంత్రులపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మాన ముపపాదించవచ్చుననియు అధ్యక్షుడు తెలిపెను. (ఆ. పే.)

కొచ్చిను కాననసభ

హిందీ ప్రచారము

కొచ్చిను, ఆగస్టు 1:—కొచ్చిను రాష్ట్రమునందలి అన్ని పాఠశాలయందు హిందీని నిర్బంధముగ నేర్పవలయునను ఆనధికార సభ్యుని తీర్మానముపై ఈ నెల 9 వ తేది చర్చజరుగును. దక్షిణ హిందీప్రచార కార్యాలయపు కార్యదర్శి మూడవతేది ఎర్నాకులము వెల్లెదరు. 6 వ తేది కాననసభ్యులను హిందీప్రచార అవశ్యకతను గురించి ఉపన్యసించెదరు. (ప్రీ పేసు)

భాగవతము

కా మా మృ త ము 1676

ఈయోషధము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్ర ఘృత్తు కొనిన ఎంత నిస్సారమైన కుక్కమైనను వెంటనే సంసారసౌఖ్యము నీయగలదు. 5 దినములలో మూత్రములో గలసిగ్గాని, ముందు వెనుకలగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి కుక్క మును దృఢముగా నిలిపివేయును. మధ్యన పుంసకులు, నరములబలుము తగ్గినవారు ఈమందునే పైకి పూతగాగూడ నుపయోగించిన విక్రీలి శక్తివంతులు కాగలరు. మియు తరములు రహస్యముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాపత్రములు అనంతములుగాగలవు. 20 మాత్రలసీసా రు 2-0-0 అడను:— అమృతాశ్రమము నెం 1. వీలార్లు ప. గోదావరిజిల్లా

కృష్ణాపార్వతి-బెజవాడ

ఇందు డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే సమస్తాయుర్వేదోషధములు రాయారుచేయబడుచున్నవి. అతిచాక. కోరినచో డి. పి. గ వంపబడును. కేట లా గు ఉచితము. 2046 (క. నెం 8)

A FORTUNE AWAITS YOU!

Purchase "SEX PEARL" and win Rs. 55,000 IN PRIZES.
1st Prize of Rs. 20,000.
2nd " " 10,000.
3rd " " 5,000.

Which together with 210 other cash prizes.
5 of Rs. 1,000 each | 25 of Rs. 100 each
5 of Rs. 500 each | 50 of Rs. 50 each
25 of Rs. 200 each | 100 of Rs. 50 each
are offered on the sale of "SEX PEARL" on 31-8-28 or after.

A unique preparation of a Sanyasi which is a necessity for every married man and woman (1) when it is kept in mouth it produces immense retentive power; (2) when it is boiled in milk and milk so prepared is drunk daily, its constant use produces virile power, purifies blood; remove Sexual Debility and cures Gonorhoea, syphilis, Piles and every other male and female disease. Once purchased will last for life. Satisfaction guaranteed. Sold in 3 sizes at Rs. 10, Rs. 5, and Rs. 2-8 each. Purchases of Rs. 10 will get 4 numbers, of Rs. 5 two numbers and of Rs. 2-8 one number

Also Agents wanted on Rs. 100 a month, Obtainable f.com—

SEX PEARL Co., Solan—(Near Simla).

హై స్కూల్స్ అనగా (బర్ని-రెడ్డు)	3	4	0
3	1	0	0
3	1	0	0

విహారము (బీహారు)లో ఘోషాపదధర్మ

ఘోషాను నిర్మలించుటకు జూలై నెల 8 వ తేదీన

మిక్కిలి విశ్రాంతిగా ప్రచారమును జరుపుట

అధికారము వారు జూలై నెల 8 వ తేదీన బీహారు రాష్ట్రమునందు జరిగిన ఘోషాపదధర్మ నిర్మాణమును విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది. దానివలన అఖిల భారతీయ జాతిని ఏకమొనరించినది. ఈ ఘోషాపదధర్మను గూడ అందు విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది. ఈ ఘోషాపదధర్మమును చాల జాతిగానియునుండియు ఆవాడు తెలియిచ్చి కనిపించుచున్నది. ప్రస్తుత ఘోషాపదధర్మను అసభకువచ్చిరి. అది విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది. ప్రస్తుత ఘోషాపదధర్మను అసభకువచ్చిరి. అది విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది.

1. ఘోషాపదధర్మను అసభకువచ్చిరి. అది విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది. ప్రస్తుత ఘోషాపదధర్మను అసభకువచ్చిరి. అది విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది.

(2) బీహారు రాష్ట్రమున ఘోషాపదధర్మ నిర్మాణము జరిగినది. ప్రస్తుత ఘోషాపదధర్మను అసభకువచ్చిరి. అది విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది.

(3) బీహారు రాష్ట్రమున ప్రతి పట్టణమునందు ప్రచారము జరిగినది. ప్రస్తుత ఘోషాపదధర్మను అసభకువచ్చిరి. అది విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది.

(4) బీహారు రాష్ట్రమున ప్రతి పట్టణమునందు ప్రచారము జరిగినది. ప్రస్తుత ఘోషాపదధర్మను అసభకువచ్చిరి. అది విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది.

అసభకు 5010 రూపాయలు విరాళములు వచ్చినవి. ప్రస్తుత ఘోషాపదధర్మను అసభకువచ్చిరి. అది విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది. ప్రస్తుత ఘోషాపదధర్మను అసభకువచ్చిరి. అది విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది.

(మా. క. గా. వి. సం. 28-7-28)

విశ్రాంతిగా ప్రచారము

విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది. ప్రస్తుత ఘోషాపదధర్మను అసభకువచ్చిరి. అది విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది. ప్రస్తుత ఘోషాపదధర్మను అసభకువచ్చిరి. అది విశ్రాంతిగా ప్రచారము జరిగినది.

తాడిపత్రి

(స్వీయవిలేజ్)

31-7-28

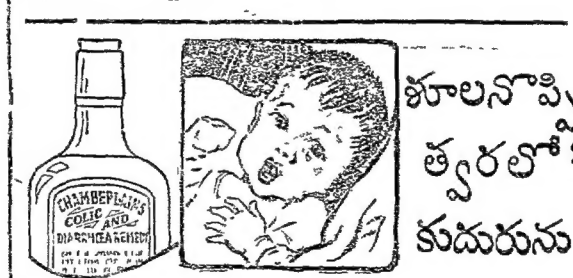
తాడిపత్రిలో గొడుగుగా నూతనము సంపూర్ణ తేజముతో దోచుచున్నది. తాడిపత్రిలో గొడుగుగా నూతనము సంపూర్ణ తేజముతో దోచుచున్నది.

తైరుపత్తులు

ఈ తూర్పు ముంగారు తైరుపత్తులు చాలాగా ముడిపెట్టినవి. తాడిపత్రిలో గొడుగుగా నూతనము సంపూర్ణ తేజముతో దోచుచున్నది.

జగదీశచంద్రుడు

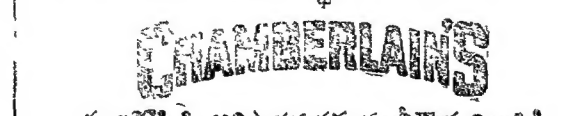
జగదీశచంద్రుడు అని నామక విందాపుర వాస్తవ్యుడు ఇందుకు విద్య విద్యార్థి యిదియైనది. తాడిపత్రిలో గొడుగుగా నూతనము సంపూర్ణ తేజముతో దోచుచున్నది.

పసిపిల్లలు మాత్రమేగాక పెద్దవారూడ నిరంతరము భోజనానంతరము లేక నీళ్లను త్రాగినప్పుడు కఠినమైన నొప్పిచే బాధపడుచున్నారు. తాడిపత్రిలో గొడుగుగా నూతనము సంపూర్ణ తేజముతో దోచుచున్నది.

అకస్మాత్తుగా గలగునట్టి వ్యాధులకు చెంబల్లెన్సు కూడా నొప్పి అతిసారమునాటిని ఎప్పుడును దగ్గర చేకవలిగా నుండు తాడిపత్రిలో గొడుగుగా నూతనము సంపూర్ణ తేజముతో దోచుచున్నది.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co., Des Moines, Iowa U. S. A. 3919 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుట లేదు.

తాడిపత్రి, అతిసారమునకు పూచీయిన నివారిణి.

కుక్కలొగమున నిమూల్యముగా మందు. తాడిపత్రిలో గొడుగుగా నూతనము సంపూర్ణ తేజముతో దోచుచున్నది.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ ఆగస్టు 3-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like rice, wheat, etc.

2. ధాన్యమువస్తులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like oil, sugar, etc.

3. నూనెవస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes items like ghee, etc.

4. చిల్లరవస్తువులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes various small goods.

5. ఇనుము

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes iron items.

6. నూలు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes different types of thread.

7. దూది

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes cotton items.

8. లోహములు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes metal items.

రంగులు

Table with 4 columns: Item, Unit, Price 1, Price 2. Includes dyes and pigments.

